Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp Akc Drukarnia Polska w Poznaniu św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 440

Poznań, wtorek dnia 27 września 1932

Rok XXVII

O. W. P. na Pomorzu

Dzisiaj w godzinach południowych otrzymaliśmy z Torunia telefonogram, donoszący, że wojewoda pomorski Kirtiklis rozwiązał na podległym sobie obszarze Obóz Wielkiej Polski. Odnośne zarządzenie znajdą Czytelnicy obok tych słów. Nie będziemy analizowali tego dokumentu jako takiego. Obecnie stwierdzamy tylko i przypominamy szereg faktów, które mówią same za siebie.

Sześćdziesiąt tysięcy członków Obozu Wielkiej Polski, reprezentujących najzdrowsze moralnie i najbardziej pod względem narodowym wartościowe żywioły na Pomorzu, było oddawna przedmiotem szczególnej nienawiści ze strony Niemców i Żydów.

Berlin, wyciągający drapieżne ręce po Pomorze polskie, z nieukrywanem przerażeniem spoglądał na potężny rozwój ruchu narodowego wśród młodego pokolenia tej dzielnicy, widząc w nim najsilniejszą i najlepiej zorganizowaną zaporę przeciw zakusom krzyżackim. Wystarczyło przeglądać prasę niemiecką, by stwierdzić, z jaką furją pisała ona o „Lager des grossen Polens".

Solą w oku był zwłaszcza dla planów niemieckich rozrost Obozu nad samym Bałtykiem, wśród Kaszubów, których Niemcy chcieliby w swej propagandzie przedstawić jako osobny naród, „ujarzmiony" przez Polskę. Drobną ilustracją tego rozrostu niech będzie fakt, że w samym powiecie morskim — z Gdynią włącznie — istniało 67 placówek Obozu Wielkiej Polski, a liczba jego członków wzrosła tam w ciągu ostatnich kilku tygodni z 800 na 8000.

Obóz za główny swój cel uważał pogłębianie kultury polskiej na Pomorzu i uświadamianie swych członków o niebezpieczeństwie niemieckiem. Świeżo jeszcze staraniem Obozu w całem województwie odbyły się uroczyste obchody 650-lecia testamentu księcia Mestwina II, mocą którego Ziemia Pomorska złączyła się z resztą Polski.

Kiedy po drugiej stronie granicy i na obszarze Gdańska w koszarach hitlerowskich szkolono zbrojne szeregi pod hasłem ponownego zagrabienia „korytarza" polskiego — nadgraniczne wioski i miasteczka województwa pomorskiego pokrywały się coraz gęstszą siecią placówek Obozu Wielkiej Polski, w których coraz donośniej rozbrzmiewało hasło „Młodzi czuwajcie!".

Obóz zostaje rozwiązany w chwili, w której rozwój organizacyj nacjonalistycznych o charakterze wojskowym ogarnia wszystkie warstwy społeczeństwa niemieckiego i w której dokonywa się na wielką skalę odbudowa przedwojennego militaryzmu prusko-niemieckiego.

Obok Niemców szczególną nienawiścią do Obozu pałali Żydzi. Z szeregów tej właśnie „klasy ludności" padło najpierw — jak już o tem donosiliśmy — żądanie rozwiązania O. W. P. na Pomorzu. Żydzi bowiem zdawali sobie sprawę z tego, że Obóz jest główną zorganizowaną siłą, która skutecznie walczy z zalewem życia gospodarczego i kulturalnego Polski przez żywioł żydowski. Żydzi zdawali sobie sprawę szczególnie z tego, że placówki Obozu na ziemiach zachodnich, głównie zaś na Pomorzu, stanowią nieprzebytą zaporę dla ich inwazji ku zachodowi Rzeczypospolitej. I rzeczywiście właśnie Obóz organizował po miastach i wsiach województwa pomorskiego akcję przeciw zalewowi żydowskiemu przy pomocy tłumnych zebrań, odpowiednich ulotek, artykułów w prasie, osobistej propagandy itp. Jeśli w takim np. Toruniu napór żydostwa uległ pewnemu zahamowaniu, to jest to przedewszystkiem zasługą Obozu Wielkiej Polski. Stąd właśnie te zaciekłe i nieprzytomne ataki prasy żydowskiej, stąd wołanie: „rozwiązać Obóz!".

Trzecim wreszcie czynnikiem, któremu istnienie i rozwój Obozu był bardzo nie na rękę, były wszelkiego rodzaju żywioły wywrotowe. Chciały one wyzyskać obecną ciężką sytuację gospodarczą do łowienia ryb w mętnej wodzie; młode pokolenie jednak, wiedzione zdrowym instynktem, miast iść w szeregi stronnictw klasowych, skupiało się coraz liczniej w Obozie Wielkiej Polski. Organizując w swych szeregach liczne rzesze bezrobotnych, Obóz spełniał na Pomorzu doniosłą rolę państwową, gdyż zagradzał drogę radykalizmowi i czerwonej demagogji.

W parze z pracą społeczno - polityczną szła działalność moralno - wychowawcza Obozu, jego walka ze zgnilizną etyczną, upadkiem obyczajów, lenistwem i zobojętnieniem na sprawy publiczne. Stąd też miłość i serdeczne przywiązanie, jakiem społeczeństwo pomorskie darzyło „obozowców" — te uczucia, które znalazły dwa tygodnie temu tak żywiołowy wyraz w czasie zjazdu rejonowego O. W. P. w Toruniu.

Dzisiaj Obóz Wielkiej Polski jest na Pomorzu rozwiązany. Wielki wysiłek organizacyjny został przekreślony. Czyż jednak wśród ludzi, wyczuwających tętno życia polskiego, jest choćby jeden, któryby sądził, że walka młodego pokolenia o ziszczenie nieśmiertelnych ideałów narodowych ulegnie choćby na chwilę zahamowaniu?

Rozwiązanie Obozu Wielkiej Polski na Pomorzu

Toruń, 26. 9. (Tel. wł.) W dniu dzisiejszym w godzinach południowych starosta powiatowy w Toruniu zawezwał do siebie członka Wydziału Okręgowego Północno - Pomorskiego Obozu Wielkiej Polski, redaktora „Słowa Pomorskiego", p. Edwarda Piszcza i wręczył mu pismo wojewody pomorskiego treści następującej:

„Wojewoda Pomorski
F. B. P. P. 625/S. 32

Toruń, dnia 26 września 1932.

„Do
„Kierownictwa Obozu Wielkiej Polski
w Toruniu.

„Na zasadzie § 10, tyt. 17, część 2 ogólnego prawa krajowego, § 6, 12 i 15 ustawy o zarządzie policyjnym z dnia 11 marca 1850 r. (Z. U. Pr. str. 265) oraz § 137, tyt. 6 ustawy o ogólnej administracji kraju z dnia 30 lipca 1883 r. (Z. U. Pr. str. 195) i art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. (Dz. Pr. P. P. nr. 64 poz. 385) zakazuję rozwijania jakiejkolwiek działalności organizacji p n. „Obóz Wielkiej Polski" oraz wszystkich jej jednostek organizacyjnych na terenie województwa pomorskiego, tudzież zakazuję należenia do niej i brania jakiegokolwiek udziału w jej działalności jako odtąd zakazanej, ponieważ działalność tej organizacji zagraża spokojowi, bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. Każdy zatem, kto mimo tego zakazu będzie należał do wspomnianej organizacji i z nią współdziałał, zostanie pociągnięty do odpowiedzialności karno - administracyjnej względnie karno - sądowej.

„Decyzja powyższa ulega natychmiastowemu wykonaniu.

„Przeciwko niniejszej decyzji przysługuje prawo odwołania się do ministerstwa spraw wewnętrznych przez urząd wojewódzki pomorski w ciągu dni 14 od następnego dnia po jej doręczeniu. Wniesienie odwołania niema mocy wstrzymującej.

„Uzasadnienie.

„Dłuższa obserwacja działalności organizacji p. n. Obóz Wielkiej Polski na terenie województwa pomorskiego wykazuje niezbicie że działalność ta w sposób wyraźny zagraża pokojowi, bezpieczeństwu i porządkowi publicznemu. Jak wynika z szeregu przeprowadzonych dochodzeń, członkowie O. W. P. niejednokrotnie dopuszczają się wzywania do otwartego nieposłuszeństwa prawnym zarządzeniom władz państwowych dopuszczają się poniżania autorytetu tych władz i prawnie istniejących urządzeń państwowych, szerzenia nienawiści i poduszczania różnych klas ludności do gwałtów przeciw sobie.

„Działalność powyższa nabiera specjalnego znaczenia wobec specyficznej struktury organizacyjnej O. W. P., w którym władza pochodzi wyłącznie z nominacji, a środkiem działania władz w stosunku do podległych organów i członków organizacji jest rozkaz, przy równoczesnem stosowaniu środków represyjnych przeciw nieposłusznym. Przy wzięciu pod uwagę wyżej przytoczonych okoliczności organizacja p. n. Obóz Wielkiej Polski stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego.

„Wojewoda: (—) Kirtiklis."

Kto będzie komisarzem Ligi w Gdańsku?

Genewa, 26. 9. (PAT.) W genewskich kołach politycznych omawiana jest obecnie kwestja kto będzie powołany przez Radę Ligi Narodów na stanowisko wysokiego komisarza w Gdańsku, opróżnione na skutek śmierci hr. Graviny.

Umacnia się tendencja powołania na to stanowisko osobistości narodowości angielskiej, czego zresztą bardzo pragnie Wielka Brytanja, okazująca duże zainteresowanie dla spraw gdańskich Jednak kandydatury angielskie nie są chwilowo wysuwane.

Jeżeli nie uda się znaleźć kandydata, projektowane jest ewentualnie obsadzenie tego stanowiska na przeciąg paru miesięcy. Sprawa ta rozstrzygnie się w początkach października.

O pakty nieagresji z Sowietami

Paryż, 26. 9. (PAT.) „Paris Soir" w następujący sposób charakteryzuje sprawę rokowań sowiecko-rumuńskich w sprawie paktu o nieagresji.

Francja uznała za korzystne dla siebie podpisanie paktu o nieagresji z Rosją, o zawarcie którego toczą się już oddawna rokowania. Tekst traktatu był parafowany w swoim czasie przez Francję.

Polska ze swej strony podpisała traktat w lipcu b. r. Rząd polski przywiązuje do niego wielką wagę, nie może jednak nastąpić żadna ratyfikacja ani ze strony Warszawy, ani ze strony Paryża i wszelkie dalsze negocjacje muszą być wstrzymane aż do chwili kiedy nastąpi pogodzenie się z Sowietami Rumunji, związanej z Francją i Polską.

Między Rumunją a Rosją istnieje jeden punkt sporny, a mianowicie Besarabja. Dyskusje toczą się już prawie od roku pomimo prób złagodzenia sporu ze strony Polski i Francji. Opinja rumuńska dzieli się na dwa obozy. W samym rządzie część gabinetu z posłem w Londynie Titulescu na czele przypuszcza, że w stosunkach rumuńsko-rosyjskich należy się trzymać paktu Kellogga. W innych sferach góruje przekonanie, że trzeba paktować z Sowietami i przystąpić bezpośrednio do nowego traktatu. Poseł rumuński w Warszawie Cadere otrzymał polecenie podjęcia na nowo pertraktacyj w Genewie.

Przed kilku dniami premjer Herriot prowadził w tej sprawie rozmowy z przedstawicielem Rumunji w Paryżu. Herriot nie ukrywał bynajmniej, że Francja z wielkiem zadowoleniem przyjęłaby wiadomość, iż sprawa została wreszcie załatwiona w sposób jednak, który pozwoliłby utrzymać w dalszym ciągu przyjazne stosunki między Francją a Rumunją.

Wybory w Grecji

Ateny, 26. 9. (Tel. wł.). Wczorajsze wybory w Grecji miały przebieg naogół spokojny. Według tymczasowych obliczeń do godz. 2 po północy zdaje się najsilniejszą partją pozostaną liberałowie, których przywódcą jest Venizelos. Drugie miejsce zajmują rojaliści Tsaldarisa. Inne stronnictwa zdołały przeprowadzić tylko kilku posłów, przyczem na podkreślenie zasługuje, że komuniści, którzy w poprzednim parlamencie byli bez miejsca, zdobyli również kilka miejsc.

Berlin — Rzym

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, 25 września.

Przed kilku laty pojawiły się pierwsze artykuły w „Deutsche Allgemeine Zeitung", opowiadające się za zbliżeniem włosko-niemieckiem. W ślad za tem prasa niemiecka — choć polityka włoska nie zmieniła się zgoła — przestała nagle pisać o Tyrolu i włoskiej polityce wobec mniejszości niemieckiej na terytorjach, które weszły w skład państwa włoskiego po wojnie, aczkolwiek przez długi czas na ten temat pisma niemieckie rozbrzmiewały nieustannemi, pełnemi oburzenia skargami.

Niemcom chodziło o to, ażeby Włochy pozyskać jako sprzymierzeńca dla żądania rewizji traktatów pokojowych. Polityka niemiecka buduje na przeciwieństwach włosko-francuskich. Ze swej strony Włochy, szukając oparcia dla wzmocnienia swego stanowiska w Europie i oświadczając, że traktaty pokojowe nie zadowoliły ich aspiracyj, przeszły niejako do obozu niezadowolonych, próbując stanąć na ich czele w opozycji zwłaszcza do Francji, a przez to również usamodzielnić swoją politykę, nadać jej większy rozgłos i nacisk, oraz zacięcie mocarstwowe zapomocą zgrupowania koło siebie rodzaju „klienteli" mniejszych państw, mówiąc językiem starych Rzymian. Po tej linji Włochy doszły do porozumienia z Węgrami i Bułgarją i po tej samej linji idąc, odnalazły styczne punkty z Niemcami, chociaż w tym wypadku, coprawda, niewiadomo, kto stałby się czyim klientem, zwłaszcza w razie dalszego wzmocnienia Niemiec. Ile razy Mussolini zamierzał wywrzeć nacisk na Francję, tyle razy podkreślał solidaryzowanie się z dążeniami Niemiec, unikając jednak dotychczas zbyt jaskrawego związania się.

Niemcy podchwytywały skwapliwie te posunięcia włoskie. W nową fazę weszły stosunki włosko-niemieckie, gdy w Niemczech porosły w siłę prądy nacjonalistyczne, a zwłaszcza hitleryzm, uznające zasadę włoskiego systemu rządzenia w przeciwieństwie do okresu, kiedy w Niemczech panowały stronnictwa liberalno-demokratyczne. Hitleryzm w programie swej polityki zagranicznej wypisał przymierze z Włochami przeciwko Francji w uzupełnieniu przyjaznych stosunków z krajami rasy germańskiej, a więc Anglją i Ameryką. Oferty hitlerowców pod adresem Włoch idą bardzo daleko, a naodwrót Włochy z wyraźną sympatją śledzą ruch hitlerowski, zarówno z punktu widzenia pewnego pokrewieństwa hitleryzmu z faszyzmem, jak też dlatego, że hitlerowcy poprowadziliby politykę silniej antyfrancuską, niż rządy dotychczasowe, które, skwapliwie wyzyskując stanowisko Włoch, używały je ze swej strony raczej jako środka nacisku na Francję. Ze strony niemieckiej nominacja nowego ambasadora w Rzymie, von Hassela, mającego stosunki z niemieckiemi kołami prawicowemi, ma być wyrazem nowego kursu.

W tej grze politycznej Włochy, mimo wszystko, zachowały dotychczas wolną rękę. Jednakże specjalnie ze strony hitlerowców dąży się do jak najdalej idącego zacieśnienia stosunków. I aczkolwiek rząd Papena znajduje się obecnie w walce politycznej z hitlerowcami, a sam Papen nie chciałby wyraźnego zerwania ostatnich pomostów polityki „porozumienia" francusko-niemieckiego — to jednak również obecny rząd prawicowy, pod wpływem kół wojskowych, być może, poszedłby w kierunku zbliżenia do Włoch dalej, niż można to było uczynić w okresie rządów liberalno-demokratycznych.

Zbieżność niektórych linij politycznych Włoch i Niemiec uwydatniła się świeżo w kwestji zbrojeniowej. Nie ulega wątpliwości, że Mussolini w znanym swym artykule „Niemcy są w prawie" poszedł najdalej na rękę polityce niemieckiej z pośród wszystkich państw. Stanowisko polityki włoskiej w sprawie rozbrojenia dyktowane jest bardzo realnemi względami. Jak wiadomo, faszyzm z początku uderzał w ton wojowniczy i w szybkiem tempie szedł ku wzmocnieniu swego pogotowia wojennego. Gdy dzisiaj Włochy domagają się rozbrojenia ogólnego, pochodzi to z rozpoznania, iż poprostu narazie nie są one finansowo zdolne dorównać wysiłkowi, jaki w kierunku zbrojeń może uczynić Francja. Jako mniej wytrzymałe, zorjentowawszy się w swoich rezerwach, głosują za zaprzestaniem wyścigu, odczuwając brak tchu. Gdy zaś nie mogą przeprowadzić swojego punktu widzenia, popierają siłę, mogącą współzawodnikowi przeciwdziałać, chociaż i tu groźbę poparcia radeby więcej zużyć ku osiągnięciu pierwotnego celu, t. zn. zaprzestania wyścigu.

Można wprawdzie do pewnego stopnia liczyć się z dużą wytrawnością polityki włoskiej, która w tem poparciu nie będzie chyba chciała iść dalej, niż tego wymaga wyłącznie jej interes, ale z drugiej strony, patrząc na rozwój stosunków, należy się liczyć z usilnemi dążeniami Niemiec, pragnących wciągnąć inne państwa w orbitę swoich dążeń i nakłonić je przy tej okazji do popierania polityki niemieckiej nawet tam, gdzie w gruncie rzeczy interes tych państw się kończy.

Wiemy z rozmaitych źródeł, że ze strony niemieckiej, a zwłaszcza również hitlerowskiej, czynione są próby wpływania na politykę faszystowską w kierunku nastrajania jej po myśli niemieckiej w sprawie Pomorza i Gdańska. Niedawna śmierć wysokiego komisarza Ligi Narodów w Gdańsku, Włocha, hr. Graviny, nie może być przeszkodą dla stwierdzenia, że jego nieprzychylne wobec Polski, a idące na rękę hitlerowskiemu Gdańskowi i polityce niemieckiej stanowisko, tłumaczyło się być może, do pewnego stopnia niektóremi wpływami osobistemi, że jednak nie byłyby się one tak mocno zaznaczyły, gdyby nie ogólny kierunek filoniemieckiej polityki włoskiej. W sprawie zbrojeń podkreślony on został raz jeszcze przez wysłanie osobnej delegacji oficerów włoskich na manewry, które odbyły się w tych dniach między Berlinem a granicą polską.

W związku ze stanowiskiem Włoch w sprawie rewizji traktatów należy bezstronnie zaznaczyć, że niektóre próby niemieckie, ażeby, podobnie jak w sprawie rozbrojenia, spowodować jakieś oświadczenia włoskie również w sprawie rewizji granic, nie udały się. Próbował to uczynić jeszcze w czasie potęgi koalicji wejmarskiej w Niemczech redaktor naczelny „Berliner Tageblattu" Teodor Wolff w rozmowie z Mussolinim, poruszając sprawę „korytarza", na co jednak nie otrzymał odpowiedzi. Nie można wszakże zamilczeć, że próby oddziaływania na koła faszystowskie nie ustają, i że zwłaszcza ze strony hitlerowców, których stanowisko i metody agitacji wobez Polski są znane, usiłuje się wyzyskać kontakty z faszyzmem, dla urabiania również opinji w tej sprawie przeciwko Polsce.

Niedawną podróż byłego ministra Federzoniego do Gdańska została ze strony włoskiej określona jako „ściśle prywatna". Znany i wpływowy w kołach faszystowskich polityk włoski odwiedził hr. Gravinę — i przy tej okazji udał się również do Prus Wschodnich, zwiedzając między innemi Malbork, gdzie dawny zamek krzyżacki przedstawia niewątpliwie objekt zainteresowania dla każdego turysty. Zatrzymując się w Berlinie, senator Luigi Federzoni poskładał rozmaite wizyty, między innemi prezydentowi Hindenburgowi, i wogóle zużył czas dla zetknięcia się z politycznemi kołami niemieckiemi, a zwłaszcza także z kołami hitlerowskiemi. Kolacja, w której wzięli udział członkowie ambasady włoskiej, senator Federzoni, Hitler, Goering i dr. Goebbels, a o której sobie w sferach dziennikarskich już dawno to i owo opowiadano, stała się głośna dzięki „Vossische Zeitung", która przytoczyła słowa prezydenta Reichstagu Goeringa, powiedziane wobec polityków włoskich, że w żadnym razie nie zamierzał on dopuścić kanclerza Papena do głosu na pamiętnem posiedzeniu Reichstagu.

Wynikły z tego powodu oczywiście interpelacje i zaprzeczenia, a publikacja „Vossische Zeitung" była, zważywszy zaostrzony stosunek hitlerowców do rządu, wyraźnie nie na rękę ambasadzie włoskiej, tak, że „Vossische Zeitung" wkrótce potem mimochodem dodała, że udział w kolacji wzięli ze strony niemieckiej nietylko hitlerowcy. Dla nas bardziej interesujące są pogłoski, kolportowane nietyle w prasie, co z ust do ust przez niektóre koła niemieckie, na temat podróży Federzoniego do Gdańska i Prus Wschodnich. Trudno jest oczywiście sprawdzić, o ile te komentarze są prawdziwe. Ale sam fakt ich rozpowszechniania ze strony kół zainteresowanych zasługuje na uwagę, choć nie wiemy, czy jest zgodny z intencjami senatora Federzoniego i kół włoskich, które taką nacisk kładły na wyłącznie prywatny charakter jego podróży. Wolimy przypuścić, że są one wynikiem pobożnych życzeń niektórych kół niemieckich, względnie prób zainteresowania faszyzmu odnośnemi zagadnieniami z punktu widzenia niemieckiego.

Polityka włoska posiada tradycję starą, a dyplomacja włoska uchodzi za bardzo wytrawną. W grze politycznej, którą prowadzi Mussolini, zużywa on rozmaite atuty, między innemi też atut niemiecki w celach wyłacznie włoskich. Byłoby ze strony włoskiej błędnem, gdyby pozwoliła naodwrót stronie niemieckiej na zbyt daleko idące zużycie Włoch jako narzędzia niemieckiego w grze przeciwko innym państwom.

JERZY DROBNIK.

Odpowiedzialność za podatek przemysłowy

według Sądu Najwyższego

W wyroku z dnia 27 stycznia 1932 Rw. 1799/31 („Orz. Sądów Pol." Nr. C. 178 z r. 1932) wypowiedział Sąd Najwyższy zasadę prawną, według której postanowienie art. 92 ustawy o podatku przemysłowym o odpowiedzialności za ten podatek należy rozumieć w ten sposób, że podatkiem jest obłożone przedsiębiorstwo jako takie, a nie przedsiębiorca, że jakby ono samo było podmiotem podatkowym, a właściciel był tylko przedstawicielem przedsiębiorstwa wobec władzy podatkowej, a w następstwie za podatek odpowiada cały majątek ruchomy, który się znajduje w przedsiębiorstwie i którym się w przedsiębiorstwie obraca, bez względu na to, czy majątek ten jest własnością przedsiębiorcy, czy nie.

Ta nowa teza (przedtem zapadły wyroki wręcz przeciwne), wpisana do księgi zasad prawnych, a więc wiążąca do pewnego stopnia wszystkie sądy, może mieć dla całego naszego życia gospodarczego i porządku prawnego niesłychanie niebezpieczne następstwa.

Według tej wykładni prawa przez Sąd Najwyższy możliwe i dopuszczalne stały się takie np. wypadki: Fabrykant krajowy lub zagraniczny oddaje polskiemu kupcowi maszynę wartości zł. 50.000 do komisowej sprzedaży. Kupiec (komisant) zalega z podatkiem przemysłowym w wysokości kilku tysięcy i nie może go chwilowo zapłacić. Urząd skarbowy ma prawo sprzedać maszynę na licytacji i uzyskane 3.000 złotych zebrać na pokrycie podatku kupca, nie oglądając się na to, że maszyna jest własnością fabrykanta, a nie kupca. — Pieniądze i papiery wartościowe, zdeponowane przez obywateli w banku mogą być zabrane za zaległości tego banku w podatku przemysłowym. — Przędzalnia daje swą przędzę wartości dziesiątek tysięcy do farbiarni, a gdy farbiarnia zalega z podatkiem przemysłowym, może urząd zabrać ją i sprzedać na pokrycie tego podatku. — Browar wypożycza restauratorowi urządzenie, a to urządzenie może być zabrane za podatek restauratora. — Oddajemy samochód do warsztatu mechanicznego lub powózkę do warsztatu kowalskiego do naprawy i możemy za parę dni dowiedzieć się, że nasz samochód lub powózka poszła na pokrycie podatku mechanika lub kowala, bo według tezy Sądu Najwyższego podatek nie należy się od kowala, który go powinien zapłacić swojem mieniem, lecz od warsztatu, do którego w chwili zajęcia „należała" nasza powózka.

Widzimy z tych przykładów, których możnaby przytoczyć nieskończoną wprost ilość, że zwróciłoby się to przeciw prawu własności we wszystkich niemal komórkach naszego życia gospodarczego. Sekwestrator skarbowy przy dokonywaniu zajęcia w przedsiębiorstwie nie potrzebowałby liczyć się z prawem własności zajmowanych przedmiotów. Droga do niekończących się procesów, narzekań i rozgoryczen byłaby otwarta.

Mimowoli nasuwa się pytanie, który to przepis prawny zawiesił zasadnicze przepisy kodeksu cywilnego o prawie własności w tylu dziedzinach życia gospodarczego.

Na szczęście przepisu takiego niema. Sąd Najwyższy doszedł do takiej interpretacji art. 92 ustawy o podatku przemysłowym tylko na podstawie rozumowania i domniemań, jakkolwiek w innych wypadkach sam wyraził słuszne zdanie, że uchylenie ogólnych norm prawnych nie może opierać się na domniemaniu (np. w wyroku z 14. IV. 1931, II. 4. 169/31 „Orzeczn. Sądów Pol." Nr. 311 z r. 1932).

Sąd Najwyższy uzasadnia swoją interpretację art. 92 w skróceniu w następujący sposób:

1) Z brzmienia art. 1—4 i 92 ustawy o podatku przemysłowym wynika, że podatkiem przemysłowym jest obłożone przędsiębiorstwo, a nie przedsiębiorca. Przedsiębiorstwo jest podmiotem obowiązku podatkowego. Wskutek tego wyrażenie w art. 92 o odpowiedzialności za podatek całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa obłożonego podatkiem, należy w ten sposób rozumieć, że odpowiada cały majątek, który znajduje się w przedsiębiorstwie i którym się tam obraca, bez względu na to, czy jest on własnością przedsiębiorcy, czy nie.

2) Są liczne przepisy w kodeksie cywilnym i handlowym, a jeszcze liczniejsze w prawie publicznem, zwłaszcza podatkowem i celnem, w których została ustanowiona odpowiedzialność rzeczowa i według których wierzyciel może się zaspokoić z cudzego majątku.

3) Tezę tę uzasadnia dalej, zdaniem Sądu Najwyższego, art. 52 ustawy o podatku przemysłowym, który nakazuje składanie zeznań co do każdego przedsiębiorstwa odrębnie, choćby należały do tej samej osoby.

4) Wreszcie ma ją też popierać wykładnia historyczna, gdyż w pierwotnej redakcji ustawy (art. 124 ustawy z r 1922) było powiedziane, że za zaległości należy sprzedać „towary znajdujące się w zakładzie przemysłowym, będącym własnością zalegającego kontrybuenta", podczas gdy odpowiedni artykuł (92) nowej ustawy nie zawiera już słów o własności zakładu.

Otóż wszystkie te argumenty nie popierają bynajmniej — zdaniem mojem i wielu innych prawników — postanowionej przez Sąd Najwyższy tezy, a trzy ostatnie uzasadniają raczej tezę wprost przeciwną, jak wykażę w następnych artykułach.

JERZY NIKODEM.

„Dobrowolne" deklaracje „ideowe"

Jak nam donoszą z powiatu grudziądzkiego, zwolnionym tam kontraktowym nauczycielom szkół powszechnych obiecano powtórne przyjęcie do służby, jeżeli podpiszą deklaracje, których treść dosłowną podajemy poniżej.

Deklaracje te, od których podpisania uzależniona jest możność uczenia i wychowywania dziatwy pomorskiej, brzmią następująco:

„Ja niżej podpisany zwracam się do pomorskiego Związku Strzeleckiego w Toruniu przy D. O. K. VIII jako organu wychowania państwowego z prośbą o przyjęcie mnie na zdecydowanego bojownika ideowego nowego wychowania państwowego w duchu Wielkiego Budowniczego Państwa Polskiego p. Marszałka Piłsudskiego, męża opatrznościowego — z zamiarem kontynuowania tej pracy do końca życia. Przysięgę służbową złożę natychmiast po otrzymaniu posady nauczycielskiej".

W ten sposób tworzy się na Pomorzu zastępy „dobrowolnych" zwolenników, którzy obiecują pracę nad „nowem wychowaniem państwowem" kontynuować „do końca życia", pod warunkiem, że otrzymają posadę nauczyciela.

Złożony z urzędu, a jednak...

Z Grodziska donoszą nam, co następuje:

Na posiedzeniu u nas rady miejskiej była poruszona sprawa b. inkasenta w elektrowni miejskiej Stanisława Tomkowiaka, któremu zarzucano przywłaszczenie sobie w kilkunastu wypadkach zainkasowanych pieniędzy.

Tomkowiak oddał „sanacji" pewne usługi podczas ostatnich wyborów. Wobec wspomnianych nadużyć został on coprawda przez zastępcę burmistrza p. adw. Niebieszczańskiego, który jest zarazem wiceprezesem B. B. na powiat nowotomyski, złożony z tego urzędu, ale jednocześnie otrzymał posadę woźnego magistrackiego.

Fakt ten wywołał na miejscu liczne komentarze, a wskutek poruszenia go na posiedzeniu rady miejskiej, pewnie się nim będą musiały zająć także czynniki ku temu powołane. (a)

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Niemcy stale zagrażają pokojowi świata

Wielka mowa premjera Herriot'a — Demaskuje dążenia Niemiec, oraz ich perfidną politykę — Lojalne stanowisko Francji

Gramat, 26. 9. (PAT.) Premjer Herriot wygłosił tu długie przemówienie.

Przedewszystkiem zwrócił uwagę na niezmiernie pomyślny przebieg konwersji rent, poczem przeszedł do „zagadnienia, które zawsze najbliżej obchodzi Francję", a mianowicie do zagadnienia pokoju.

Na konferencji w Stresie Francja dała dowód swego wytrwałego, logicznego i twórczego pacyfizmu.

„Jest rzeczą zadziwiającą — mówił Herriot — dlaczego opinja publiczna i sprawiedliwość są mniej surowe w stosunku do przywódców politycznych winnych katastrof, od których ucierpiały całe narody, niż w stosunku do zwykłych zabójców.

Polityka Francji jest jasna, podobnie, jak i polityka Ligi Narodów, wobec której wszystkie narody są równe. Francja stwierdza z radością, że nie sama wyłącznie jest wyrazicielką poglądu, iż

ponowne uzbrojenie Niemiec byłoby początkiem powrotu do dawnych wybryków.

„Ci, którzy zarzucają Francji rzekome dążenie do hegemonji, podkreślają umiarkowany ton, jakiego dopatrzyli się w nocie niemieckiej. Tymczasem dekret z 13 b. m. organizuje przysposobienie wojskowe niemieckiej młodzieży. Francja natomiast może się odwołać do świadectwa całego świata, że cele jej wychowania narodowego są zgoła inne.

„Niepokojący jest też rozdźwięk pomiędzy żądaniami niemieckiemi, które pewne czynniki uważają za umiarkowane, a wszystkiem, co się pisze i drukuje w dziedzinie techniki wojskowej w Niemczech i co świadczy o tem, że

Niemcy dążą do utworzenia potężnej, wysoce nowoczesnej armji

zdolnej nietylko do odparcia ewentualnej napaści, ale również i do działań agresywnych. Czyż nie dążą dziś, podobnie jak Prusy w ubiegłem stuleciu, do utworzenia wielkiej armji?

Czyż celem Niemiec nie jest zadanie decydującego ciosu przeciwnikowi?

„Zagadnienie rozbrojenia jest zagadnieniem wysoce dramatycznem. Sprzymierzeńcy faktycznie obiecali redukcję swych zbrojeń. Trzeba jednak przypomnieć, że dokument, interpretujący odnośną część traktatu wersalskiego, przedstawiony przez Clemenceau w imieniu sprzymierzonych, podkreśla, że

pierwszym krokiem w kierunku ogólnego rozbrojenia jest rozbrojenie Niemiec.

Memorjał angielski z dnia 15 b. m. wykazuje jasno, że artykuł 5 traktatu zachował swój charakter obowiązujący i że jedyne wskazówki co do sposobu realizowania rozbrojenia znajdują się w formie bardzo ogólnikowej w artykule 8 paktu. Francja wykazała swój lojalny stosunek do tego artykułu w czasie konferencji rozbrojeniowej. Francja skróciła okres służby wojskowej z trzech do jednego roku, zredukowała znacznie budżet obrony narodowej i przeprowadziła szereg innych ofiar.

Pragniemy gorąco rozbrojenia, ale chcemy rozbrajać się w spokoju".

Herriot przypomina, że jest zwolennikiem doktryny organizacji pokoju, opartej na bezpieczeństwie. Już w roku 1917, w odpowiedzi na t. zw. kwestjonarjusz sztokholmski, socjaliści francuscy wysuwali tę doktrynę. Gdyby ją zrealizowano, artykuł 8 traktatu wersalskiego znalazłby całkowite zastosowanie i rozwiązanie zagadnienia, które wysuwają Niemcy, nie przedstawiałoby nic trudnego.

Następnie Herriot mówił z uznaniem o inicjatywie Stanów Zjednoczonych i państw skandynawskich w dziedzinie bezpieczeństwa. W istniejących obecnie warunkach

Francja ma zamiar oprzeć swoją doktrynę rozbrojenia i akcję w tej dziedzinie na zasadzie bezwzględnego poszanowania traktatów.

Francja nikogo nie prowokuje. Namiętnościom, zwracającym się przeciwko Francji, przeciwstawia ona swój rozsądek, ofiary, jakie poniosła, swój życzliwy stosunek do innych państw.

Francja uwolniła Niemcy przed upływem wyznaczonych terminów od zobowiązań w terytorjach okupowanych. Czyn ten nie spotkał się z właściwą oceną. Bezpośrednio niemal po przyjęciu planu Younga, którego dokładne wykonanie Niemcy uroczyście obiecywały, poczyniono w tej dziedzinie najcięższe ofiary — znowu nieocenione.

Sama dotknięta kryzysem, sama walcząca z trudnościami — Francja otwiera swe granice dla importu niemieckiego. Przysługuje jej prawo przypomnieć ten fakt. Francja jest spokojna i pewna czystości swego sumienia. Po okropnej próbie, jaką świat przeszedł, Francja chce wychowywać te swoje dzieci, które jej jeszcze pozostały, w dążeniu do pokoju i pracy, w głębokiem poczuciu honoru.

Swoje przemówienie w Gramat (departament Lot)) Herriot wygłosił w czasie wielkiego bankietu w obecności 3000 osób.

Zadowolenie prasy francuskiej — Piorunujące wrażenie w całych Niemczech — Ostre ataki na Herriota

Paryż, 26. 9. (PAT). Prasa omawia z wielkiem zainteresowaniem przemówienie Herriota. „Le Temps" twierdzi, że Herriot dał wyraz uczuć całego narodu. Mówił, jak mąż stanu, mający pełne poczucie odpowiedzialności, a również, jak dobry i szlachetny człowiek, którego niewątpliwie zrozumieją wszyscy ludzie dobrej woli.

Berlin, 25. 9. (Tel. wł.) W niemieckich kołach rządowych mowa Herriota, wygłoszona podczas przyjęcia, wydanego w Gramat przez prezesa komisji finansowej Malvyego, wywołała niesłychane wzburzenie.

W kołach prawicowych słyszy się zdania, że obecnie sytuacja jest jasna, i że — jak pisze „Der Montag" — minister niemiecki von Neurath nie ma po co pozostawać dłużej w Genewie. Herriot, zdaniem pisma, odrzuci wszelką możliwość dojścia do porozumienia. Jest on gorszy od Poincarego. Niemcy będą musiały uczynić na własną odpowiedzialność to, czego wymaga ich bezpieczeństwo.

Porozumienie włosko-niemieckie? — Zaniepokojenie kół lewicowych

Berlin, 26. 9. (PAT). Donoszą tu z Genewy, że konferencja Neuratha z Hendersonem nie dała wyniku, ponieważ Niemcy nie chcą wycofać się ze swego stanowiska. Z drugiej strony rozmowa bar. Neuratha z szefem gabinetu Mussoliniego, bar. Aloisim wykazała, jak podają źródła niemieckie, zupełne porozumienie. Według tych samych źródeł, delegacja włoska otrzymała polecenie poparcia w otwartej debacie stanowiska niemieckiego Niemcy nie zamierzają ze swej strony podjąć inicjatywy do rozmowy z Francuzami. Min. Neurath ma opuścić Genewę w środę lub w czwartek.

W niemieckich kołach lewicowych odczuwa się wyraźny niepokój, czy obecna polityka nie narazi Rzeszy na duże przykrości. W pewnych kołach lewicowych porównuje się teraźniejsze postępowanie Niemiec z posunięciem w sprawie unji celnej z Austrją. „Berliner Tagebl." stwierdza, że naogół cała zagranica jest zdania, iż Niemcom nie chodzi o rozbrojenie lecz o uzbrojenie.

Dole i niedole zdobywców przestworzy

Niezwykła przytomność umysłu jugosłowiańskiego pilota — Zaniepokojenie o los trzech japońskich lotników

Białogród, 26. 9. (PAT.) W miejscowości Novi Sad podczas lotu ćwiczebnego na wysokości 800 m. lotnik, który dokonał nagłego zwrotu wyrzucony został z samolotu. Udało mu się jednak otworzyć spadochron i wylądować. Samolot krążył jeszcze nad miejscem wypadku bez lotnika kilkadziesiąt minut aż wreszcie dostał się w wir powietrzny i spadł na ziemię.

Tokio, 26. 9. (PAT.) Panuje tu wielkie zaniepokojenie co do losów 3 lotników japońskich, którzy rozpoczęli lot ponad Pacyfikiem. Miał się on odbyć w dwóch etapach. Od 15 godzin brak wszelkich informacyj. Wiadomo tylko, że w tym czasie gdy znajdowali się nad wyspami Kurylskiemi, szalała burza.

Tragiczna próba „fruwającego samochodu"

Wskutek wybuchu zginęło w Budapeszcie dwóch inżynierów

Budapeszt, 26. 9. (PAT.) Na peryferjach miasta, na dawnym placu ćwiczeń wojskowych dwóch inżynierów dokonywało prób, czynionych już od kilku dni z autem, zaopatrzonym w śmigło, umożliwiające podnoszenie się samochodu w górę przy przeszkodach pewnej wysokości. W czasie prób nastąpił wybuch, który spowodował śmierć obu inżynierów.

Wynalazca „fruwającego automobilu" inż. Asboth został aresztowany pod zarzutem zabójstwa przez nieostrożność. Władze poleciły ekspertom zbadanie szczątków samochodu, celem stwierdzenia przyczyny wybuchu.

Nowy rząd w Szwecji

Sztokholm, 26. 9. (PAT). Ukonstytuował się nowy rząd, złożony wyłącznie z przedstawicieli partji socjaldemokratycznej. Skład jego jest następujący: premjer — Hanson, b. minister obrony narodowej; sprawy zagraniczne — Sandler, b. premjer; opieka społeczna — Moeller, b. minister; finanse — Wigforss, b. minister; sprawiedliwość — Schlytter, b. minister bez teki, prezes sądu apelacyjnego; oświata — Engberg, red. naczelny „Sozialdemokraten"; rolnictwo — Skoeld, członek rady administracyjnej banku narodowego; komunikacja — Leo, sekretarz komitetu publicznego; obrona narodowa — Vennerstroem, dziennikarz; handel — Fritjof Ekman, prezes związku zawodowego metalowców. Ministrami bez teki zostali: Nothin, b. min. sprawiedliwości i Unden, b. min. spraw zagranicznych.

Przepowiednia pogody na wtorek: Zachmurzenie zmienne i przelotne deszcze, chłodne i porywiste wiatry.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.915 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. 1 guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.70 zł., gotówką 210.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.21 do 173.47 zł., gotówką 172.87 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 26. 9. 1932 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję mocną. Kursy naogół się poprawiły, obroty również były ożywione.

Z pożyczek państwowych płacono nadal za 5 proc. Poż. konwers. 39 proc. za 4 proc. Premjówki dol. 48, oraz za 3 proc. poż. bud. 37½—37.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. doznały zwyżki w kursie 8 proc. listy dol. stare, notując 60 proc. w płaceniu, natomiast ofiarowano 8 proc. listy dol. amort. po 51¾ proc. 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 29 proc., jak również 6 proc. listy żytnie po zwyżkowym kursie 13.50.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 88—89, zaś obracano w handlu nieoficjalnym Cukrownię Zduny po 35.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

5 proc. Pożyczka konwersyjna 39% P.
8 proc. dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredytowego 60% P.
8 proc. listy dolarowe w złocie amort. P. Z. K. 51¾% O.
4 proc. listy zastaw. konw. Pozn. Ziemstwa Kredyt. ostempl. 29% P.

(Kurs w złotych)

4 proc. poż. prem. dolar. s. III. (5dol.) 48 P.
6 proc. listy żytnie Pozn. Ziem. Kredytowego 13,50 P.
3 proc. poż. budowlana s. I. 37,50—37 P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 88—89 P.
Tendencja mocna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 26. 9. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Ceny transakcyjne

Żyto 25 tonn par. Poznań	15,75
Usposobienie spokojne.	

Ceny orjentacyjne

Żyto nowe, zdrowe suche	15,20 — 15,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	23,50 - 24,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg	15,50— 16,00
Jęczmień 68 kg	16,00— 17,00
Usposobienie słabe.	
Jęczmień browarowy	19,00— 20,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	12,75— 13,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	23,75— 24,75
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	37,50— 39,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	8,75— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,00— 11,00
Rzepak	34,00— 35,00
Rzepik zimowy	34,00— 36,00
Gorczyca	32,00— 38,00
Groch Victoria	20,00— 23,00
Groch Folgera	29,00— 32.00
Koniczyna biała	140,00—175,00
Mak niebieski	68,00— 76,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 15 tonn, jęczmienia 15 tonn, mąki pszennej 45 tonn, otrąb żytnich 15 tonn, otrąb pszennych 40 tonn, ziemniaków fabrycznych 450 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 26. 9. 1932.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123,75	124,06	123,44
Gdańsk	173,50	173,93	173,07
Holandja	358,35	359,33	357,53
Londyn	30,85	31,00	30,70
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,96	35,05	34,87
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcarja	172,10	172,53	171,67
Włochy	45,80	46,02	45,58
Berlin	212,15		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud	38,25— 38,50
4% poż. poż inw.	99,50— 99,75
4% poż. inw szt. ser.	107,75
5% poż. konw.	40,25— 40,00
4% poż dolarowa	48,75
7% poż stabil.	53,50— 53,75

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	89,00
Ostrowieckie s. B.	33,00
Lilpop	14,00
Starachowice	9,50

Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 26. 9. 1932 r.

Pszenica march. 76 kg	212,00—214,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march. 71—72 kg	161,00—163,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarowy	174,00—184,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	167,00—173,00
Tendencja stała.	
Owies march.	137,00—141,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	25,50— 29,75
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	21,00— 23,40
Tendencja cicha.	
Otręby pszenne	9,70— 10.10
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	8,50— 8.90
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch pastewny	14,00— 17,00
Wyka	17,00— 20,00
Kuchy lniane	10,30— 10.50
Kuchy z orzecha ziemnego	11,50
Kuchy mielone (mączka)	11,80
Wytłoki suche	9,20— 9.50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,90
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,70
Płatki ziemniaczane	13,80— 14,20
Ziemniaki jad. białe	1,20— 1,30
Ziemniaki jadl. czerwone	1,30— 1,50
Ziemniaki odenwaldz. nieb	1.20— 1.30
Ziemniaki inne żółte	1.30— 1,50
Ziemniaki fabryczne w fg za funt	7½ — 8

Ogólna tendencja stała.

Koniec głodówki Gandhiego?

Całkowite wyczerpanie organizmu — Przerwie głodówkę tylko w razie przyjęcia zawartej ugody przez Mac Donalda

Londyn, 26. 9. (PAT.) Według ostatnich wiadomości z Indyj, Gandhi jest już w stanie zupełnego wyczerpania. Głos jego załamuje się, oczy nie mają blasku. Gandhi leży pod drzewem, nie będąc w stanie się ruszyć.

Aczkolwiek hindusi i parjasi doszli do porozumienia i o treści kompromisu zawiadomili telegraficznie Mac Donalda, to jednak wątpliwem jest, aby decyzja rządu brytyjskiego, akceptująca ewentualnie ten kompromis, mogła nastąpić wcześniej, niż we wtorek. Mac Donald musi bowiem porozumieć się jeszcze z wicekrólem Indyj, a również z członkami gabinetu, co wymaga pewnego czasu.

Tymczasem, według opinji lekarzy, Gandhi nie będzie mógł przetrzymać dłużej, niż 30 godzin. Twierdzą oni, że o ile ma prowadzić głodówkę jeszcze ponad ten okres, niema żadnej nadziei na jego powrót do normalnego stanu zdrowia.

Ze wszystkich stron nadchodzą do Londynu depesze, wywierające nacisk na Mac Donalda, aby powziął decyzję jak najprędzej. Możliwe, że pod tym naciskiem a również ze szczerej chęci ratowania Gandhiego decyzja premjera brytyjskiego będzie powzięta wcześniej.

Mac Donald zaaprobował układ — Gandhi ma przerwać strajk głodowy

Simla, 26. 9. (PAT). Donoszą, iż Mac Donald zaaprobował układ, zawarty w Poona między przedstawicielami wyższych kast i parjasów w sprawie reprezentacji parjasów w parlamencie. Wiadomość o zaaprobowaniu układu przyjęta została na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego owacyjnymi oklaskami.

Poona, 26. 9. (PAT). Gandhi przygotowuje się do zaprzestania głodówki. Lekarz Gandhiego zalecił mu spożywanie w małych dawkach soku pomarańczowego a następnie koziego mleka, rozcieńczonego w gorącej wodzie.

Parę kropel wystarcza!

ODOL jest najbardziej skoncentrowaną, niezwykle oszczędną w użyciu wodą do ust. ODOL jest zatem tani.

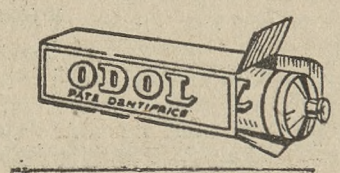

ODOL

Tg 331

Rewelacje o Hitlerze i Strasserze

Z Berlina donoszą, że w tamtejszym „Sportpalaście" odbyło się wielkie zgromadzenie, zwołane przez socjal-demokratów, na którem przemawiał przewodniczący partji Wels o stosunkach wewnętrzno-politycznych i taktyce niemieckiej Socjalnej Demokracji. Referował również były przewodniczący parlamentu niemieckiego Loebe, który publicznie stwierdził, że rozwiązanie parlamentu nastąpiło drogą legalną i usprawiedliwiał postępowanie socjalnych demokratów.

Ciekawe momenty zawierała mowa Welsa. Mówił on o gwałtownej walce pomiędzy Hitlerem a Hindenburgiem przed rozwiązaniem parlamentu. Hitler miał zachowywać wobec Hindenburga umiarkowane stanowisko tak długo, jak długo spodziewał się, że zostanie powołany na stanowisko kanclerza. Kiedy jednak Hindenburg odrzucił jego kandydaturę, „hakenkreuzlerzy" czynili starania o pozyskanie Centrum, a nawet socjalnych demokratów do wspólnej akcji przeciw Hindenburgowi, by pozbawić go jego stanowiska. Jak wiadomo, konstytucja niemiecka postanawia, że do złożenia prezydenta Rzeszy z urzędu potrzeba większości dwóch trzecich głosów. Tem też objaśnić należy chęć pozyskania socjalnych demokratów.

Do tych rewelacyj Welsa „Vorwärts" dodaje, że Socjalna Demokracja nie poszła na lep hitlerowców i z miejsca odrzuciła podobne propozycje.

Wels w mowie swej twierdził też, że Grzegorz Strasser, jeden z głównych przywódców „nazi", w tym samym czasie, kiedy hitelerowcy opracowywali plan powyższy, złożył wizytę ministrowi Reichswehry, von Schleicherowi i prosił go, aby ów wszelkiemi środkami oddziaływał na Hitlera i nakłaniał do tego, by Hitler nie wysuwał swej kandydatury na stanowisko kanclerza. Strasser miał dowodzić, że Hitler na to stanowisko wcale się nie nadaje. Schleicher jednak odmówił jakichkolwiek rokowań z Hitlerem, ale po tej rozmowie z Strasserem opublikował znane swe oświadczenie, że nie zgodzi się na fałszowanie koncepcji rządu „prezydjalnego".

Prasa niemiecka odnosi się do rewelacyj Welsa dość sceptycznie. Niewątpliwie celem ich jest z jednej strony zaostrzyć jeszcze bardziej stosunki między Hindenburgiem a Hitlerem, a z drugiej posiać nieufność między przywódcami samej Partji Narodowo-Socjalistycznej.

Skazanie „strzelców"-włamywaczy

„Słowo Pomorskie" donosi:

W dniu 21 września odbyła się w sądzie grodzkim w Grudziądzu rozprawa przeciwko szajce włamywaczy i złodziei z Rogoźna - Zamku o kradzieże z włamaniem i paserstwo. Przed sądem stanęło 4 włamywaczy z niejakim Ładą na czele, którzy wszyscy są „strzelcami" z Rogoźna.

W miesiącu maju br. ci „przykładni" wyznawcy „państwowo - twórczej" ideologji strzeleckiej dopuścili się włamań i kradzieży zboża na szkodę p. Krzyżanowskiego wójta z Rogoźna-Wsi oraz p. Kazimierza Walczaka obywatela ziemskiego z Nicwałdu.

Na rozprawę doprowadzono „strzelców" - włamywaczy z więzienia sądowego, zakutych w kajdany. Obecna w sądzie publiczność miała okazję podziwiać ten pochód „strzelców" w kajdanach oraz niezwykłą ich bezczelność, gdy jeden z oskarżonych tłumaczył się, że jest „strzelcem" i dlatego liczył na bezkarność.

Sąd po przeprowadzonej rozprawie skazał wszystkich 4 „strzelców", a mianowicie herszta bandy niejakiego Ładę na 6 miesięcy więzienia, niepełnoletniego syna jego na 6 miesięcy więzienia z odroczeniem kary na 3 lata z uwagi na młody jego wiek, Władysława Talmę na 3 miesiące i Grossa na 6 miesięcy więzienia.

Sprawa nosiła oznaczenie czynności sądowej VIII Kg 2389-32.

Z Obozu Wielkiej Polski

Wielkie zebranie O. W. P. w Solcu Kujawskim

Robotnicze miasto Solec Kujawski w powiecie bydgoskim, posiadające dużą ilość bezrobotnych robotników tartacznych, może się pochlubić silną liczebnie, bo około 180 członków liczącą placówką O. W. P., kierowaną sprężystą ręką kierownika p. Marcelego Przewoźnego. Zebrania placówki stwierdzają każdorazowo wzorową karność „Młodych". Ostatnio dnia 15 bm. odbyło się bardzo liczne zebranie placówki z udziałem kontrolera okręgów pomorskich, red. Zbigniewa Łukaczyńskiego, który wygłosił prawie dwugodzinny referat, nagrodzony rzęsistemi oklaskami zebranych.

Zebranie zakończono po krótkiem przemówieniu kierownika p. Przewoźnego odśpiewanym z wielką mocą hymnem Młodych, oraz gromkim odzewem obozowym: „Czuwamy".

„Kapela sykstyńska" i poznański chór katedralny

Występ śpiewaków rzymskich pod dyr. ks. Casimiri'ego stał się niezwykłą sensacją dla Poznania. Trzeba przyznać, że organizatorowie umieli tę sensację odpowiednio rozniecić i wyolbrzymić, co oczywiście nie pozostało bez wpływu na frekwencję, która była chyba rekordową, jak na nasze stosunki koncertowe.

Same produkcje nie były — jak dla Poznania — niczem sensacyjnem. Chyba tylko dla tych słuchaczy, którzy nie znają działalności ks. dr. Gieburowskiego i jego chóru katedralnego. A takich było zdaje się sporo na sali. Odnieść się jednak należy z całem uznaniem i szacunkiem dla sztuki ks. Casimiri'ego i jego zespołu, bowiem poziom tego, cośmy słyszeli świadczy o jaknajpoważniejszym stosunku do kościelnej sztuki muzycznej samego kierownika i jego głębokiem znawstwie przedmiotu.

Interpretacyjnie wnosi ks. Casimiri oczywiście mnóstwo rysów dla nas nowych i obcych. Kwestjonowanie ich jest o tyle ryzykownem, że w odpowiedzi mielibyśmy do czynienia z wysunięciem Rzymu jako ośrodka tradycji i kultury muzycznej kościoła katolickiego. A cóż istotnie wtedy na to odpowiedzieć, szczególnie, jeśli chodzi o interpretację mistrzów rzymskich, którzy przecież w swoim czasie byli wzorem dla kompozytorów religijnych całej kulturalnej Europy. Klasyczna muzyka religijna w interpretacji współczesnych Włochów może nam się podobać lub nie, nie możemy im jednak udowodnić, że interpretacja ta jest niewłaściwa. Nasze poglądy na ten temat są surowsze, każdy jednak chwali Boga na swój sposób, a wszystkie te sposoby są napewno Panu Bogu jednakowo miłe.

Jeżeli chodzi o porównanie (które zresztą tak świetnie się samo nasunęło wskutek wspaniałej produkcji naszego chóru katedralnego na drugi dzień po występie chóru rzymskiego), to przedstawia się ono następująco: Włosi lubują się w efektach dynamicznych, ekskalamacjach, podkreślaniach pojedyńczych wyrazów (których zresztą przeważnie się nie rozumie z powodu niedbałej wymowy) akcentach i różnego gatunku sforzatach, prowadząc przytem dosyć plastycznie linje melodyjne poszczególnych głosów. Ten ostatni szczegół jest wart specjalnego podkreślenia, przyczynia się bowiem do nadzwyczajnego uplastycznienia wielogłosowości i uwydatnia znakomicie poziomy ruch głosów. Nasz chór katedralny natomiast śpiewa w ten sposób, że słyszymy raczej akordy, pionowe kompleksy brzmień. Wypływa to z różnicy kolorytu poszczególnych śpiewaków i grup. Włosi mają głosy jasne, bardzo zróżniczkowane i śpiewają bez specjalnej troski o wyrównanie brzmienia zespołowego. Trzeba zresztą przyznać, że poszczególne głosy mają piękne — na całość brzmienia w nich mają jednak większy wpływ głosy brzydsze ostrzejsze, specjalnie ładnych głosów niema, są jednak świetnie wyrównane i dają zwartość brzmienia. Jest to rys, który decyduje bez wątpienia o przewadze naszego zespołu nad włoskim, nad którym góruje równością i szlachetnością brzmienia. Przewaga ta jest uderzającą szczególnie w głosach chłopięcych, które w zespole włoskim nie odznaczały się np. nienaganną intonacją — w przeciwieństwie do naszych, wytrzymujących w znakomitej formie intonacyjnej i szlachetnej równości brzmienia tak forsowny utwór jak np. „Credo" Vittorii na ostatniem niedzielnem nabożeństwie.

Interpretacyjnie włoskiej impulsywności i zamiłowaniu do dekoracyjnej strony oraz patosowi przeciwstawia się wyraźnie pewna surowość i skupiona w sobie powaga myśli muzycznej kierownika zespołu poznańskiej katedry. Surowość ta (względna zresztą) nie pozbawiona jest tego żaru wewnętrznego, który produkcjom artystycznym ks. Gieburowskiego nadaje tyle szlachetnego wyrazu.

Pod względem programu zespół włoski trzymał się tradycyjnej literatury klasycznej Palestrina, Vittoria, Mareuzio), doskonale u nas znanej. Pouczającem jednak ze wszech miar było nie co innego jak właśnie zestawienie tych dwóch zespołów i dla tego dobrze się stało, żeśmy mieli okazję zaznajomienia się ze śpiewakami rzymskimi i ich kierownikiem ks. Casimirim.

St. Wiechowicz.

PS. W kwestji formalnej: Interesującem byłoby ustalenie kwestji — kto właściwie śpiewał? Na programach była podana kapela sykstyńska, która jest przecież chórem katedry św. Piotra, a tą dyryguje zupełnie kto inny. Ks. Casimiri kieruje chórem laterańskim a tu w podtytule podane „Polifonila Romana". Istna szarada.

NIECH NIKOGO NIE ZABRAKNIE — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.!

Dwutygodnik **BRIDGE** Nr. 17.
System Vanderbildta. Licytacja szlemikowa. Logiczne zasady. Dział zadań. Pamiętniki fuszera. Kronika towarzyska. We wszystkich kioskach. Tg 330

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przed 100 laty, jak dzisiaj...

Przed 100 laty, po wojnach napoleońskich, położenie gospodarcze świata pod niejednym względem było podobne do dzisiejszej „mizerji": niebywałe zadłużenie skarbu państwa, ogromne podatki, inflacja i następująca po niej, nie mniej szkodliwa deflacja. I już wówczas, w roku 1830, sądząc po dezorganizacji życia gospodarczego, przepowiadano — tak, jak dzisiaj — koniec ustroju kapitalistycznego. Wobec tych analogij warto przypomnieć słowa historjozofa i polityka angielskiego, lorda Macaulay'a zamieszczone w r. 1830 na łamach „Edinburgh Review":

„W annalach ludzkości, prawie we wszystkich czasach stwierdzić można, że umiejętna pilność jednostek zawsze zdołała uporać się ze skutkami wojen, głodu, pożarów, oraz że zawsze zdołała więcej wyprodukować nowych wartości, niż t. zw. „koła miarodajne" były zdolne zmarnotrawić. To też mimo bezgranicznej korupcji i nadmiernej rozrzutności kierowników nawy państwowej bogactwo narodów stale rośnie a sztuka życia udoskonala się.

„Obecnie znajdujemy się w okresie powszechnej biedy. Ale jakże małoznaczącą jest ta bieda, w porównaniu z historją ostatnich 40 lat. Wojna, obok której inne wojny bledną. Podatki, których dawniej najbardziej obciążeni płatnicy nie byliby w stanie sobie wyobrazić. Zadłużenie, o wiele większe od wszystkich długów, które kiedykolwiek istniały. A mimo to wszystko; czy kraj jest biedniejszy, niż nim był w r. 1790? Jestem głęboko przekonany, że mimo wszystkich błędów kierowników nawy państwowej, kraj nigdy nie przestał wzbogacać się. Od czasu do czasu bywają chwile zastoju, krótkie chwile reakcji, ale ogólna tendencja nie dopuszcza najmniejszej wątpliwości w stale rosnący dobrobyt.

„Aczkolwiek wszyscy zdają sobie sprawę, że przeszłość cywilizacyjna świata składa się z ustawicznego procesu ulepszeń i postępu, nikt nie dopuszcza myśli, aby przyszła generacja zrealizowała dalsze postępy! Prawda — nie możemy bezwzględnie udowodnić, że nie mają racji ci, którzy twierdzą, jakoby ludzkość dzisiaj osiągnęła punkt zwrotny swej historji, jakoby „dobre czasy minęły". Ale zupełnie to samo mówili nasi przodkowie, i to z identycznych powodów!

„Mądrości i energji swej ludności Anglja zawdzięcza postęp i dorobek cywilizacyjny, ale nie zawdzięcza go wszechmocnemu i wszechwiedzącemu państwu. I na tę samą energję i mądrość liczymy w tej chwili. Najlepszą metodą, jaką powinni stosować mężowie stanu w celu pomnożenia ogólnego dobrobytu, jest metoda, która nakazuje: aby państwo tylko tem się zajmowało, co prawnie jest jego zadaniem, aby kapitały same sobie wynajdywały drogę najbardziej lukratywną, środki żywności wynajdywały swoją zdrową cenę, pilność i inteligencja normalny zarobek, a lenistwo i głupota zasłużoną karę. Niechaj tak postępują rządy, a ludność nie omieszka wykonać reszty..."

Z KRAJU

(k) **Wypieranie masła polskiego z niemieckich rynków.** Około 60 proc. całego zapotrzebowania importowego Niemiec na masło zaspokajają Danja, Rosja, Łotwa i Holandja. Udział Polski w przywozie tym maleje, dochodzi on zaledwie do 2 proc., podczas gdy w latach poprzednich wynosił 7,8 proc. Danja i Holandja usiłują, jak dotychczas bezskutecznie otrzymać w Berlinie podwyższenie kontyngentów przywozowych na masło. Berlin stawia jednak za warunek podwyższenie cła od dodatkowych kontyngentów.

Krótkie informacje gospodarcze

— W sierpniu r. b. złowiono u polskich wybrzeży morskich ogółem 197 580 kg. ryb wartości 75 416 zł. W porównaniu z lipcem r. b. połowy zwiększyły się prawie o 17,9, natomiast wartość ich zmniejszyła się o 18 proc.

— Konsorcjum banków norweskich udzieliło miastu Oslo pożyczki 18 milj. koron. Oprocentowanie pożyczki wynosi 6 proc., kurs emisyjny 95,9 proc., spłata nastąpić ma po 48 latach.

— Zapas złota Banku Angielskiego wynosi 140 375 917 funtów szterl., zaś obieg banknotów 359 265 656 funt. Pokrycie złotem wynosi więc 39 proc. Rok temu zapas złota przy takim prawie obiegu wynosił niecałe 135 000 000 funtów.

Nowe ceny spirytusu

obniżone o 20 do 30 proc.

W „Dzienniku Ustaw R. P." nr. 79 ukazały się dwa rozporządzenia ministra skarbu: jedno w sprawie cen spirytusu konsumcyjnego, drugie w sprawie cen za spirytus do wyrobu środków leczniczych dla aptek, szpitali, na cele laboratoryjne, do celów dezynfekcyjnych i do wyrobu alkoholu absolutnego.

Nowy cennik obniża bardzo wydatnie opłatę monopolową z zł. 8,50 od 1 litra spirytusu 100-stopniowego na zł. 6,00. Stosunkowo do tej obniżki zniżona została także cena spirytusu do wyrobu wódek gatunkowych z zł. 12.52 i pół za 1 litr 100-stopniowego spirytusu do zł. 9,00, tudzież obniżone zostały ceny wódek monopolowych.

Detaliczna cena sprzedażna wyrobów monopolowych łącznie z butelką została ustalona, jak następuje:

a) wódki czyste:

	1 litr	0,5 litra	0.25 litra	0,10 litra
zwykła mocy 35 0	4,00 zł	2.05 zł	1 05 zł	0,45 zł
zwykła mocy 40 0	4,55 zł	2,35 zł	1,20 zł	0.50 zł
zwykła mocy 45 0	5.10 zł	2,60 zł	1,35 zł	0,55 zł
	1 litr	**0,75 litra**	**0,5 litra**	**0,25 litra**
wyborowa mocy 40 0	5,30 zł	—	2,70 zł	1,40 zł
wyborowa mocy 45 0	6,00 zł	4,50 zł	3,05 zł	1,55 zł
luksusowa mocy 45 0	7,50 zł	5,65 zł	3,80 zł	—

b) spirytus na cele domowo-lecznicze:

	1 litr	0,5 litra	0,25 litra	0,10 litra
mocy 90 0	10,20 zł	5 15 zł	—	1,10 zł
mocy 95 0	10.80 zł	5,45 zł	2,75 zł	1,15 zł

Również obniżono cenę za spirytus wydawany luzem ze składów monopolowych do wyrobu galenowych środków leczniczych i specyfików farmaceutycznych dla aptek, szpitali, na cele laboratoryjne, do celów dezynfekcyjnych i do wyrobu alkoholu absolutnego — do 9,00 zł. za 1 litr 100-stopniowy. W sprzedaży detalicznej ceny te obowiązywać będą już od dnia 29 września r. b.

Wymienione wyroby monopolowe, znajdujące się w miejscach detalicznej sprzedaży, mogą być w ciągu trzech dni od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia t. j. od dnia 26 bm. sprzedawane po cenach, ustalonych rozporządzeniem ministra skarbu z dnia 27 kwietnia r. b. (t. j. po cenach obecnie obowiązujących) oraz wymienione w ciągu 10 dni od tej daty w hurtowniach P. M. S. na odpowiadającą ich równowartości ilość wyrobów z oznaczoną zniżoną ceną, względnie ze skasowanem oznaczeniem ceny. Po upływie powyższego terminu nierozsprzedane, względnie niezamienione wyroby powinny być sprzedawane po cenach, ustalonych niniejszem rozporządzeniem.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Wprowadzenie scalonego podatku przemysłowego od cukru.** W Dzienniku Ustaw nr. 79 z dnia 24 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie min. skarbu z 21 września br., wydane w porozumieniu z min. przemysłu i handlu w sprawie poboru scalonego podatku przemysłowego od cukru. Pobór scalonego podatku przemysłowego od cukru wprowadza się od 1 października br. Do opłacenia tego podatku obowiązane są cukrownie. Scalony podatek przemysłowy od cukru wynosi 3,6 proc. od całkowitego przychodu brutto za cukier, osiągniętego przez cukrownie, a ustalonego w myśl postanowień ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Przedsiębiorstwa handlowe nie opłacają oddzielnie podatku przemysłowego od obrotu, przypadającego od obrotów, uzyskanych przy sprzedaży cukru w stanie nieprzerobionym, od których to obrotów został opłacony scalony podatek przemysłowy. Cukrownie uprawnione są do doliczania do ceny sprzedażnej cukru części scalonego podatku przemysłowego w wysokości 1.6 proc. wraz z 10 proc. nadzwyczajnym dodatkiem oraz dodatkiem na rzecz związków komunalnych. Od obrotów, uzyskanych przy sprzedaży cukru w okresie do 1 października rb. oraz od obrotów, uzyskanych przy sprzedaży cukru, znajdującego się 1 października rb. na składzie w odnośnych przedsiębiorstwach sprzedaży, od których to obrotów nie został opłacony scalony podatek przemysłowy, będzie pobrany podatek przemysłowy od obrotu na zasadach ogólnych. Przedsiębiorstwa sprzedaży cukru obowiązane są do uiszczenia w pełnej wysokości zaliczki na podatek przemysłowy za pierwszy, drugi i trzeci kwartał rb. Obowiązek uiszczenia przez powyższe przedsiębiorstwa zaliczek na następne miesiące, względnie kwartały br. na poczet podatku przemysłowego, przypadającego od obrotów, uzyskanych przy sprzedaży cukru ustaje. Sposób podziału dodatku do scalonego podatku przemysłowego na rzecz związków komunalnych ma ustalić odrębne rozporządzenie. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października roku bież.

Z ZAGRANICY

(z) **Dokoła polsko - austrjackiego traktatu handlowego.** W ostatnich czasach prasa austrjacka, a zwłaszcza fachowa prasa gospodarcza wskazuje częściej na wspólność interesów gospodarczo - handlowych Polski i Austrji, uzupełniających się zwłaszcza doskonale w obrotach handlowych. Polska wywozi bowiem spożywcze i opałowe, a Austrja fabrykaty i półfabrykaty przemysłowe. To też w Austrji dążą do zawarcia w bliskiej przyszłości układu handlowego polsko - austrjackiego, opartego na zasadach preferencyjnych.

(z) **W Paryżu zajmują się naftą rumuńską.** Obradująca znowu w Paryżu konferencja naftowa zajmuje się głównie kwestją nafty rumuńskiej oraz sprawą przyłączenia do układu paryskiego rumuńskich producentów nafty. Układ ustalił roczny eksport nafty rumuńskiej na 450 000 kg. Delegacja rumuńska złożyła oświadczenie, że wprowadzenie nieznacznych zmian do międzynarodowego układu ułatwiłoby porozumienie między producentami rumuńskimi.

Janowska (Łódź) zdobyła mistrzostwo Polski w pięcioboju, który się odbył w niedzielę w Poznaniu.

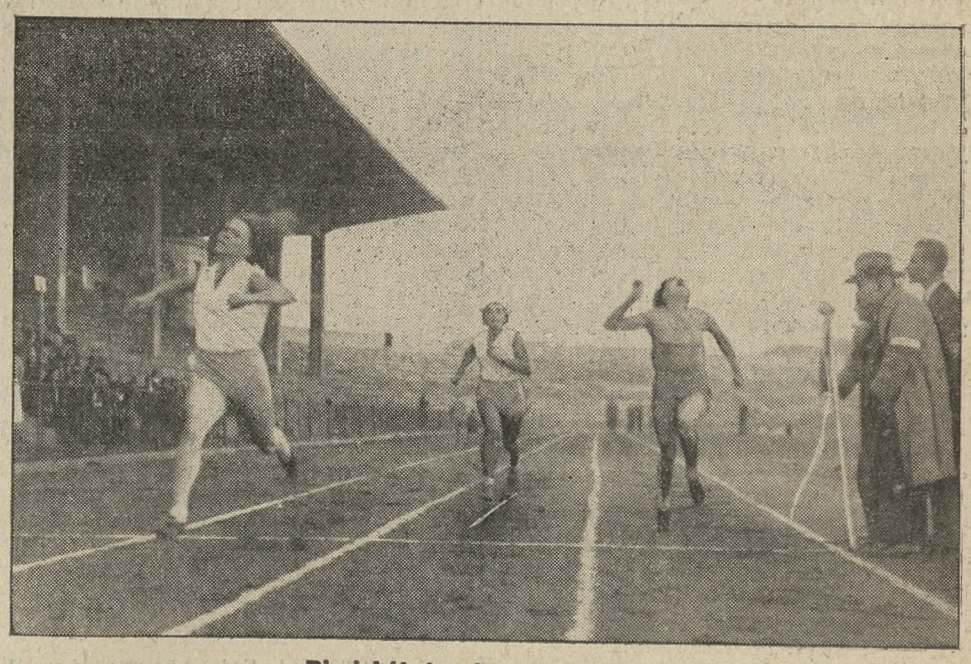

Pięciobój i mistrzostwo Polski
Breuerówna wygrywa bieg 60 mtr. przed Schabińską i Wasilewską.

Uczestniczki pięcioboju
Siedzą od lewej Wasilewska, Preissówna, Orłowska, Sikorzanka, Breuerówna, Schabińska i Wasilewska. Z tyłu Janowska, Świderska i Jasieńska.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Apostolstwo wśród chorych

Nabożeństwo dla chorych parafji św. Marcina, po kilkuletniej rozłące z świątynią

Z inicjatywy ks. prał. Renkawca we Lwowie, powstała organizacja katolicko-społeczna pod nazwą Apostolstwo chorych. Zasadą przewodnia Apostolstwa chorych, jest myśl, że wśród chorych spełniać można misję apostolską i, że, za ich pośrednictwem spełnienie tej misji jest także możliwe. Apostolstwo corych ma na celu zbliżanie się do ciężko cierpiących i chorujących obłożnie z pociechą religijną. Myśl apostolstwa chorych przyjęli życzliwie proboszczowie parafij poznańskich. Jednym ze środków apostolstwa chorych jest umożliwienie chorym udziału w nabożeństwach w kościele. Szczególniej radośnie przyjmują ten fakt chorzy obłożnie od lat wielu, których marzeniem nieosiągalnem i pragnieniem gorącem jest możność uczestniczenia w nabożeństwie.

W dniu dzisiejszym urządzono dzień apostolstwa chorych, w parafji św. Marcina. Wozami sanitarnemi pogotowia ratunkowego i szpitala miejskiego zwieziono do kościoła św. Marcina 42 chorych. Niektórych umieszczono na noszach a inni z trudem mogli się tylko poruszać. Pomiędzy nimi były osoby, dotknięte ciężką niemocą od lat przeszło 20. Wszyscy chorzy z prawdziwem wzruszeniem uczestniczyli, po tak długiej rozłące z świątynią, w nabożeństwie . Mszę św. odprawił proboszcz parafji św. Marcina ks. prał. dr. Taczak, który przed komunikowaniem chorych wygłosił podniosłą i wzruszającą przemowę. Po przystąpieniu do Stołu Pańskiego podczas mszy św. odbyło się błogosławieństwo chorych Najśw. Sakramentem a odśpiewaniem antyfony „Pod Twoją obronę" zakończono to wzruszające nabożeństwo. Głęboko przejęci opuszczali chorzy wynoszeni na noszach lub też podtrzymywani przez towarzyszących im sanitarjuszów świątynię, z którą tak długi czas byli w przymusowej rozłące.

Po nabożeństwie podejmowano chorych śniadaniem, urządzonem staraniem Pań Miłosierdzia pod wezwaniem św. Wincentego a Paulo z parafji św. Marcina. Należy podkreślić, że śniadanie odbyło się w sali nowego domu parafjalnego a pierwszy ten akt zapoczątkował godnie pracę charytatywną tej nowej budowli, służyć mającej Akcji Katolickiej nietylko parafji św. Marcina ale także i miasta Poznania.

W dniu jutrzejszym dzień apostolstwa chorych odbędzie się w parafji archikatedralnej a w dniach najbliższych przewidziane jest urządzenie tej samarytańskiej uroczystości katolickiej w parafji na Winiarach. Wyjątkowa jak na wrzesień pogoda dopisała, co ułatwiło transport chorych, uskuteczniany wozami sanitarnemi przy pomocy Pań Miłosierdzia Stow. św Wincentego a Paulo parafji świętomarcińskiej, drużyn sanitarnych P. C. K. i siostry parafjalnej Henryki.

W innych parafjach poznańskich dzień apostolstwa chorych urządzony zostanie prawdopodobnie dopiero na wiosnę przyszłego roku z tego powodu, aby jesienne chłodne dni nie narażały zdrowia chorych. (kl.)

Tragiczna śmierć włamywacza w komendzie policji

Śmiertelny skok z III piętra

Krew mrożący w żyłach wypadek wydarzył się w ub. sobotę w gmachu komendy policji przy placu Wolności. Podczas przesłuchania aresztowany przed kilku dniami włamywacz 26-letni Walter Walery Wyrwik (ul. Szamarzewskiego), znany z licznych kradzieży i włamań wyskoczył z okna III. piętra. Wyrwik wyzyskał moment chwilowej nieuwagi urzędnika policji i, chcąc prawdopodobnie zbiec, wyskoczył oknem na dach wysokości II piętra. Szklany dach nie wytrzymał jednak ciężaru załamał się, a Wyrwik z przeraźliwym krzykiem runął na posadzkę umywalni dla posterunkowych, łamiąc obie nogi i kręgosłup. Obrażenia były tak ciężkie, że Wyrwik zmarł wkrótce po strasznym wypadku. Pomoc przywołanego na miejsce wstrząsającego wypadku pogotowia ratunkowego okazała się już zbędna.

Na miejscu władze sądowo-lekarskie przeprowadziły wizję lokalną. Zwłoki zmarłego tragicznie włamywacza przewieziono do zakładu medycyny sądowej.

Wyrwik mimo młodego wieku miał już za sobą bogatą przeszłość kryminalną. Notowany był w kartotekach policyjnych już kilkakrotnie, a w ostatnim czasie dopuścił się 11 kradzieży i włamań. W tych dniach nieuchwytny Wyrwik dopuścił się kradzieży z włamaniem u urzędnika policji p. Kapturzaka na Chwaliszewie, zabierając mu różne rzeczy m. in. dwa rewolwery służbowe. Ustalono, że Wyrwik dopuścił się również kradzieży w mieszkaniu przy ul. Franciszka Ratajczaka 39. Po mozolnem poszukiwaniu włamywacza ujęto w sobotę i wkrótce po sprowadzeniu go na policję dokonał on śmiertelnego skoku, planując prawdopodobnie ucieczkę. (kl)

Między dwoma samochodami

Na Golęcinie 50-letni Andrzej Kowalak dostał się na jezdni pomiędzy dwa samochody i został dotkliwie zraniony klamką od drzwi w łokieć i ramię.

Poranionego przewiózł kierowca samochodu na stację Pogotowia Lekarskiego (tel. 55-55). (kl.).

KALENDARZYK

Poniedziałek, 26 września 1932.

Słońce: wschód 5,45 — zachód 17,43 — długość dnia 11 godzin 58 min.

Księżyc: wschód 0,12 — zachód 16,32 — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Poniedziałek, godz 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 11 st. Cels Pogodnie. Wiatr południowo - wschodni Ciśnienie atmosferyczne niskie 750 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 18 st. C., najniższa plus 9 st. C. Ilość opadu 2 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj — 0,15 m; dziś — 0,12 m.

Kal. rzk.: Józefata B. — jutro Kozma i Damian.

Kal. słow.: Ładysław Bł. — jutro Damian.

Zebrania

Dziś o 19.30 Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie" (Śródmieście), w Domu Św. Wojciecha, al. Marcinkowskiego 22;
o 20 Tow. Młodych Przemysłowców, w Domu Rzemieślniczym;
o 20 Klub Mandolinistów Zw. Zaw. Drukarzy, w ognisku, W. Garbary 11.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9, II p. otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19 Kaucja 3 zł. Abonament 1,50 zł. Wpis 50 gr.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem. St Rynek 41. — Apteka św. Piotra ul Półwiejska 1. — Apteka św Marcina. ul Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka Rynek Śródecki 1.

Wilda: Apteka „Fortuna". Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza. ul Mickiewicza 22. — Apteka pod Opatrznością, ul Dąbrowskiego 76.

Łazarz: Apteka p Plucińskiego, ulica Marsz Focha 72.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

KTO POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Nabożeństwo misyjne** w kościele Salezjanów ul. Masztalarska odbędzie się we wtorek 27 bm. o godz. 18.30. Kazanie wygłosi ks. Jakubczak.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Posiedzenie Rady Miejskiej** odbędzie się w środę 28 bm. o godz 18,30. Na porządku obrad m. in.: Uchwalenie emerytury dla wiceprezydenta miasta p. dr. Kiedacza, sprawa przepisów w wznoszeniu i naprawie budynków nieogniotrwałych w mieście Poznaniu, zatwierdzenie bilansu Targów Poznańskich, elektrowni miejskiej, wodociągów miejskich, rzeźni i targowiska oraz gazowni miejskiej za rok 1931-32.

— * **Filja Robotników Prac. w Handlu i Przemyśle Z. Z. P.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, 28 bm. o godz. 19,30 na sali p. Fr. Gaworskiego przy Nowym Rynku 4. Na porządku obrad referat druha Brzezińskiego.

— * **Sodalicja Panien Urzędniczek Sekcja Eucharystyczna.** Zebranie odbędzie się w środę 28 bm. o godzinie 19,30 w salce „Marianum" przy kościele Ojców Jezuitów, ul. Szewska 18. Referat wygłosi O. Moderator.

— * **Sodalicja Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich — Sekcja Religijno-Społeczna** — zwołuje zebranie we wtorek 27 bm. godz. 20 do biura Pozn. Okr. „Caritas", Nowy Rynek 13.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet Jeżyce.** Zebranie odbędzie się w środę, dnia 28 września o godz. 20 w salce p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18 Wykład wygłosi p. poseł Grossmanówna. Uprasza się o liczny udział członków i gości.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z targu.** W dniu 26 bm. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2.80—3.00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3.20—3.60 zł; 1 kg. twarogu 0.70—1.00 zł: za litr śmietany 1.20—1.60 zł: mleka pełnego 20 groszy; za mendel jaj 1.60—1.70 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.80—2.00 zł; słoniny wędzonej 2.20—2.40 zł; wieprzowiny 1.40—2.00 zł: wołowiny 1.40 do 2.00 zł: cielęciny 1.20—1.80 zł: skopowiny 1.40—2.20 zł: koziny 0.80—1.20 zł; smalcu 2.40—2.80 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 2.50—4.00 zł; para kurcząt 2.00—3.50 zł; kaczka 1.80—4.00 zł: gęś 4.00—6.50 zł; para gołębi 1.00—1.10 zł; para kuropatew 3.00 zł

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.80—3.00 zł; okonia 1.20—1.40 zł; lina 2.60—2.80 zł; karasia 1.80—2.00 zł: sandacza 4.00—4.60 zł; za 1 kg węgorza 3.40—3.60 zł; suma 3.20 do 3.60 zł: miętusa 3.00—3.20 zł; leszcza 2.40 zł: białych ryb 2.00 zł Za ryby śnięte płacono 60—70 gr. mniej. Za mendel raków płacono 0.50—3.00 zł

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; pęczek marchewki 5—10 gr: kalarepy 10 gr; 1 kg szpinaku 30 gr; szczawiu 10—20 gr. kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr: 1 pęczek pietruszki 10 gr: 1 kg jarmużu 30—40 gr: 1 pęczek cebuli 5 gr: za kalafior 10—60 gr: główkę sałaty 20—30 gr: 1 mdl. ogórków 20—50 gr: 1 kg bobu 30—50 gr: groszku w strączk 20—30 gr: pęczek rzodkiewek 10 gr: 1 kg rabarberu 20—30 gr; 1 kg. fasoli żółtej 0.60—1.00 zł; zielonej 15—30 gr: pomidorów 15—20 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 0.80 do 2.00 złotych: za 1 kg jabłek 30—80 gr; gruszek 0.40—1.00 zł; 1 kg borówek 1.40—1.60 zł: 1 kg śliwek 0.40—1.00 zł; winogron 1.20—2.00 zł.

Za grzyby 1 kg grzybów suszonych 4.00—8.00 zł: kurków (lisiczek) 60—80 gr: borowików 1.20—2.60 zł; maślaków 60 gr; pieczarek 0.60—0.70 zł; rydzów 1.60—3.00 zł; podpienek 60—80 gr; innych grzybów 50—80 gr.

Targ słaby. Ceny bez zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Nocne zajście.** Na św. Marcinie w niedzielę późną nocą podczas kłótni niejaki Adam Kujawski (ul. Łąkowa 17) pchnął nożem w rękę mieszkającego przy św. Marcinie 65 Antoniego Degórskiego. Mimo spóźnionej pory powstało wielkie zbiegowisko. Kujawski zaczął uciekać Piekarami i wszczęto za nim pościg Kujawski uciekając groził otwartym nożem. Ostatecznie ujęto go po dłuższym pościgu i odstawiono na policję. (kl)

— * **Zbyt duże obciążenie roweru** było powodem wypadku. Dwu młodych cyklistów, 19-letni Michał Kociałkowski i młodszy jego sąsiad Walerjan Sawicki (ul. Patrona Jackowskiego 35), jechali na jednym rowerze ulicą Kopanina. Rower wjechał pomiędzy szyny tramwajowe, przyczem złamały się widełki. Obaj cykliści spadli i odnieśli tak dotkliwe obrażenia, że okazała się potrzeba interwencji pogotowia ratunkowego. (kl)

— * **Tragiczne skutki pijaństwa.** Na ul. Marszałka Focha spadł z woza woźnica Marcin K., mieszkający przy ul. Kopanina i poranił się tak dotkliwie w głowę, że interwenjować musiało pogotowie ratunkowe. K. był nietrzeźwy wskutek nadużycia alkoholu. (kl)

— * **Zerwanie przewodów.** Na ulicy Podgórnej zerwały się w sobotę przewody elektryczne tramwajów miejskich. Poza krótką przerwą w ruchu tramwajowym nie wynikły poważniejsze komplikacje. (kl)

— * **Samochód wjechał na słup przewodów elektrycznych.** Na ul. Marszałka Focha samochód P Z 11541, kierowany przez szofera Jana Sywka (ul. Stroma 25) najechał na słup miejskich przewodów elektrycznych. Przy wypadku rozbitych zostało w samochodzie kilka szyb. (kl)

Przy zaburzeniach w trawieniu, bólach żołądka, zgadze, wymiotach, zawortach głowy, bólach głowy, miganiu przed oczami, podrażnieniu nerwów, bezsenności, ogólnem osłabieniu, niechęci do pracy, naturalna woda gorzka **„Franciszka-Józefa"** pobudza do wypróżnień i ułatwia krwiobieg.
ng 5514

KRONIKA POLICYJNA

— * **Usiłowane samobójstwo.** Marja Pohly (ul. Szwajcarska 10) usiłowała popełnić samobójstwo, trując się cjankiem potasu Desperatkę przewieziono do szpitala miejskiego. Przyczyna rozpaczliwego kroku nie została stwierdzona. (kl)

— * **Kozioł ogrodnikiem.** W niedzielę ujęto i osadzono w areszcie policyjnym stróża kolejowego 47-letniego Wojciecha Libiszewskiego (ul. Kolejowa 43). Libiszewskiemu zarzuca się, że jako stróż kolejowy działał wspólnie ze złodziejami kolejowymi podczas kradzieży węgla z wagonów kolejowych (kl)

— * **Znalezienie noworodka.** W pobliżu cmentarza garnizonowego u wylotu Wałów Kościuszki znaleziono wczoraj zwłoki noworodka płci męskiej. Na zarządzenie władz przewieziono zwłoki do Zakładu Medycyny Sądowej. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— * **Nieuczciwa praczka.** Z nieistniejącej już dziś cukierni i restauracji „Europa" przy ul. Marsz. Focha ginęły w zagadkowy wprost sposób różne przedmioty, jak naczynia, bielizna, łyżki, noże, widelce i t. p. Po dokładnych obserwacjach stwierdzono, że jednym z licznych złodziei była stała praczka w „Europie" Jadwiga Andrzejewska. Ona to wynosiła stołowiznę, a przedewszystkiem niklowane noże, widelce i łyżki, na których brat jej, Stefan Andrzejewski, zcierał monogramy. Sąd, przed którym stanęła Andrzejewska ze swym bratem w ub. sobotę, skazał obie na karę po pół roku więzienia z zawieszeniem na 2 lata. (z)

JARMARKI

— * **Nowemiasto** n. Wartą. Dnia 12-go października br. odbędzie się jarmark ogólny. Spęd bydła jest dozwolony.

— * **Sieraków** n. Wartą. W czwartek, 6 października odbędzie się jarmark na konie, bydło, świnie i towary kramne.

Wypadek Heine-Medina w Wieleniu

Nasz korespondent donosi z Wielenia n Notecią, że w sobotę, 24 b. m., stwierdzono tam wypadek paraliżu dziecięcego. Odpowiednie środki ostrożności zostały przedsięwzięte.

KRATKI SĄDOWE

Zasądzenie bratobójcy

W Strychowie w pow. gnieźnieńskim gospodarowała na 4-morgowym gruncie rodzina Latałów. Zgoda w gospodarstwie panowała aż do momentu, kiedy Jan Latała założył własne ognisko. Od tej chwili powstawały ustawiczne zatargi na tle majątkowem i mieszkaniowem. Zatargi przybierały na intensywności i niejednokrotnie przeobrażały się w wielką wojnę rodzinną, która nieraz skończyła się krwawo.

W ubiegłym roku dnia 13 stycznia żona Jana Latały zamierzała wejść do chlewu celem zaopiekowania się kozą. Szwagrowie jej Michał i Władysław Latałowie wystąpili ostro przeciw żonie brata i byliby ją niewątpliwie pobili, gdyby nie uciekła do mieszkania, gdzie zajście całe opowiedziała mężowi. Wzburzony Jan wyszedł z kijem do braci i po krótkiej gwałtownej wymianie słów wszczął wielką awanturę i począł ich bić. Władysław wobec tego sięgnął po obok leżący kamień i całą furją rzucił go na Jana, który się zachwiał, a następnie runął, zalany krwią, na ziemię. Uderzenie było fatalne w skutkach, albowiem Jan Latała zmarł nazajutrz.

Na rozprawie, która odbyła się w sądzie okręgowym w Gnieźnie, Władysław Latała został zasądzony na 8 lat ciężkiego więzienia. Wniesiona przez niego apelacja miała ten skutek, że sąd, rozważając w dniu 26 bm. ponownie sprawę, zmniejszył Władysławowi Latałowi karę do 5 lat zwykłego więzienia. (z)

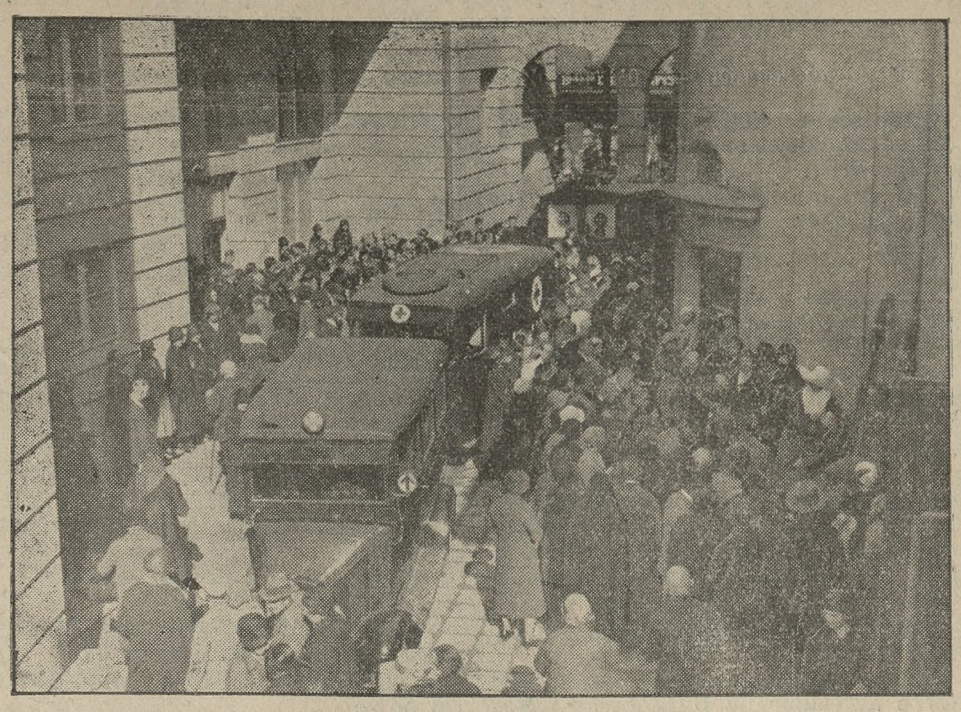

Apostolstwo wśród chorych
Karetki sanitarne zwożą chorych do kościoła Św. Marcina (do artykułu na str. 6).

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Barcin.** (Z rady miejskiej.) Na ostatniem posiedzeniu uczczono pamięć tragicznie zmarłych lotników śp. por. Żwirki i inż. Wigury a na wniosek radnego p. Franciszka Danielewicza uchwalono wyasygnować pewną kwotę na stypendjum lotnicze ich imienia. Po ożywionej dyskusji postanowiono sprawę wymiaru emerytury dla burmistrza p. Tyczewskiego odłożyć aż do czasu rozpoczęcia urzędowania przez nowo wybranego burmistrza.

— (Polski Czerw. Krzyż.) W lokalu p. Jana Skrzypczaka odbyło się zebranie w celu założenia tutaj Koła Czerwonego Krzyża. Po wygłoszeniu przez lekarza dr. Kuryłę referatu, zebrani zgodzili się jednomyślnie na założenie Koła i przystąpiono do wyboru zarządu. Przewodniczącym wybrano p. dyr. Kwiatkowskiego z Wapienna, skarbnikiem kierownika szkoły p. Leona Salkowskiego, sekretarką nauczycielkę p. Maślińską, zastępcami pp. dr. Giebockiego, kupca Jana Skrzypczaka i nauczyciela Klinika.

— (Wypadek.) Syn obuwnika Hanyżewskiego, spadłszy z roweru, pozostawionego przez kogoś na ulicy, złamał nogę.

— (Miejsce dla dentysty.) Już od dawna odczuwają obywatele brak lekarza-dentysty. Chorzy na zęby muszą jeździć albo do Inowrocławia, albo do Bydgoszczy. Dzielny fachowiec miałby tu praktykę zapewnioną, mieszkanie również. (Es)

— * **Gostyń.** (Za dusze zmarłych lotników.) W czwartek, 22 bm. o godz. 8 rano odprawiono mszę św. za dusze śp. por. Żwirki i śp. inż. Wigury w kościele parafjalnym u fary.

— * **Jarocin.** (Osobiste.) Naczelnik tutejszego sądu grodzkiego p. Leopold Szayna został z dniem 1 października rb. przeniesiony w stan spoczynku. Kierownikiem sądu został mianowany asesor dr. Michał Miętus, a sędzią grodzkim mianowano asesora sądowego p. Dziurzyńskiego z Ostrzeszowa.

— (Pamięci Żwirki i Wigury.) Jarocin złożył hołd bohaterom przestworzy Z inicjatywy miejscowego proboszcza ks. Niedźwiedzińskiego odbyła się msza św. żałobna, w której uczestniczyła gremjalnie dziatwa szkolna i gimnazjalna, przedstawiciele wojska, samorządu i władz państwowych oraz towarzystwa i organizacje ze sztandarami. (ek)

— * **Mosina.** (Nowy lekarz.) Osiedlił się tutaj drugi lekarz, dr. Edmund Jurdzyński z Poznania. Oddawna już miasteczko nasze i okolica odczuwały brak młodego lekarza Polaka, gdyż dotychczas był tu tylko Niemiec.

— * **Międzychód.** (Żniwne strzelanie.) Bractwo Kurkowe urządziło strzelanie żniwne. Zwycięzcą został p. Meinhold, pierwszym rycerzem p. dr. Skowroński, drugim p. Mękwic. W strzelaniu o nagrody zdobył pierwszą nagrodę p. Pogłodziński, drugą p. Judkowiak i trzecią p. Wróż.

— * **Nowy Tomyśl.** (Wystawa chmielu.) W czwartek odbyła się w sali „Kresowianka" doroczna jednodniowa wystawa chmielu, zorganizowana przez Związek Producentów „Chmiel Nowotomyski". Zebranych powitał przedstawiciel Wlkp. Izby Rolniczej dyr. Hozakowski z Wolsztyna, poczem przemówił w zastępstwie starosty pow. p. asesor Hoffmann Podobno czynione są starania, by chmiel nowotomyski eksportować do Francji i Hiszpanji. W końcu przemówił do plantatorów burmistrz p. Konieczny, wspominając, że miasto, związane z plantacją chmielu od kilkadziesiąt lat. interesuje się jego uprawą, w dowód czego przeznacza się dwie nagrody. Komisja kwalifikacyjna uznała najlepszy chmiel i nadała nagrodę następującym plantatorom: I. — Ulbrich O., Jastrzębsko, II. — Kirschke G., obaj z Boruji Starej. — Wystawa była licznie zwiedzaną.

— (Sprawa bezrobocia.) W ub. poniedziałek odbyło się zebranie obywatelstwa w celu utworzenia komitetu niesienia pomocy bezrobotnym. Po ożywionej dyskusji powołano do życia miejski komitet z przewodniczącym. kier. szkoły p. Wydrą i zastępcą ks prob. Ćwiejkowskim. W celu zdobycia funduszów uchwalono opodatkować gaz o 5 gr na 1 m sześc., a niezależnie od tego urządzić dobrowolną zbiórkę.

— (Samobójstwo.) W środę przed południem popełnił samobójstwo na tle zatargów granicznych z sąsiadem gosp. Neumann w Glinnie. Neumann był podejrzany o to, że dnia poprzedniego wraz z parobkiem udali się na podwórze sąsiada gosp. Knolla i strzelając z rewolweru, wywabili rodzinę Knollów na podwórze, poczem zbili ich pałkami. Knoll doniósł o zajściu niezwłocznie policji, i następnego dnia podczas przeprowadzania wstępnych dochodzeń, Neumann z obawy przed następstwami odebrał sobie życie na strychu wystrzałem z rewolweru. Żona znalazła męża już bez znaku życia, leżącego w kałuży krwi (tp.)

Z Pomorza

— * **Gdynia.** (Zebranie korporacji pomorskich zakładów graficznych.) W dniu 24 bm. odbyło się tutaj, w sali „Hotelu Starogdyńskiego", zebranie członków korporacji zakładów graficznych i wydawniczych na Województwo Pomorskie. Przewodniczący, dyr. Stefanowicz z Torunia, na wstępie powitał szczególnie serdecznie p. Seweryna Pieniężnego z wydawnictwa „Gazety Olsztyńskiej", który przybył zza kordonu, żeby zetknąć się z rodakami i kolegami. Zebrani wysłuchali sprawozdania dyr. Grobelnego z Grudziądza z ostatniego zjazdu delegatów w Krakowie i z zadowoleniem przyjęli do wiadomości, że gościć będą członków ogólnopolskiej organizacji graficznej na zjeździe w Gdyni w roku 1934. W dalszym ciągu obrad wybrano do komisji, która ma przeprowadzić obniżkę zarobków pracowników drukarskich, pp. Boka, Kulerskiego i Grobelnego, a p. Szczukę jako zastępcę. — Stanowisko przewodniczącego komisji postanowiono powierzyć p. dyr. Bokowi. Poza tem uchwalono wysokość opłat za wystawianie i potwierdzanie świadectw, z tem, że opłaty dla członków korporacji są niższe. Na zakończenie postanowiono, że następny zjazd odbędzie się w Grudziądzu. Z powodu brzydkiej pogody zrezygnowano z planowanej na dzień następny wycieczki statkiem na Hel.

(S. B.)

— * **Grudziądz.** (Z sejmiku powiatowego.) Na posiedzeniu sejmiku powiatowego uchwalono zaciągnąć z Banku Gosp. Krajowego dla Kom. Kasy Oszczędności pożyczkę w kwocie 1 300 000 zł. Następnie wprowadzony został w urząd nowy członek sejmiku H. Perski w miejsce insp. Stoszki, który przeniesiony został do Krotoszyna. W związku z sanacją Kom. Kasy Oszczędn. zaangażowany został jako naczelnik kasy dyr. Siemiracki z Warszawy. (ski.)

— (Z karty żałobnej.) Nauczyciel seminarjum w Koźminie, Fr. Heyna, były długoletni organista przy tut. farze, a następnie profesor muzyki przy seminarjum naucz. w Grudziądzu, zmarł dnia 18 bm. na udar serca. Staraniem grona profesorów tut. seminarjum odbędzie się za spokój duszy śp. zmarłego uroczyste nabożeństwo. (ski.)

— * **Starogard.** (Grom zabił człowieka.) Robotnik Piotr Bratuń ze Starogardu (lat 43), wracając podczas burzy od pracy, zabity został w drodze przez grom; towarzysze jego uszli ze strachem. Śp. B. osierocił żonę i kilkoro dzieci. (x.)

— * **Tuchola.** („Mała" dyferencja.) Dozór kościelny w Jeleńczu rozpisał dostawę ławek do nowowybudowanego kościoła. — Najniższą ofertę, 2 800 zł. złożył przedsiębiorca Kujawa z Polskiego Cekcyna, a najwyższą, 8 774 zł, pewien stolarz z Brus. Przyjęto oczywiście ofertę najniższą. (x.)

Z Kaliskiego

— * **Konin.** (Z żałobnej karty.) W dniu 23 bm. odbył się pogrzeb urzędnika cywilnego szkoły podoficerskiej dla małoletnich śp. Brunona Maćkowskiego, lat 31, przy udziale licznie zebranej publiczności, korpusu oficerskiego i podoficerskiego szkoły, związku podoficerów rezerwy, którego zmarły był sekretarzem oraz P. W. i W. F., którego śp. Maćkowski był komendantem. Śp. Maćkowski był niezwykle czynny w życiu społecznem m. Konina, m. in. był członkiem straży pożarnej. — Niestety orkiestra straży nie wzięła udziału w pogrzebie z powodu niestawienia isę kapelmistrza p. Gabryelewicza. (fk)

Niesamowita zemsta

W Ananowie w pow. żnińskim przed wejściem do składu spożywczego p. Jana Andlera podłożono nabój, który przy wybuchu rozerwał drzwi wejściowe. Siła wybuchu była tak silna, że w mieszkaniu powypadały szyby. Jak się okazało, nabój sporządzono z buksu od koła, który napełniono prochem i drobnemi kamieniami. Skonstruowana w ten sposób bombę połączono lątem.

W dochodzeniach ustalono wkrótce, że był to akt zemsty, którego dopuścił się 18-letni Stanisław Lewandowski z Wiktorowa przy pomocy 17-letniego Gerharda Redmana z Ananowa. Chodziło ponoć o to, że Andler nie chciał zwrócić Lewandowskiemu laski...

Witkowo

Agencję „Kurjera Poznańskiego" objął p.

Leonard Sypniewski
Witkowo,
ul. Poznańska, tel. 59.

Zamówienia oraz przedpłatę na **październik** i dalsze miesiące prosimy uskuteczniać odtąd w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Za ofiarną pracę.
Radca miejski p. Zaleski dekoruje obywateli miasta, którzy zasłużyli się przy ostatnim spisie ludności.

„Siedem miljonów braci poza granicami Ojczyzny, to fakt, dla którego naród obojętny być nie może"

Historyczne wodociągi lubawskie

Od czasów Kopernika po dzień dzisiejszy służą miastu

Lubawa jest bodaj jedynem miastem na Pomorzu, którego zaopatrzenie w wodę do codziennego użytku polega na najprymitywniejszym sposobie. Nie mając dobrej wody studziennej, idąc ongiś za wskazaniem Kopernika, założyło przy pomocy rur (pierwotnie drewnianych) wodociągi do źródeł wzgórz pod Lipą, wydających obficie znakomitą wodę. Ten archaiczny system zaopatrywania miasta w wodę zachował się po dzień dzisiejszy. Woda sprowadzana do miasta, wznosi się mniejwięcej do wysokości źródeł, tj. do pierwszego piętra kamienic; wyższe piętra nie mają własnych instalacyj wodociągowych.

Przystępując obecnie do usunięcia tych niedomagań, miasto stawi w Lipie maszynę z naciśnieniem hydraulicznem tak, że woda w przyszłości dochodzić będzie do wszystkich mieszkań. Wykonanie projektu kosztować będzie 18.000 zł.

Przypomnieć należy przy tej sposobności, że Kopernik bywał jako gość u biskupa w Lubawie, gdzie ówcześni biskupi chełmińscy mieli swą rezydencję. Kronikarze twierdzą, że Kopernik jest również inicjatorem wodociągów w Lidzbarku (Heilsberg na Warmji) i t. zw. „Wasserkunst" w Grudziądzu.

Lubawa jest miastem wybitnie kresowem. Wskutek niekorzystnie pociągniętych granic, tracąc część gospodarczego zaplecza i dogodne połączenie kolejowe (przez Iławę) z większemi ośrodkami Pomorza, miasto poczyna podupadać. Opracowano wprawdzie projekt budowy odcinka kolejowego Rakowice—Jamielnik, lecz o jego wykonaniu jak dotąd nic nie słychać.

Strajk rzeźników toruńskich ukończony?

Zakończenie strajku zależy od stanowiska Magistratu

Toruń, 24 września.

W piątek popoł. zwołano telefonicznie na godz. 19 członków zarządu cechu rzeźnickiego, celem dojścia do porozumienia. Z ramienia Magistratu uczestniczyli w obradach radca finansowy Wąsik, syndyk adw. Tomaszewski i radca Makowski. Z zarządu cechu przybyli pp.: Gliszczyński, Lewiński, Lipiński, Rucki Franciszek, Gutkowski, Roznerski i Gniewkowski. Radca Wąsik, po wykazaniu trudnego położenia Magistratu, prosił o wskazanie źródła dochodu, któreby preliminowane te sumy pokryło, proponując, by rzeźnicy wznowili ubój na obecnych warunkach, nie odstępując od dalszych pertraktacyj.

Rzeźnicy propozycji nie przyjęli, wysuwając następujące warunki: Rezygnują z cofnięcia całej nadwyżki, zgadzając się na opłacanie 25 proc. podwyżki za ubój z sierpnia 1931 r. i nadto dodatkowo obowiązują się na bezrobotnych opłacać po 1 zł od każdej sztuki bydła, 50 gr od świń, 50 gr od młodszego bydlaka i 20 gr od cieląt i skopu.

Od ustosunkowania się Magistratu zależeć będzie, czy zaniechanie uboju potrwa nadal.

Na pomoc braciom na obczyźnie

Blisko jedna czwarta plemienia polskiego nie mieści się w granicach polskiego państwa. Na każdych 100 Polaków jest 78 krajowych i 22 zamieszkałych na obczyźnie. Cyfry te są miarą znaczenia, jakie posiada dla Polski ten potężny odłam narodu. Znaczenie jego jest tem większe, że zajmuje on placówki najdalej wysunięte, wystawione na zetknięcie z obcymi. Spełniali już nieraz Polacy zagraniczni rolę łącznika z cudzoziemskiemi narodami. Na podstawie zetknięcia z niemi budowano sądy o Polsce. Zagrożone sprawy polskie miały w nich gorliwych obrońców. Tak było w czasach starej emigracji politycznej we Francji i w czasie ostatniej światowej wojny w Ameryce. I obecnie jakże doniosła jest rola Polaków zagranicznych w wymianie kulturalnej i gospodarczej z zagranicą, w polskiej propagandzie i jakie usługi przynieść nam może, jeżeli wychodźtwo zachowa, jak tego życzyć i spodziewać się należy, swoje wysokie zalety, jednające szacunek u obcych, i swoje głębokie przywiązanie do Ojczyzny, którego tyle dało już nam dowodów.

Aby utrzymać przy Polsce tę tak liczną i wartościową część naszego narodu, musimy darzyć ją dowodami miłości ze strony kraju macierzystego, otaczać ją szczególną troskliwością i dbałością o jej potrzeby. Aczkolwiek wychodztwa nasze przywykło liczyć na własne siły, i nie oglądało się na niczyją pomoc, wzniosło w Stanach Zjednoczonych i innych krajach trwałe podwaliny życia polskiego w postaci licznych parafij, kościołów, szkół polskich i silnych organizacyj, jednak potrzebuje pewnego poparcia od nas, którzy korzystamy z dobrodziejstw, jakie daje życie we własnym kraju.

Pomoc ta potrzebna jest zwłaszcza teraz, kiedy kryzys gospodarczy ze zdwojoną siłą uderzył w naszych braci wychodźców. Pomimo bowiem poważnych rezultatów ich wytrwałej pracy i oszczędności, w większości wypadków jedynem ich bogactwem są skromne zarobki, gdy zaś następuje wydalenie z fabryk czy kopalni, co zwykle spotyka ich przed krajowcami, nędza staje się ich udziałem.

Wobec krytycznego położenia Braci na obczyźnie uświadomijmy sobie zatem obowiązek, jaki ciąży na nas, by przyjść im z pomocą. Uczynimy to najlepiej i najskuteczniej, jeżeli złożymy grosz ofiarny w dzień „Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie" dnia 2 października b. r. lub zapisując się na członka Stowarzyszenia, którego biura mieszczą się w Domu Rzemieślniczym, Wały Zygmuta Starego 6. — P. K. O. nr. 212-756.

Pierwsza noc na polskiej ziemi

i powitanie więźniów sowieckich w Baranowiczach

W dalszym ciągu naszych korespondencyj, dotyczących powrotu więźniów polskich z kaźni sowieckiej, podajemy dzisiaj opis pierwszej nocy na ziemi ojczystej i powitania w Baranowiczach:

Na jednym z torów stołpeckich ustawiono wagon sypialny dla drogich wygnańców. Zapadła noc, pierwsza noc tych ludzi sponiewieranych, którą mogli spędzić spokojnie i bezpiecznie. Nawet posterunki K. O P., krążą dookoła wagonu bardzo cicho, aby nie obudzić śpiących. Świeżo „wyfasowane" koce - poduszki oraz doczepiony parowóz ogrzewający ma przekonać więźniów, że są u swoich. Choćby i dawne jakieś wspomnienie obudziło któregoś z nich, to jedno spojrzenie na beztroski sen towarzyszy, uprzytomnia błogą rzeczywistość.

Skoro świt, zawiadomiono więźniów o odjeździe do Baranowicz. Natychmiast siwe i zmęczone głowy podnoszą się i z radością przywarłszy do szyb wagonu, chłoną widoki mijane...

Wszędzie, gdzie pociąg staje, tłumy cisną się do księży. Sypią na nich kwiaty i chylą kornie głowy wobec błogosławieństwa tych, których Bóg doświadczył najbardziej — których najwięcej miłuje.

W Baranowiczach samochody odwoziły wygnańców z dworca na kwatery, przygotowane przez Czerwony Krzyż. Wogóle tej instytucji należy się nagłębsze podziękowanie za wszystkie przygotowania, noclegi, jadło i opiekę lekarską. Począwszy od Kołosowa obowiązki gościnności spoczywały na ich głowie i przemyśle.

Ale nietylko Czerwony Krzyż zajął się serdecznie więźniami. Całe społeczeństwo a szczególnie obywatelstwo baranowickie było przejęte misją powitania. Wzajemnie się prześcigano w wykonaniu najdrobniejszych życzeń. Ciepłe wanny i środki dezynfekcyjne przygotowano. Fryzjerzy pracowali z niezwykłą energją. Dziesiątki przemysłowców i miejscowych kupców ofiarowało masę obuwia, bielizny i ubrania.

Kiedy już wypoczęci i przebrani ze swoich łachmanów usiedli do śniadania, to dopiero na dobre rozpoczęła się rozmowa.

Ks. prałat Teofil Skalski, — który przez 6 i pół roku był więziony w Rosji za wierną służbę Bogu, nie chciał opuścić współtowarzyszy i odjechać wprost do Warszawy, gdzie go oczekiwał J. Em. ks. Kardynał Kakowski i kapituła, tylko uśmiechając się przez łzy, prosił błagalnie: „Dajcie mi dzielić naszą radość do końca!".

Grek z pochodzenia Zupanos

(Skromny człowiek — Wielki Polak)

W erze udręk, kłopotów, niepowodzeń i wszelkich smutków, w erze, w której księgarnie świecą pustkami, a kawiarnie przeludnieniem, w erze płyt gramofonowych w rytmie tang, foxów i rumb, popularniejszych od książek o nieco głębszych tytułach i treści, godzi się chwilami dla pokrzepienia serc odwrócić pośpiesznie stronice jałowizny dnia dzisiejszego o jeden wiek wstecz do tych kartek pożółkłych, z których więcej ideału bije z jednej szarej postaci skromnego człowieka niż z olbrzymiego tromtadrackiego megafonu dzisiejszego domorosłego samozwaństwa.

Takim rzadkim, w porównaniu z dzisiejszą galerją profilów jak skromnym, a wielkie serce dla spraw nowej ojczyzny noszącym w piersiach człowiekiem był powszechnie znany i ceniony w Poznaniu Grek z pochodzenia Zupanos. „Niewielkiego wzrostu, krzepki i zwinny, twarz miał ładną i miłą, gęstemi na tył zarzuconemi włosami odznaczoną i przypominającą bardzo twarz Mickiewicza" — tak go charakteryzuje jemu współczesny, znakomity obserwator i kronikarz, Motty. „Ojciec jego przybył wraz z żoną i bratem z Tessalji i założył w Poznaniu handel win".

Niezbyt dużo wody upłynęło we Warcie, gdy syn greckiego handlarza win, osiadłego w Poznaniu atmosferą polskiego ducha, jaki w owych pierwszych dziesiątkach ubiegłego stulecia wybitnie pulsował w grodzie Przemysława, owładnięty, zasymilował się z nowem środowiskiem, stając się bez poznaki rdzennym, dobrym Polakiem, któremu przeznaczenie poruczyło spełnić szczytną misję w dziejach kulturalnych Poznania. Rodowe nazwisko Zupanos doznało wkrótce polonizacji, rdzeniem głęboko w polski obyczaj sięgając.

Po tej motamorfozie, któżby uwierzył, że ten Grek z pochodzenia, to — Jan Konstanty Żupański.

„Wykształcenie odebrał w gimnazjum poznańskiem". Po ukończeniu nauk gimnazjalnych studjował prawo w Berlinie, gdzie „z studiosami polskimi, a szczególnie z Karolem Libeltem i Wojciechem Cybulskim żył w ścisłej przyjaźni. Złożywszy pierwszy popis prawniczy... pracował przez czas krótki przy sądzie berlińskim, później w Poznaniu. Gdy wybuchło powstanie listopadowe, mimo najszczerszych chęci podążenia za innymi uległ Żupański usilnym prośbom sędziwej matki, lękającej się o życie jedynej podpory swej starości i opiekuna trzech sióstr, pozostał w domu, ale nie mało go to kosztowało i przez lat kilka było przyczyną pewnej nieśmiałości wobec znajomych i zupełnego ograniczenia się na stosunki rodzinne. Zawód prawniczy porzucił... i około roku 39 (1839) zachęcony przez Marcinkowskiego założył księgarnię... i postanowił jako wydawca przyczynić się do wspierania sprawy narodowej w jednym z najważniejszych jej kierunków. Wypełnił to w takiej mierze, w jakiej żaden wydawca polski przed nim". Dorobek jego pracy na ówczesne warunki wspaniały: 700 tomów.

Pod jego skrzętnym zarządem ujrzały światło dzienne dzieła nieprzemijającej wartości dla polskiej kultury, dzieła rozumu i serca najświatlejszych mężów ówczesnej doby jak Lelewela, Niemcewicza, Lenartowicza, Libelta, Kraszewskiego, Trentowskiego, Siemieńskiego, Pola, Franciszka Morawskiego, Fryderyka Skarbka, Cieszkowskiego, Małeckiego, Stanisława Koźmiana, Barzykowskiego i tylu, tylu innych, będących w mrokach polistopadowych świetlanemi słupami wiary i ufności w to jutro roku 1918.

„Łatwo sobie wyobrazić" — mówi Motty — ile pracy, a szczególnie jak ogromnego (na stosunki ówczesne) nakładu wymagało takie przedsięwzięcie i jak było pod względem pieniężnym zawodne... Drukowanie książki polskiej było częstokroć spekulacją in minus; nie odbierało to jednak Żupańskiemu odwagi, by pro publico bono wyrzucić nieraz znaczne pieniądze".

A mimo to Żupański zadanie swe pojmując szczytnie „płacił niektórym grubo... mianowicie (tym) z emigracji, dla których honorarjum było sprawą żywotną". I wspominał często, że np. „Lelewel, mimo biedy, a raczej dla dobrowolnej biedy, w której żył, nie chciał nic brać za swoje dzieła". Lecz „Żupański jeździł do Brukseli do niego parę razy i z wielką trudnością zdołał go spowodować do przyjęcia wynagrodzeń. Mówił do niego Lelewel: jakże mam brać od ciebie pieniądze, przecież wiem, że na sprzedaży tracisz".

Jaka rozczulająca sielanka pomiędzy wydawcą a pisarzem!

Czyż nie byłoby zbyt mało, gdybyśmy dziś, skoro nam wpadnie w rękę książka nakładu Żupańskiego, uznawali ten drobny szczególik o druku i nakładzie na dolnym brzegu okładki jako nic nieznaczący, nad którym wolno przejść do porządku dziennego? Czyż za tę skromną a jak wielkiego znaczenia kulturalną pomoc nie zasługuje on, Grek z pochodzenia, a gorący i oddany sprawie Polski patrjota na wdzięczność wieczystą potomności, że łamał przeszkody, że borykał się z przeciwnościami by nowej przybranej Ojczyźnie w mrokach jej niewoli, w mrokach jej upadku nieść trud pracy i poświęcenia.

Takim ludziom należy się szacunek i pamięć.

Idąc przeto od Rynku ulicą Nową po lewej stronie i nie dochodząc do Bazaru, pamiętaj, przechodniu, że tam po trzech czy czterech stopniach w domu dziś już nieistniejącym znajdowała się księgarnia wydawnicza Jana Konstantego Żupańskiego, w której biło to wielkie serce z Tessalji rodem, a Polsce rzetelnie oddane.

Ant. Chocieszyński.

Komunikaty „Rozwoju"

Bracia Minniccy

Pod powyższą firmą istniał w Poznaniu przy ul. Wronieckiej 22 handel mąką, krupami i towarami kolonjalnemi. W kwietniu rb. właściciele firmy pp. Minniccy zlikwidowali przedsiębiorstwo, a lokal, bez wiedzy i woli gospodarza, oddali Żydówce Rebece Wajntal na skład obuwia. Na interwencję właściciela domu, p. Jana Kurowskiego, Minniccy odpowiedzieli, że obuwiem handlują na własny rachunek, a obecna w składzie Żydówka wtajemnicza ich w sposób prowadzenia nowej branży. Dochodzenia jednak wykazały, że skład obuwia pod firmą Bracia Minniccy jest obecnie własnością Rebeki Wajntal, gdyż na jej nazwisko opiewa świadectwo przemysłowe, wykupione 14 kwietnia 1932 r. Dodajemy, że Żydówka wzbraniała się przedłożyć świadectwo twierdząc, że zabrał je p. Minnicki. Wreszcie notujemy fakt, że w składzie żydowskim Rebeki Wajntal widnieje obraz Matki Boskiej.

Czyn pp. Minnickich, który będzie miał epilog przed sądem, piętnujemy publicznie, przechodząc do porządku nad nieparlamentarnemi wyrażeniami w liście ich wystosowanym do „Rozwoju".

Firma „Czesanka" przedsiębiorstwem żydowskiem

„Czesanka", Wroniecka 24, handel manufakturą, jest własnością Żydów z Lejbem Lewkowiczem na czele. Żydzi rozpowszechniają towary przy pomocy domokrążców. Właścicielem kamienicy jest p. Lipiec przy ul. Matejki.

Rehabilitacja

Pan Prusiewicz, Pl. Wolności 14, donosi nam, że sublokator Żyd z jego mieszkania się wyprowadził

Związek Samoobrony Społecznej „Rozwój"

Z życia rzemiosła w Rawiczu

W poniedziałek, 19 b. m. odbyło tut. Tow. Rzem. i Przemysłowców nadzwyczajne zebranie z programem zajęcia stanowiska wobec zniesienia „Komisyj Egzaminacyjnych" w Rawiczu.

Na zebranie to przybyło z górą 100 osób z stanu rzemieślniczego i kupieckiego miasta Rawicza. Ogłoszenia w miejscowych gazetach awizowały przybycie na zebranie znanego „sanatora" p. Namysła z Poznania, twórcę „głośnego" Zjedn. Rzemiosła p. t. Narodowo-Chrześcijańskiego Zjednoczenia Przemysłu i Rzemiosła.

Prezes Towarzystwa p. Świetlik, znany na bruku rawickim z niefortunnych swych wystąpień za sławną „30-stką" podczas wyborów w 1928 r. jeszcze wciąż marzy, że da mu się przeciągnąć Towarzystwo na stronę „sanacyjną", to też w tym celu, zwołał wspomnianego Namysła do Rawicza.

Ponieważ Izba Rzemieślnicza w Poznaniu na razie odstąpiła od zlikwidowania „Komisyj Egzaminacyjnych" w Rawiczu, przeto cel zebrania stał się iluzoryczny. Nadmienić wypada, że Tow. nie przyłączyło się dotąd do żadnego Związku, ale byłby nareszcie czas, przystąpić do Związku Towarzystw Rzemieślniczych i Przemysłowych w Poznaniu. (ms.)

Konferencja Panów św. Wincentego a Paulo

W tych dniach odbyło się w salce parafjalnej zebranie konstytucyjne konferencji męskiej św. Wincentego a Paulo przy parafji św. Michała.

Obrady zagaił ks. prob. Nowakowski modlitwą. Ks. prob. wygłosił następnie przemówienie, w którem podniósł konieczność roztoczenia opieki nad biednymi i ujęcie pracy charytatywnej w ścisłe ramy organizacyjne. Przewodniczącym zebrania wybrano ks. dyr. Wołkowskiego, sekretarzem p. Tułasiewicza. Pan prezes Sczaniecki w referacie swoim omówił ideologję konferencji św. Wincentego a Paulo, poczem odczytał statut i regulamin.

Po przeprowadzeniu dyskusji, w której ks. przewodniczący i ks. prob. udzielili wyjaśnień na temat pracy w konferencji, dokonano wyborów do zarządu. Obrano prezesem p. prez. Sczanieckiego, wiceprezesem p. dyr. Zakrzewskiego, sekretarzem p. insp. Tułasiewicza, skarbnikiem p. Skrzypczaka.

Uchwalono rozwinąć akcję w kierunku pozyskania dalszych członków czynnych i wspierających.

Ks. przewodniczący życzy konferencji przy parafji św. Michała jak najowocniejszej pracy na niwie charytatywnej i solwuje zebranie odmówieniem modlitwy. (z)

Rekord poczty włoskiej

Poczta włoska dokonała niebywałego rekordu powolności w wieku radja i aeroplanów. W tych dniach otrzymał adresat w Badia Podrine kartę pocztową, która została wysłana, jak widać było ze stempla pocztowego dnia 5 czerwca 1909 r. z osady Merlara pod Padwą. Odkrytka wędrowała zatem 23 lata i 3 miesiące na dystansie dzielącym obie osady o 12 kilometrów. Dodać należy, iż w ciągu tych 23 lat odresat zdążył umrzeć.

Z życia towarzystw

Z Tow. Kat. Tow. Robotników Polskich na Wildzie. W ub. niedzielę (18 bm.) odbyło się na sali Domu ks. ks. Zmartwychwstańców plenarne zebranie Tow. Kat. Robotników, któremu przewodniczył prezes p. Fertsch.

Po załatwieniu wstępnych spraw Towarzystwa, wygłosił obszerny referat o kwestji żydowskiej red. p. Adam Piotrowski.

W dyskusji nad referatem przemawiali wśród innych ks. prob. Torbus, b. poseł p. Frąckowiak, Nowak itd. Poczem załatwiono resztę spraw towarzyskich, na czem obrady zakończono. Tow. liczy obecnie przeszło 200 czynnych członków a rozwój przedstawia się jak na dzisiejsze czasy bardzo korzystnie. (gr.)

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Uczczenie pamięci odkrywcy nafty

W roku 1852 chemik farmaceuta Ignacy Łukasiewicz zapalił pierwszą lampę naftową, własnego pomysłu i konstrukcji. Ileż trudów, zawodów, rozczarowań przeżyć miał skromny wynalazca, zanim światło jego utorowało sobie drogę z cichej prymitywnej pracowni na szeroki trakt sławy i uznania. Jakże radośnie musiało bić jego serce, gdy w roku 1853 jeden ze szpitali lwowskich zapłonął blaskiem lamp naftowych, stanowiących sensację i cel pielgrzymek ciekawej ludności miasta. Pierwsze próby fabrykacji nafty odbywały się w większem laboratorjum w Gorlicach, następnie w Jaśle, wreszcie już na sposób fabryczny w Polance pod Krosnem, a gdy ta destylarnia się spaliła, wybudował Łukasiewicz większą i lepiej urządzoną fabrykę w Chorkówce obok Krosna, a był to maleńki pierwowzór przyszłych fabryk kolosów.

Niedawne to czasy. A przecież dziś to słowo „nafta" wywołuje w nas obraz gigantycznego przemysłu kopalnianego i rafineryjnego, z miljonem szybów i tysiącem objektów fabrycznych. Przecież dziś sama cyfra produkcji ropy w roku 1930 może nas oszołomić: 196.392 tys. tonn w wartości około 20 miljardów złotych. Wiemy i to nas w podziw wprawia, że dziś 30 miljonów automobilów goni w zadziwiającem tempie po wszystkich drogach świata, że setki tysięcy samolotów pruje przestworza, a ich siła motoryczna to benzyna, produkt naftowy. Nie wszyscy jednak wiemy, że początek tej nafcie, tej niezmiernej sile i potędze dało odkrycie Polaka Ignacego Łukasiewicza.

Celem uczczenia „odkrywcy nafty", wyłoniono komitet, który zajął się wzniesieniem pomnika I. Łukasiewiczowi. Uroczystość odsłonięcia pomnika który jest dziełem artysty J. Raszki, odbędzie się w Krośnie 16 października br. w obecności p. Prezydenta Rzplitej.

Wielki proces o przemycanie koronek

W wydziela karno - skarbowym sądu okręgowego w Warszawie rozpoczął się wielki proces przemytniczy, w którym oskarżonymi są urzędnicy ekspozytury urzędu celnego, oraz kupcy żydowscy. Z tych ostatnich, dwóch nie zasiaduje na ławie oskarżonych, gdyż ukrywają się, — a mianowicie Jerzy Grynblatt, przebywający stale w Paryżu, który stamtąd wysyłał koronki w przesyłkach na okaziciela, oraz Szaja Grynblatt, brat Jerzego. Ten pozostawał w porozumieniu z mag. praw Eugenjuszem Wrzesińskim, urzędnikiem ekspozytury. Wrzesiński wydawał bagaże, zaznaczając na listach bagażowych, że są to przesyłki dyplomatyczne. Razem z nim o to samo działanie oskarżeni są Dziembowski i Lewicki, również urzędnicy ekspozytury.

Mimo, że doniesienia nie ustawały i szczególnie wskazywały na Wrzesińskiego, przez dłuższy czas nie można było uchwycić sprawców na gorącym uczynku.

Dopiero w poł. lutego 1932 r. wywiadowcy zwrócili uwagę na kufer zagranicznego pochodzenia z nalepką koloru zielonego i numerem 1 064, który przechowany w Ekspedycji Bagażowej Dworca Głównego nie jest kierowany do rewizji celnej. Kiedy doszła wiadomość, że wybrano ten kufer za certyfikatem dyplomatycznym poselstwa argentyńskiego, który zwalniał od rewizji — wywiadowcy udali się w ślad za bagażem i znaleźli kufer z koronkami paryskiemi w mieszkaniu Wolfa Frumkera. Ekspozytura wykazała, że certyfikat jest autentyczny, choć zużyty i wykradziony z biura.

Rozprawa potrwa około 2 tygodni. Do sprawy powołano stu świadków i kilku biegłych.

Wychowankowie gimnazjum ukraińskiego bandytami i podpalaczami

Od szeregu tygodni na terenie województwa Stanisławowskiego a specjalnie w okolicach Stryja dokonywano systematycznych napadów rabunkowych i podpaleń. Władze bezpieczeństwa poszukiwały sprawców wśród znanych zbrodniarzy i nie mogły wpaść na trop bandytów.

Dopiero sami sprawcy przypadkowo się zdradzili. W pociągu zdążającym z Bolechowa do Stryja jechał Józef Korczyński uczeń VIII kl. gimn. ukraińskiego ze Stryja. Już w drodze rozpoczął on kłótnię z drugim pasażerem, robotnikiem o wspólną kochankę. Kiedy wysiedli zrobiło się koło nich wielkie zbiegowisko, bo zbyt natarczywie siebie atakowali. Natychmiast odprowadzono ich na posterunek. Tutaj podczas przesłuchania robotnik zeznał, że Korczyński groził mu rewolwerem. Wobec tego przeprowadzono rewizję osobistą. I znaleziono w kieszeni Korczyńskego plik weksli, skradzionych na szosie kupcom żydowskim. Następnie przeprowadzone śledztwo ujawniło działanie całej akcji terorystyczno - bandyckiej, kierowanej przez ukraińską organizację wojskową, a uprawianą przez szajkę zamaskowanych studentów 7-mej i 8-mej klasy gimn. ukraińskiego w Stryju.

Rewizja w budynku gimnazjum wykazała wiele materjału obciążającego, jak broń, druki, rozkazy tajne. Na podstawie tego materjału aresztowano 13 sprawców przeciw którym toczy się obecnie dochodzenie w trybie doraźnym.

Produkty wiejskie za bezcen

Targowisko w Baranowiczach jest jednem z największych na kresach wschodnich. W dnie targowe, w poniedziałki i czwartki, zjeżdżają tu setki wozów chłopów białoruskich, którzy niekiedy jadą po 30—40 kilometrów, ażeby utargować... dziesięć złotych.

Jak podaje korespondent jednego z pism warszawskich, gęś ładną młodą można tam nabyć za jeden złoty, kurczęta wyrosłe sprzedaje się po 25 groszy za sztukę, kopa ogórków również za 25 groszy. Kilo miodu 70 gr. Suszone grzyby, które w Warszawie kosztują po 15—18 zł kilo — tutaj idą po 3 zł. Miejscowi hurtownicy, oczywiście Żydzi, skupują je czemprędzej, ażeby wysłać do stolicy i zarobić... 500 proc. Jajka sprzedaje się na „dziesiątki". Jedno jajko wypada 4—5 groszy. Za sporego prosiaka żądają 4 zł, za „pud" mąki czyli 15 kg płaci się 2—2.20 zł czyli za 100 kg około 14 zł.

Ceny, że niższe już poprostu trudno sobie wyobrazić. Za to zwraca uwagę fakt, że wielu chłopów chodzi bez butów, zastępując je znowu łapciami, które w tych okolicach były znikły jeszcze przed wojną.

Największe kino w Anglji

W Londynie przystąpiono do budowy nowego wielkiego kinoteatru na przedmieściu Lewisham. Olbrzymi ten gmach będzie posiadał 5 000 miejsc; 3 500 foteli zawiera sala na parterze, 1 500 — na galerji. Koszty budowy nowego kinoteatru wyniosą około 5 miljonów złotych.

25-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W piętnastym dniu ciągnienia 5-tej klasy wygrane padły na numery następujące:

25.000 zł. na nr. 29452.

15.000 zł. na nr. 147317.

10.000 zł. na nr. 46005.

5.000 zł. na nr. 45586

Po **3.000 zł.** na nr. nr.: 11058 18766 22808 59504 104726 133411 145087.

Po **2.000 zł.** na nr. nr.: 4713 21288 22454 40776 70405 99394 105801 109124 153761 158809.

Po **1.000 zł.** na nr. nr.: 5209 5633 8638 10674 11282 11923 12484 19936 21890 25057 25287 31325 43037 44879 50823 53445 56574 56837 57252 76423 83829 86369 93385 94149 100675 101129 102856 106678 110317 110927 115501 116731 119232 123032 126013 126784 127086 137726 140885 143782 145540 146572 147700 149188 150406 151645.

Po **250 zł.** na nr. nr.: 55 142 273 90 91 377 81 423 26 33 37 674 860 905 **1000** 117 19 98 281 307 450 565 737 95 834 41 79 921 93 **2017** 144 232 419 76 95 651 79 85 824 920 **3001** 175 234 300 85 87 470 72 539 664 705 24 38 51 815 68 79 **4036** 198 286 433 54 729 45 73 827 900 **5291** 308 42 50 59 469 592 721 61 83 821 **6006** 83 332 43 79 93 489 722 79 908 99 **7055** 107 29 44 221 31 400 40 718 67 91 97 958 80 **8068** 113 65 85 215 38 324 53 427 515 23 37 90 97 687 97 721 24 31 814 904 11 16 32 **9083** 111 66 218 312 79 509 34 98 677 743 881 97 90 21 23 **10041** 126 219 30 315 445 47 66 530 43 76 603 23 55 90 740 899 917 **11137** 413 33 91 96 511 70 834 964 86 **12007** 45 46 132 49 219 99 303 49 583 691 710 921 **13017** 22 26 55 98 125 321 460 581 623 721 87 815 59 926 97 **14088** 157 283 342 89 546 69 96 606 32 47 771 831 66 **15007** 125 238 64 71 359 412 54 61 76 523 61 672 724 28 808 935 **16012** 101 330 43 448 87 535 90 607 25 61 85 941 56 64 69 94 **17082** 164 96 204 76 359 540 642 58 59 82 907 45 **18066** 93 111 83 92 223 50 410 92 596 770 802 22 972 **19039** 81 128 231 445 96 593 97 991 **20004** 27 61 148 372 422 55 546 729 875 989 **21056** 112 60 348 66 86 495 888 **22140** 277 320 47 87 407 96 601 32 38 772 848 **23008** 136 73 203 42 80 87 308 65 68 406 52 91 554 97 766 81 800 917 67 78 **24002** 39 48 179 266 460 562 77 631 870 79 926.

25014 18 24 117 25 279 340 78 449 621 34 36 64 97 741 56 74 861 71 905 92 **26062** 217 21 325 45 498 501 56 606 21 952 **27087** 109 24 85 457 518 36 615 31 745 65 91 919 **28002** 39 231 45 340 97 572 614 755 812 19 974 75 98 **29009** 26 65 124 93 226 31 50 75 8 329 30 99 466 570 77 79 600 5 6 772 835 50 65 902 10 40 **30173** 239 7690 320 593 699 768 890 **31010** 103 22 64 96 208 97 340 64 422 633 769 71 80 846 **32014** 22 40 52 92 119 301 06 478 508 11 47 76 640 702 51 72 832 56 914 20 35 55 **33144** 45 94 213 17 34 311 60 84 497 558 61 651 86 705 68 69 98 906 48 34275 **89305** 418 618 824 916 97 **35028** 40 47 278 485 509 658 725 45 98 805 38 57 **36031** 334 35 58 443 47 49 59 82 526 41 56 76 600 98 885 911 **37038** 138 49 93 217 34 333 426 52 740 86 810 **38096** 141 285 90 302 413 511 36 64 604 24 64 78 95 724 52 69 835 72 907 **39136** 77 222 302 57 20 25 601 703 32 88 989 **40020** 47 237 414 17 43 85 94 556 647 936 **41109** 98 244 93 411 15 586 634 721 77 84 952 **42061** 139 77 97 201 55 77 394 448 502 53 92 661 835 904 29 42 **43093** 147 237 314 48 99 553 645 754 74 98 871 **44030** 54 82 181 281 352 57 65 99 469 523 613 14 22 26 712 954 97 **45036** 58 107 21 22 44 523 28 31 78 967 92 **46002** 12 272 89 343 753 75 817 32 75 996 **47110** 13 47 289 300 24 36 407 721 23 48 890 94 957 85 **48094** 96 316 486 502 54 723 905 38 **49012** 33 58 105 22 38 227 72 400 02 512 53 633 66 73 75 803 87.

50008 36 156 218 334 424 79 502 64 82 637 808 986 **51004** 16 74 117 92 261 88 354 56 84 457 583 681 724 69 840 **52117** 336 44 55 58 466 67 99 662 85 710 68 69 838 928 91 **53014** 48 81 125 204 386 99 404 72 539 58 607 30 46 82 91 765 853 56 941 68 **54014** 192 226 374 87 472 79 83 503 21 42 600 93 768 81 99 913 41 **55095** 99 145 227 57 329 76 469 514 73 776 819 22 912 16 62 78 **56137** 275 88 94 314 31 48 70 71 452 64 545 51 668 73 90 724 39 807 931 84 **57081** 82 99 105 217 320 429 630 43 66 79 710 75 866 984 **58064** 224 90 456 563 86 600 68 751 880 938 72 **59012** 39 85 178 203 331 538 82 669 725 894 947 **60074** 87 92 111 13 75 88 219 40 49 340 452 65 600 04 727 97 823 49 71 **61040** 41 70 74 199 202 24 59 84 234 47 53 62 547 94 671 952 53 **62028** 75 77 106 418 23 59 619 807 47 930 87 **63099** 111 46 88 90 255 332 84 99 537 96 643 750 851 **64126** 310 82 90 423 86 92 518 27 695 771 809 988 **65077** 151 330 411 521 83 739 872 947 95 **66022** 38 56 136 63 93 276 366 494 578 622 40 810 **67049** 127 70 91 247 497 571 666 896 934 45 66 **68014** 62 192 353 70 420 581 607 709 46 69 806 59 81 596 74 **69034** 80 173 344 500 41 45 867 73 77 923 **70086** 91 157 90 207 41 311 27 56 72 99 409 85 506 738 64 90 950 83 **71024** 37 80 104 62 260 309 24 76 497 678 711 71 861 65 78 91 957 **72108** 16 63 453 522 621 801 38 92 900 **73051** 60 211 18 582 89 612 96 722 815 18 34 910 18 **74007** 130 65 302 429 44 664 93 711 40 972.

75004 96 101 30 60 70 466 82 89 516 39 674 723 50 51 70 855 946 54 **76024** 193 454 507 673 717 57 807 38 980 **77018** 30 116 231 304 37 74 415 59 71 534 58 603 15 743 48 61 75 873 907 **78045** 81 171 207 325 819 49 84 931 98 **79101** 203 38 78 390 417 37 72 507 45 56 747 76 853 905 **80137** 56 61 412 504 13 40 641 92 712 21 808 21 76 916 **81092** 137 70 79 286 99 427 626 42 65 67 78 716 43 78 818 96 907 17 **82056** 67 100 360 409 85 542 659 851 **83024** 34 54 67 199 201 14 52 78 349 508 688 709 49 893 971 **84049** 128 46 61 362 87 456 94 524 86 612 790 96 **85055** 61 168 85 91 263 67 505 53 77 668 73 704 07 821 91 907 18 19 81 98 **86015** 99 181 220 78 87 344 421 765 810 51 912 14 48 80 **87016** 106 29 81 83 311 508 633 41 709 38 867 80 921 **88064** 246 97 309 74 76 495 97 621 718 976 **89039** 115 57 69 222 51 98 317 40 95 435 56 591 657 64 716 47 842 902 69 70 **90131** 77 214 435 558 89 652 55 57 60 66 96 713 43 65 801 17 989 **91016** 140 231 48 67 306 12 75 461 613 33 57 757 80 91 95 98 895 **92174** 80 233 62 316 27 31 461 92 530 622 57 71 866 74 **93019** 66 166 283 316 46 459 675 84 748 **94005** 221 360 71 454 554 61 33 68 82 773 816 969 **95021** 89 135 48 238 78 380 96 470 99 610 66 814 912 **96089** 124 326 451 530 637 898 908 31 58 **97089** 150 200 06 309 95 432 40 71 540 652 81 742 76 92 960 70 **98070** 128 81 90 208 309 36 79 423 545 662 85 97 821 **99102** 18 97 293 542 57 653 85 97 98 806 92 927 47.

100057 253 56 303 27 537 642 94 95 907 94 **101074** 277 307 32 460 516 62 704 43 64 75 808 953 91 **102013** 152 62 88 215 29 32 73 358 585 613 722 **103086** 173 262 335 60 68 582 706 897 911 84 **104247** 71 95 307 599 659 86 771 943 99 **105046** 269 306 10 404 33 541 629 31 82 89 711 79 88 810 12 21 23 978 **106025** 204 30 48 62 287 99 407 44 512 72 997 **107212** 20 325 99 420 29 68 582 93 805 19 83 909 17 **108048** 84 227 62 76 78 347 75 402 87 35 61 89 91 639 75 761 800 973 **109007** 90 294 99 337 70 475 516 48 609 54 86 90 723 37 51 857 94 **110049** 60 124 31 51 235 372 81 425 89 580 614 46 818 72 94 902 90 94 **111253** 66 70 350 88 567 606 23 31 46 913 21 39 95 **112037** 54 124 72 325 490 552 73 718 19 20 955 72 **113071** 382 87 98 418 76 522 54 91 625 776 860 72 923 50 **114018** 43 90 143 405 25 53 68 509 76 97 967 **115057** 117 19 33 77 297 330 508 601 07 766 826 928 **116020** 52 142 532 709 905 **117056** 256 89 91 347 443 559 75 606 17 43 49 810 **118080** 99 160 233 430 563 72 643 776 806 44 946 80 **119099** 277 328 39 67 544 95 600 48 787 807 47 65 **120092** 142 75 253 313 444 526 622 30 704 61 859 74 93 928 **121007** 168 79 245 55 58 401 49 548 67 90 607 52 765 85 806 08 13 972 **122040** 78 101 35 45 52 56 87 206 335 55 413 14 554 63 601 54 815 56 67 903 15 97 **123096** 119 34 263 394 97 423 64 547 607 61 72 83 776 939 60 **124048** 123 206 93 310 13 36 433 507 38 55 614 89 752 65 841 84 97 928 39 87.

125100 09 19 54 56 86 215 46 50 75 379 432 651 720 47 71 815 70 942 **126086** 188 206 52 304 48 53 94 98 436 602 62 66 780 897 985 95 **127084** 186 440 48 531 89 625 85 700 13 857 908 51 **128148** 308 58 94 420 60 69 523 33 96 614 713 15 869 **129023** 126 30 351 82 494 522 30 617 33 85 744 61 857 900 **130042** 203 33 52 83 355 65 410 28 520 70 634 **131081** 97 191 256 314 405 54 67 503 37 662 800 37 923 **132450** 78 558 79 669 704 22 60 72 883 945 76 79 **133090** 175 395 412 94 514 30 89 644 97 852 66 925 **134157** 59 214 50 674 81 714 47 50 73 852 92 **135040** 62 106 62 201 67 76 94 377 401 16 78 537 601 773 838 **136040** 177 234 44 397 519 66 620 49 66 702 **137180** 230 45 500 79 591 626 46 704 861 **138164** 215 41 95 327 52 54 72 413 60 786 807 906 **139129** 301 463 619 728 94 807 92 963 **140104** 203 17 24 80 372 561 86 669 86 908 95 **141099** 270 82 342 77 440 45 49 50 703 856 61 96 906 19 36 48 **142079** 81 126 55 266 379 561 635 58 90 756 **143166** 93 279 355 553 65 601 27 43 52 78 705 811 911 **144018** 63 87 99 163 97 290 393 436 55 572 646 763 811 903 28 **145015** 147 380 452 57 90 564 74 601 27 37 800 46 97 945 46 93 **146036** 41 82 108 292 599 627 33 717 848 86 **147008** 167 96 277 94 325 405 51 524 602 06 65 755 839 60 **148064** 196 315 21 433 38 90 532 602 50 722 39 811 40 48 **149001** 86 97 83 87 294 313 27 60 82 411 34 537 73 604 33 50 793 804 49 956.

150013 68 127 327 466 74 552 57 75 84 621 45 745 947 **151051** 129 34 204 56 321 535 697 969 **152068** 88 133 462 680 83 735 63 72 82 99 821 69 74 **153293** 601 14 61 795 866 969 **154052** 62 296 303 13 408 79 504 35 37 46 647 52 744 913 93 **155052** 79 91 110 230 368 71 74 435 548 639 703 98 955 74 **156192** 97 251 304 419 608 711 70 73 94 807 89 905 26 33 98 **157028** 86 121 236 94 356 578 88 709 33 57 73 93 980 **158130** 302 89 432 570 712 938 61 69 74 **159030** 43 92 113 28 218 410 34 35 78 542 98 640 769 851 905.

TEATRY

Z Teatru Nowego

Ostatnie dni bieżącego sezonu wypełni arcywesoła komedja F. Gandery „Wesele Arletty", w której rolę główną kreuje Antoni Różycki. Pogodna i pełna subtelnego humoru komedja cieszy się ogromnem powodzeniem tak ze względu na swą kapitalną treść, jak i świetną grę znakomitego gościa.

Największy z polskich artystów komedjowych, Mieczysław Frenkiel, rozpocznie swym występem nowy sezon Teatru Nowego. Zapowiedź przyjazdu mistrza, dawno już w naszem mieście nie widzianego, wywołała zrozumiałe zainteresowanie wśród kulturalnych sfer Poznania.

Komedja muzyczna

Przepiękna fantazja W. Szekspira „Sen nocy letniej", która odniosła tak fenomenalny sukces na premjerze, gromadzi codziennie tłumy publiczności, pragnącej ujrzeć rewelacyjnie wystawione widowisko. Scena dekorowana wprost fantastycznie, czarujące tańce, melodyjna i porywająca muzyka Mendelssohna, oraz świetna gra i śpiewy artystów w osobach ulubieńców publiczności, jak: Fontanówna, Nochowiczówna, Folański, Raczkowski, Górowski i in. wytwarzają na widowni wręcz entuzjastyczny nastrój. Bilety wcześniej do nabycia w firmie F. Zygarłowski, ul. Gwarna.

RADJO

Wtorek, dnia 27 września 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **12.58** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramof.; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** (W); godz. **18.20** płyty; godz. **18.45** „Za kulisami polskiej wytwórczości filmowej" (cz. III wygł. p. Artur Twardyjewicz, reżyser filmowy); godzina **19.00** „Świat książek"; godz. **19.35** (Warszawa); godz. **19.45** płyty gramof.; godzina **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00** koncert muzyki popularnej; wyk.: Orkiestra Bratniej Pomocy Zakładów Miejskich światła i wody pod batutą p. Stefana Sternalskiego. Stenia Ziemniewiczówna (sopran); godz. **21.20** utwory fortepianowe w wyk. p. Zygmunty Krawczyńskiej; godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu — komunikaty sport. i polic.; godz. **22.15** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.45, 13.35** i **15.10** płyty; godz. **15.30** „Chwilka lotnicza"; godz. **15.40** płyty; godz. **16.35** kom. centr. biura hydr. dla żeglugi i rybaków; godz. **16.40** odczyt sportowy; godz. **17.00** popołudniowy koncert symfoniczny w wyk. orkiestry Filharm. Warsz. pod dyr. Grzegorza Fitelberga; godz. **18.00** odczyt; godz. **18.20** muzyka taneczna; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** „Bieżące wiadomości rolnicze" — wygł. p. Józef Płatek; godz. **20.00** koncert popularny — wyk.: Orkiestra P. R. pod dyr .J. Ozimińskiego, E. Mossakowski (baryton) i prof. L. Urstein akomp.); w przerwie feljeton literacki p. Zdzisława Marynowskiego pt. „Narodziny jedenastej Muzy"; godz. **21.50** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.00** muzyka taneczna; godz. **22.40** wiadomości sportowe; godz. **22.50** muzyka taneczna.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Rolnik w Wolsztynie.** Red. Henryk Grudziński, Poznań, plac Nowomiejski 5. (K.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Wolny Cech Krawiecki w Poznaniu** (Wydział naukowy) odbędzie swe zebranie dzisiaj o godzinie 20 w mieszkaniu p. A. Nowaka, ul. Wrocławska 34. Na porządku obrad m. in. wykład p. Stężyckiego i W. Lewandowicza.

— **Chór Kościelny pod wezw. św. Kazimierza przy kościele św. Wojciecha** zaprasza muzykalnych panów na lekcję śpiewu we wtorki i piątki o god. 20 na salkę parafjalną, celem uzupełnienia zespołu Chóru męskiego.

— **Poznański Okręg Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.** Zebranie wszystkich zarządów Stowarzyszeń odbędzie się we wtorek 27 bm. o godz. 20 na sali posiedzeń Okręgu, Plac Nowomiejski 5. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Młodych Przemysłowców — Wydział szewski.** Zebranie wydziału odbędzie się w czwartek 29 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym.

— **Kat. Tow. Mężczyzn przy parafji św. Jana Vianney — Sołacz.** Zabawa taneczna odbędzie się w sobotę, 1 października o godz. 20 na sali p. Jędroszkowiaka w Urbanowie.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 24 września 1932 r.

Zbigniew Nowicki 3 dni. Zenon Nowicki 3 dni. Marjan Chojnacki 14 dni. Katarzyna Jakubiakowa z d. Przybysławska, wdowa, 62 l. Marjan Woźnicki, stolarz, 24 l. Stefanja Wawrzyniakówna, uczennica szkolna, 7 l. Adam Kupczyk 7 i pół godz. Edward Kupczyk 1 dzień. Bolesław Nowacki 1 rok. Zofja Gwiazda, służąca, 64 l. Marja Kopeciówna, służąca, 28 l. Helena Turowska, robotnica, 25 l. Wiesława Teresa Adamczakówna, 18 dni. Stanisław Przybysz 1 godz. Zbigniew Stanisław Springer 28 d.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: I. Cz. za wysłuchanie św. Ekspedyta, prosząc o dalszą opiekę i łaskę dla całego domu 5 zł; — Emanuel Manderla - Pszów 5 zł; M. Welzandt z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 683,30 zł.

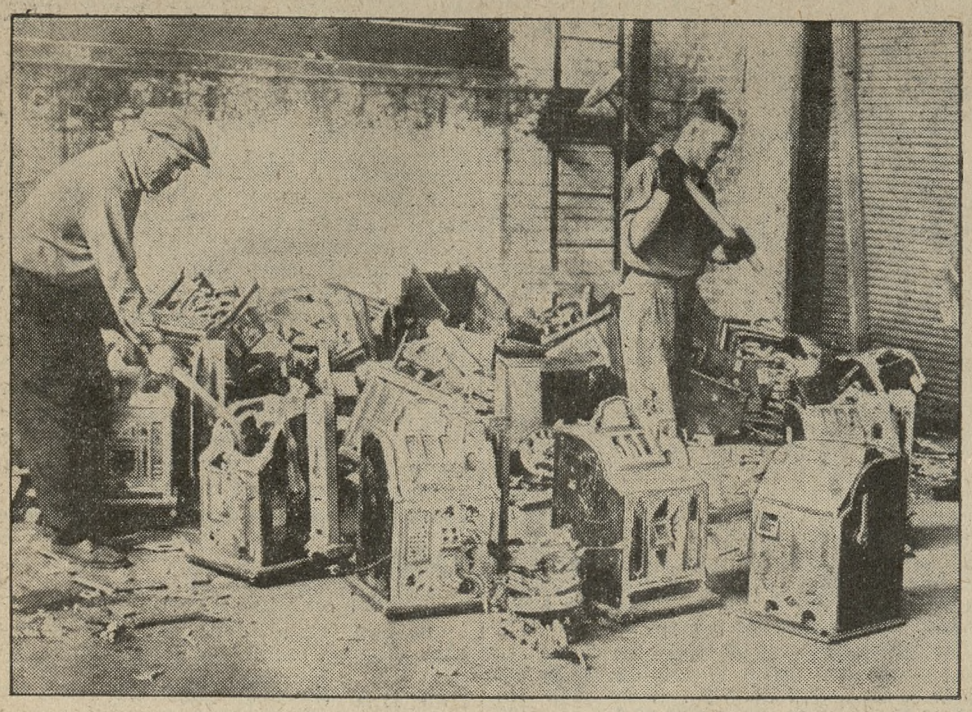

„Sanacja moralna" w Nowym Jorku
W miejsce p. Walkera, podejrzanego o łapownictwo, burmistrzem Nowego Jorku został p. M. McKee. „Sanację moralną" w Nowym Jorku zaczął p. burmistrz od usunięcia z miejsc publicznych wszystkich automatów do gier hazardowych. Prawie pół tysiąca takich automatów zniszczono w ciągu dnia, rozbijając je młotami.

Niezwykłe dzieje „cudownego dziecka"

Wywiad z jedenastoletnim artystą

Jeden z korespondentów pism zagranicznych urządził wywiad z sławnem jedenastoletniem „cudownem dzieckem", skrzypkiem Ruggiero Ricci z San Francisko, który przybył do Europy, aby dać koncerty w różnych ośrodkach kulturalnych.

„Wyobrażałem sobie — pisze dziennikarz, — że ujrzę zblazowane, zarozumiałe, zepsute i przedwcześnie dojrzałe „cudowne dziecko", o sposobie bycia artysty filmowego. Tymczasem oczom moim ukazało się naiwne, serdeczne i proste dziecko, goniące po kolanach codopiero kupioną kolejką.

„Zobaczywszy mnie, ukłonił się pięknie, ale nie okazał ochoty przerwania swej zabawy. Musiałem więc, rad nie rad, usadowić się z nim na podłodze i pomóc przy zabawie. Tak go to zachwyciło i rozweseliło, że z zadowoleniem klaskał raz po raz po swych granatowych spodenkach i wybuchał śmiechem. Znajomość została zrobiona i przyjaźń zawarta od razu. To ułatwiło mi pracę i ośmieliło chłopca do pogawędki.

— On jest zawsze taki rozbawiony, — rzekł mr. Harris, jego opiekun, typowy Amerykanin, który najwięcej przypomina o urzędowej podróży małego.

— Oby został takim jak najdłużej rzekłem, — bo to rzadkie u „cudownych dzieci". Po pewnym czasie zaprzestał mały artysta harców i stanął przedemną, gotów do rozmowy.

— Czy chętnie gram na skrzypcach? O yes, to moje najmilsze zajęcie, — przyczem oczy lśniły mu niezwykłym ogniem — i zawsze niem będzie. Gdy urosnę, też będą grał na skrzypcach. Chcę zostać dyrygentem. — Nagle spoważniał i odrzuciwszy sobie z czoła czarne włosy, powiedział z dumą — niedawno egzaminował mnie jeden z sławnych profesorów. Miałem kłopot nielada, ale jakoś wszystko poszło dobrze. Powiedział mi, gdym skończył, że jestem najwięcej utalentowanem dzieckiem, jakie dotąd spotkał, skrzypkiem z urodzenia, który gra z wyrazem i oddaniem. I powiedział mi. — Wielką przyszłość będziesz miał, mój mały.

— Cieszyłeś się, słysząc to wszystko?

— Nawet bardzo i od tej chwili gram jeszcze chętniej.

— A powiedz mi, Ruggiero, czy jesteś zadowolony, że już w tak młodym wieku masz możność jeżdżenia po całym świecie, podczas gdy twoi koledzy znają zaledwie jedno lub drugie miasto?

— Bardzo się z tego cieszę. Ostatnio byłem w Paryżu; bardzo duże miasto. W samolocie przeleciałem do Berlina. Mieliśmy śliczną pogodę i cudne widoki. Lotnik jest właściwie szczęśliwym człowiekiem, że może tak zgóry patrzeć na cały świat.

— Byłeś także w Hollywood i widziałeś gwiazdy filmowe?

— Yes, byli wszyscy dla mnie tacy dobrzy. Widziałem też filmowanie. Ale tak tam było gorąco i tyle świateł; zupełnie mnie oślepiały. A wszyscy aktorzy tacy umalowani. — Proszę, więc to ciebie raziło? Przecież artryści filmowi muszą się malować.

— Może, ale to takie brzydkie.

— A czy i ty chciałbyś być filmowanym?

— Nie, ja zawsze zostanę przy moich skrzypcach.

— Objedziemy różne miasta Europy — mówił już teraz mr. Harris. — Z Berlina udajemy się do Wiednia, potem do Pragi, Budapesztu, Rzymu i przez Londyn do domu. W tę podróż mieliśmy się udać już przed rokiem, ale nam zakazano.

— Zakazano, a dla czego? — Tak, zakazano nawet grywać chłopcu. To cała romantyczna historja. Chłopak pochodzi z włoskiej rodziny muzyka, osiedlonego w San Francisco. Ruggiero był już od maleństwa bardzo muzykalny i wcześnie zaczął się uczyć gry na skrzypcach. Dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności zainteresował się nim Michael Piastro, a widząc nadzwyczajny talent dziecka, już go z ręki nie wypuścił. Pewna bogata Amerykanka adoptowała dziecko za zgodą i wolą rodziców. Ruggiero żył odtąd w zbytku i wychowany był bardzo starannie, mimo że przybrana matka psuła go na każdym kroku. Jako dziewięcioletni chłopiec wystąpił poraz pierwszy publicznie i wzbudził powszechny podziw. Wtedy to zgłosili się rodzice po synka i chcieli go zabrać gwałtem.

Ale nowa matka nie zgodziła się na to, wobec czego zaskarżyli ją rodzice dziecka. W czasie trwania procesu nie wolno było chłopcu występować w koncertach. Proces skończył się korzystnie dla Amerykanki, bo sąd przyznał prawo do dziecka przybranej matce, która go wychowywała i kształciła.

Kiedy zagrał znowu wobec wyprzedanej sali, przyjmującej go owacyjnie, ujrzał nagle swych rodziców. Przerwał momentalnie grę, zbiegł z estrady i rzucił się rodzicom na szyję. Wtedy to musiała się nowa mama pogodzić z rodzicami swego wychowanka, bo chłopak nie chciał grać, gdyby to nie nastąpiło. Obecnie ułożyło się wszystko jak naplepiej. — A więc bajka przedziwna, i to w czasach takiego zmaterjalizowania.

Chłopiec przysłuchiwał się naszej rozmowie. Patrzał zamyślony, smutny, wreszcie poszedł bez słowa do swych skrzypiec i ująłwszy je, zaczął grać. Cud to była muzyka, talent jakich mało i tyle skupienia w dziecku, że trudno było uwierzyć w możliwość tego.

Nic dziwnego, że kiedy wystąpił w Hollywood przed 15-tysiącznym tłumem, sala szalała.

Czy nie przeszkadzają ci ludzie, kiedy grasz? czy nie wolałbyś być wtedy sam? — spytałem na odchodnem.

— Najpierw cieszę się, że mam tylu przyjaciół i gram jeszcze lepiej, ale potem nie widzę już nikogo, tylko moje skrzypce i słyszę tylko swoją muzykę.

— Prawdziwy artysta! A więc niema reguły bez wyjątków, — są i „cudowne dzieci" nie zmanierowane, w których mimo to tkwi prawdziwy artysta. (Kal.)

Sławna „Latająca rodzina", złożona z małżonków Hutchinson z córeczkami, po nieudałym przelocie nad Atlantykiem, wyratowana została w Grenlandji i zawitała do Londynu. Na powyższem zdjęciu widzimy pp. Hutchinsonów podczas spaceru w londyńskim Hyde Parku.

Murzyni, którzy boją się słońca

W odległości ok. 500 kilometrów od wschodniego brzegu Afryki Środkowej, na skraju stepów Massai, żyje plemię murzyńskie zwane Hadżapi. Murzyni Hadżapi wyróżniają się z pośród wszystkich innych plemion murzyńskich tem, że żywią fantastyczną wprost bojaźń przed słońcem. Czarodzieje Hadżapi przypisują słońcu władzę zabijania ludzi.

Gdy któryś z murzynów zachoruje, bliżsi jego krewni chowają się starannie po chatach, aby nie ujrzało ich słońce, które może wówczas rozgniewać się na dobre i uśmiercić chorego.

Odprawiać bezpiecznie modły do bóstwa słonecznego może tylko czarownik. Jeśli odmówi on ubłagania słońca o łaskę i pomoc dla chorego, los jego jest przesądzony, umrze on napewno.

Murzyni Hadżapi zamieszkują rezerwat, przenaczony dla nich przez władze kolonjalne angielskie. Plemię to czerpie środki do życia z myśliwstwa i prowadzi żywot koczowniczy. Aczkolwiek murzyni Hadżapi znajdują się na nader niskim poziomie cywilizacji, jednak nie wiedzą co to jest gwałt, przemoc, nie prowadzą między sobą wojen, a choć nie znają nawet praw obyczajowych, żyją w gromadzie spokojnie i bez zatargów.

Prostoduszni i życzliwi murzyni tego plemienia odnoszą się bardzo dobrze do obcych, którzy znajdą się na ich terytorjum. Stosunki handlowe z białymi są dość utrudnione, Hadżapi potrafią bowiem liczyć tylko do trzech.

Pociąg do gry i hazardu jest jedyną ujemną cechą charakteru Hadżapi. W okresie deszczów, gdy polowanie staje się niemożliwe na bagnistych terenach, murzyni gromadzą się w wiosce, siadają kołem przy rozciągniętej na ziemi skórze ubitego zwierza i rozpoczynają grę. Każdy kładzie jako stawkę coś z posiadanych przez siebie przedmiotów: fajkę, pęk strzał, nóż pas skórzany. Małe kwadraciki, wycięte ze skóry, zastępują kości. Gracze rzucają je po kolei, jeśli kwadraty padają wszystkie na jedną stronę — rezultat remisowy. Jeśli padają jedne na zewnętrzną, drugie na wewnętrzną stronę — wygrywa lub przegrywa ten, którego kwadrat znalazł się wśród większości lub mniejszości kwadratów. Gra trwa niekiedy całą noc, a niektórzy przegrywają przy tem cały swój dobytek. Or.

Danserka z bawełny. Pewien danser wpadł na dosyć oryginalny pomysł. Mianowicie w konkursie tańca uczestniczył z lalką naturalnej wielkości, wykonaną z bawełny Z tą „uroczo uśmiechniętą" partnerką przetańczył 30 tysięcy kilometrów; okazała się ona partnerką rzeczywiście wytrzymałą i... lekką.

Miód zamiast ropy naftowej

Przed kilku dniami na łamach „Kölnische Zeitung" ukazała się korespondencja o stosunkach, panujących na kolejach sowieckich.

Zdarzyło się m. in., iż na pewnym odcinku drogowym w okolicach Moskwy tabor kolejowy zamiast smaru używał przez szereg miesięcy dziegciu, dzięki czemu kilkaset wagonów i ponad 20 parowozów okazało się nie do użytku. Stało się to dlatego, że ktoś przez omyłkę nakleił na beczkach z dziegciem nalepki z napisem „olej mineralny".

Obecnie same pisma sowieckie podają wprost nieprawdopodobny fakt, który miał miejsce niedawno na stacji Ursatjewskaja Środkowo - Azjatyckiej kolei państwowej. Lokomotywy tej kolei opalane są ropą naftową, a st. Ursatjewskaja należy do tych punktów, gdzie lokomotywy zaopatrywane są w paliwo.

Pewnego dnia na stację przybyły dwie cysterny z ropą, którą momentalnie przepompowano do wielkiej cysterny stacyjnej. Wkrótce na stację przybył ekspres środkowo - azjatycki, przepełniony turystami i dygnitarzami sowieckiemi. Parowóz odczepiono od pociągu i skierowano na tor pod cysternę. W kilka minut odpowiednia ilość paliwa została przepompowana, maszynista puścił w ruch dźwignię i parowóz po przebyciu kilkunastu metrów stanął.

W żaden sposób maszyny nie można było puścić w ruch. Na parowóz wgramolił się naczelnik stacji, za nim jego zastępca, po tym — telegrafista... Zaczęli oglądać maszynę, czyścić, smarować koła, dmuchać do najbardziej niewinnych dziur, ale nic z tego.

Aż jeden z przygodnych widzów stacyjnych wgramolił się na cysternę parowozu i otworzywszy klapę wsunął rękę, aby sprawdzić, czy jest wogóle tam paliwo. Po umaczaniu ręki w ropie, ów obywatel zapalił zapałkę lecz ropa ani myślała się palić. Spróbował ropy na język i zaczął się śmiać.

— Ależ nigdy w życiu wasz parowóz nie ruszy! Bo to nie jest ropa — tylko... miód!

— Co za łupstwa pleciesz, towarzyszu! — krzyknął, znajdujący się pod tenderem naczelnik stacji.

Ekspertyza turystów i dygnitarzy „ustaliła niezbicie, iż do parowozu napompowano 1 000 litrów miodu". Wezwane pogotowie GUP aresztowało cały personel stacyjny, a pociąg pośpieszny zaopatrzony w miód spóźnił się o dwie doby.

De Valera, prezydent Irlandji, wybrany przewodniczącym 68 sesji rady Ligi Narodów w Genewie.

Wojnę kobietom o rudych włosach

wytoczyło utworzone niedawno w Nowym Jorku stowarzyszenie, które w tym tylko celu ma istnieć. Wojnę rudowłosym wytaczają sensaci ze stowarzyszenia, szermując argumentami pseudoeugenicznemi. W wydanej odezwie obciążają posiadaczki rudych fryzur wszystkiemi grzechami głównemi, zarzucają im kokieterję, wampiryzm, złośliwość, napady furjackie, obojętność dla rodziny, wiarołomność etc. etc. Klub antirudowłosych, jak go już ochrzczono w Nowym Jorku, składa się przeważnie z mężczyzn. Klubowcy ci mają zapewne dość wolnego czasu i pieniędzy, co im pozwala na wyszukiwanie ekscentrycznych rozrywek.

Odwar potęgujący wzrok

Według twierdzeń pewnego podróżnika, który przez długi okres czasu badał zwyczaje i obyczaje Indjan z Kolumbji, tubylcy przed udaniem się na polowanie lub rozpoczęcie kroków wojennych mają zwyczaj wypić napój, pochodzący z rośliny zwanej „jaga". Badacz, po doświadczeniach przeprowadzonych wśród tamtejszych mieszkańców, doszedł do przekonania, że odwar ten podnieca znacznie środki wzrokowe tak, że umożliwia rozpoznawanie przedmiotów nawet wśród ciemności. S. F.

Samolot jako środek zwalczający komary

W walce przeciw szkodliwym owadom a szczególnie przeciw komarom, które obfitują w licznych okolicach Stanów Zjednoczonych, samolot okazał się bronią bardzo skuteczną. Instytut doświadczalny w New Jersey zastosował w b. roku specjalny samolot, zaopatrzony w dwa obszerne zbiorniki nafty, każdy o pojemności 200 litrów. Do zbiorników dostosowana jest rura, odwrócona ku ziemi, zakończona rodzajem radjatora, z którego automatycznie wytryska nafta. By uzyskać większy skutek pożądana jest pogoda wietrzna, która rozpryskuje płyn. Gdy warunki atmosferyczne są pomyślne, sposób taki jest bardzo skuteczny i szybki. Staw, mający kilka hektarów obszaru został „oczyszczony" w niespełna 35 minutach. S. F.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 25 września 1932 r., o godz. 6-tej rano, zmarł we Wrześni po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż, nasz najlepszy ojciec i brat, ś. p.

Stefan Golcz

w 68 roku życia, o czem donosi

w żalu pogrążona

żona z córką i rodziną.

zg 16051

Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby w środę, 28 bm., o godz. 16,30.

Września, Marjanowo, Miłosław, Kalisz, 26 września 1932 r.

Dnia 25. 9. 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

z Skórnickich

Cecylja Mischke

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 28 b. m., po południu o godz. 3-ciej, z domu żałoby przy ul. Traugutta 32, na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Poznań, Kobylin, Raszków, Gębice. dg 1250

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Zakład Pogrzebowy Ostatnia Posługa Jezuicka 12

HISTORJA MUZYKI

Kursy dla osób dorosłych obejmujące naukę o formach i stylach z ilustracją muzyczną. Wyrabianie umiejętnego słuchania koncertów. Początek 4 października. Zgłoszenia **Podgórna 7, I.**

dg 1248 **Kazimiera Szymańska.**

Zawiadomienie

Z dniem dzisiejszym przenoszę mój magazyn rękawiczek, pończoch i trykotaży z placu Wolności 14 na ulicę

Franciszka Ratajczaka 40

do domu Banku Zachodniego, tuż przy narożniku ulicy 27 Grudnia, obok firmy St. Milachowski.

Zasadzie prowadzenia najlepszego towaru po cenach dostosowanych do obecnych czasów, pozostanę nadal wierną i tą drogą mam zamiar zjednywać sobie dalsze zastępy odbiorców.

Zofja Warczyńska

właścicielka firmy ***„WIWA“***

zg 16049

Czas największy

wyremontować

KOTŁY

przed zimą.

W. i St. Hedinger

Inżynierowie

POZNAN

ul. św. Marcina 26.

Tel. 20-68 — 20-71

dw 1079

DRZEWA i KRZEWY

owocowe i ozdobne, WINOROŚLE, drzewa szpalerowe, RÓŻE, bzy szlachetne, konifery, truskawki, szparagi, DALJE i BYLINY, w dobrej jakości i po bardzo niskich cenach poleca

Szkoła Ogrodnicza w Koźminie (Pozn.)

Cenniki, zawierające cenne porady fachowe, wysyła się na żądanie bezpłatnie. ng 5437

Niebywała okazja!

Paramenty **kościelne**, baldachim, chorągwie, adamaszki z metra, koronki i inne przybory kościelne po niebywałych niskich cenach wysprzedaje zarządca masy upadłościowej firmy zg 16050

J. GRAMLEWICZ, Poznań,

Aleje Marcinkowskiego 17a.

Niniejszem uprzejmie donosimy, iż po przejęciu lokali firmy **Dall' Asta** przy Starym Rynku 59/60 narożnik Wrocławskiej **otwieramy jutro, wtorek o godz. 11** tamże,

jak zeszłorocznie, na okres jesienno-zimowy

CUKIERNIĘ

Szanowną Publiczność i Sympatyków prosimy o ponowne przychylne poparcie.

Z poważaniem

Stefan i Jan Wawrzyniak.

Łącząc okazję, polecam łaskawej uwadze Szanownej Klienteli moje cukiernie przy św. Marcinie 63 i Górnej Wildzie 36

Z poważaniem

Jan Wawrzyniak.

Pg 4604-39,8

Okazja — Samochód

luksusowy **„Horch“** 8-cylindrowy, 6-osobowa kareta, nabyty za 48 000 zł, prawie nieużywany, **można nabyć za kilka tysięcy** na licytacji wyznaczonej przez egzekutora skarbowego na dzień 28 września o godzinie 11-tej rano **w Lesznie.** Licytacja odbędzie się bezwzględnie. zg 16026

UCHWAŁA. Zarządza się po myśli art. 30 i nast. rozp. Prez. R. P. z dnia 6 marca 1928 r. o zapobieganiu upadłości na obszarze okręgów Sądów apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu (Dz. U. R. P. r. 1928 nr. 27 poz. 244) o otwarcie postępowania układowego co do firmy **„Rolnik“ Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. ogr. w Mogilnie.** Otwarcie postępowania układowego pociąga za sobą z mocy prawa dalsze przedłużenie terminu odroczenia wypłat ze wszystkiemi jego skutkami do czasu zatwierdzenia układu przez Sąd. Nadzorcą pozostaje nadal adwokat Stefan Rosada z Mogilna. Mogilno, dnia 23 września 1932 roku.

ng 5137 **Sąd Grodzki.**

OGŁOSZENIE.

Wydzierżawienie restauracji nad jeziorem Góreckiem w Ludwikowie.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu wydzierżawi w drodze submisji na przeciąg lat sześć restaurację położoną nad jeziorem Góreckiem w Ludwikowie, składającą się:

a) z głównego budynku restauracyjnego, salki i werandy,
b) z zabudowań gospodarczych z przynależnościami,
c) z restauracyjnego ogrodu o pow. 0,45 ha włącznie podwórza i terenu po zabudowaniami.

Pisemne oferty z napisem „Restauracja nad jeziorem Góreckiem w Ludwikowie“ w zalakowanych kopertach należy nadesłać do Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu, ul. Grunwaldzka 18 (Hotel Polonia) do dnia 15 października 1932 r., do godz. 11 (jedenastej), poczem nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentl. przybyłych oferentów.

Oferty winny zawierać:

a) oferowany jednoroczny czynsz dzierżawny w złotych w złocie liczbami i słowami; (złoty w złocie równy złotemu obiegowemu w myśl rozp. Prez. Rzpl. Pol. z dnia 5. 11. 27 r. Dz. Ust. nr. 97 poz. 855),
b) dokładny adres składającego ofertę,
c) wadjum w wysokości 10 proc. oferowanego rocznego czynszu dzierżawnego, złożone w gotówce w Kasie Skarbowej w Poznaniu lub na rachunek czekowy w P. K. O. Nr. 206-835, a do oferty dołączyć kwit na złożone wadjum.

Szczegółowe warunki dzierżawy są do przejrzenia w Wydziale Gospodarczym Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu od dnia 5. 10. b. r., w godzinach urzędowych od godz. 11—13.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo nieuwzględnienia żadnej oferty wzgl. wybór oferenta bez względu na wysokość złożonej oferty bez podania powodu. ng 5129

WSZYSCY SIĘ JUŻ PRZEKONALI, że obcasy gumowe marki

„WESTA“

SĄ NAJTRWALSZE I NADAJĄ SIĘ DO WSZYSTKICH MODELI OBUWIA, a przytem są tanie.

Przy zakupnie obcasów gumowych „Westa“, otrzymuje kupujący na miejscu od każdej zakupionej pary kupon premjowy. Właściciel 6 kuponów otrzymuje bezpłatnie, tytułem premji, parę obcasów „WESTA“. Tg 325

Do nabycia w składach skór.

Książkowa - bilansistka

znająca żurnal amerykański potrzebna zaraz na stałą posadę. Pensja według ugody. Zgłoszenia z załączeniem odpisów świadectw uprasza się skierować do

Drukarni Spółkowej w Kępnie Wlkp.

ng 5519

Potrzebna od 1. 10. 1932 r. dzielna

ekspedjentka

do oddziału konfekcji damskiej. Zgłoszenia z odpisem świadectw, dołączeniem fotografji i podaniem wynagrodzenia przyjmuje **W. Maciejewski, Tczew, skład bławatów.**

zg 16052

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Gramofony-Mechanizmy Reparacje

najtaniej F. Bałoń. Woźna 12. Płyty gramofonowe — nowe od 95 groszy. Pg 4164-36,9

Rower

damski nowy, tanio. Kopernika 8, m. 4. zdg 29 050

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4a stolarnia. zdw 94 032

Pianina

znanej przedwojennej fabryki fortepianów „Betting“ po cenach fabrycznych. Przedstawicielstwo Plac Wolności 2. zdg 27 840

Losy

wygrane 5 klasy zamieniam lub wypłacam. Tabelki wygranych u mnie bezpłatnie do przejrzenia. Kędziora. Poznań. Sieroca 5/6. zdg 25 050

Meble

wyściełane, solidnie wykonane, najkorzystniej Banaś, Kręta 23. zdg 28 026

Pianino

krzyżowe zagraniczne tanio! Plac Wolności 2 (parter wysoki). dg 1243

Okazja! Zakopane

Willę pensjonat centrum sprzedam za 55 tys., wpłata 35 tysięcy złotych, szybka decyzja, wyjazd. Pensjonat „Polanka“. Zamojskiego. ng 5136

Lokata kapitału!

willa 6 pokoi, garaż, Junikowo, 3 000, reszta hipoteka. Gmerdka, Łomnica, p. N. Tomyśl. zdg 28 846

Meble kuchenne

kupuje się najkorzystniej Łąkowa 4a stolarnia. zdw 94 032

Wózki

dziecięce teraz poniżej ceny zakupu. Gumy, 27, Grudnia 15. zdg 28 316

Kanapa

stół, Ratajczaka 10 mieszkanie 4. zdg 28 881

Piękne futro

okazyjnie na nurkach sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 884

Poważne

przedsiębiorstwo handlowe w Poznaniu dobrze zaprowadzone od 25 lat z powodu słabego zdrowia sprzedam przy wpłacie 60—70 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 851

Zakład

fryzjerski sprzedam. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 28 863

Dywany

2 bardzo dobrze utrzymane z powodu likwidacji mieszkania tanio do nabycia, pozatem obraz Axentowicza. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 146

Merty

sprzedam jedną wielkości choinki i kilka mniejszych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 119

Domek

czynszowy, ogrodem, tanio. Adres Kurjer Pozn zdg 29 114

Od 25 groszy

największy wybór parcel. Budowa. Deka-Ha. Marcinkowskiego 13. zdg 29 138

Jadalnia

650. Stolarnia. Bukowska 9. zdg 29 141

60 mórg
prywatne, bardzo dobre cena 23 000 wpłaty 15 000. Ratajczak, Plac Sapieżyński 4. zdg 29 232

Elegancki
salon styl Empire mahoniowy w środku jawor polerowany do nabycia okazyjnie, cena 1 500. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 145

Blüthner
skrzydło. Aliquot-piano patent na sprzedaż. Adres Kurjer. Pozn. zdg 28 866

Pianino
w dobrym stanie korzystnie sprzedam. Poznańska 58, m. 6. zdg 28 907

Gramofon
szafkowy 1.20 wysoki sprzedam 150 zł. Patr. Jackowskiego 35, m. 6 zdg 29 157

Większa pierwszorzędna
restauracja (duże lokale) w pełnym biegu z czteropokojowem mieszkaniem w śródmieściu Poznania na sprzedaż Oferty tylko poważnych zasobnych w gotówkę reflektantów do Kurjera Pozn. zdg 28 631

Futra
posiadam wielkim wyborze karakułowe całych skór 1 400 oraz futra piżmowce, tchórze sealowe, popielice nutrja, źrebce różnego rodzaju począwszy od 2 00 także skóry każdego gatunku wydry, bobry, błamy(lisy srebrne. — Sprzedaje po cenach najtańszych Łajewski, Fredry 1. Pg 4 470-38.77

Opancerowane szamotowo - kaflowe piece ruchome
marki „Standard" o największej sile ogrzewniczej z oszczędnem zużyciem materjału opałowego można nabyć po cenach najtańszych w składnicy fabrycznej firmy M. Perkiewicz Ludwikowo p. Mosina, składnica fabryczna, Poznań ul. Składowa 5/7. Pg 4 580-38.100

Majątek ziemski
w powiecie Kępińskim 100 ha ziemi pierwszorzędnej zdrenowanej z dobremi budynkami i inwentarzem żywym i martwym do sprzedania. Pośrednicy wykluczeni. Reflektanci z gotówką mogą się zgłosić do Dom. Bobrowniki, poczta Bobrowniki n. Prosną, telefon nr. 3. zdg 28 922

Samochód
Minerva w dobrym stanie, gotów do jazdy tanio na sprzedaż. Poznań, ul. Rataje 58. zdg 29 010

Rzeźnictwo
z kompletnem urządzeniem składowem z kutrem, wilkiem i motorem gazowym 4 PS., oraz kompletnem urządzeniem warsztatowem sprzedam zaraz tanio z powodu wyprowadzki do własnej posiadłości. Mieszkanie wolne, objęcie zaraz. Kruszwica, pow. Inowrocław, Rynek 6. zdg 29 013

Chevrolet
4 cyl. landolet w dobrym stanie za gotówkę 1 800 zł byle zaraz sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 994

Dom
4 składy do objęcia, restauracja 16 000 wpłaty 10 000, dochód roczny 4 020 zł. Błoch, Poznań, Długa 5. zdg 29 042

Sypialnie
sprzedaje najtaniej — Stolarnia Rybaki 15. ng 4 147/8

Kantówkę
30 gr mtr. łaty 10 gr. Rynek Łazarski 17. zdg 27 344/5

Wózek
dziecięcy dobrym stanie bardzo tanio. Marcelińska 36 c, mieszkanie 6. zdg 28 918

Sprzedam
garnitur, stół kątny, lustro maszynę męską Singera. Długa 16, mieszkanie 1. zdg 28 915/6

Restauracja
na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdg 29 125

Futra
różne. Wierzbięcice 13, parter. zdg 29 121

Parkanowe
słupki z żelaznych rur, ramy, furtki. Oferty Kurjer Poznański rg 3 350

Nowy Rotteiflex
6×6 zaraz korzystnie sprzedam. Zgłoszenie do Kurjera Poznańsk. zdg 29 180

Jadadnię
dobrze utrzymaną — korzystnie sprzedam. Św. Marcin 24 m. 4. zdg 29 185

Samochód
limuzyna 6 osobowa, okazyjnie. Szymandera, Marcina 15. zdg 28 820

Repinczerki
małe pieski sprzedam. Ratajczaka 29, mieszkanie 5. zdg 29 063

Porcelanę
naczynia kuchenne, pierwszorzędnych fabryk, dostarczam na raty. Zgłoszenia Kurjer zdg 29 032

Kostjum
czarny materjał granatowy, wełniany, tanio. Strzelecka 26, m. 6 zdg 29 034

Samochody
Delage, Delahaye, Bugatti, Talbot, nowe i używane części zamienne i obsługa. Przedstawicielstwo D/H Jerzy Żochowski, Warszawa, Plac Napoleona 5. ng 5 517

Termosy — Termosy
Termosy — Termosy
oraz Alpakę — Noże, widelce — Najlepszą Porcelanę — Różne Szklanki — Prezenty — Wyprawy — kupuje się najtaniej tylko wprost Wroniecka 24. Hurtownia Porcelany. zdg 28 812

Motocykl
B. S. A. okazyjnie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 Pg 4 600-39.6

Skrzydło orzechowe
marki Berndt, Wrocław zł 400.—. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3 telefon 2442. Pg 4 599 39.5

Sypialnia biała
jak nowa okazyjnie zł 250. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 4 598-39.4

Dom
w Rawiczu główna ulica, bezpośrednio przy rynku ze składem i wolnem mieszkaniem oraz dalszem 4 pokojowem mieszkaniem z zabudowanie i małym ogrodem zaraz korzystnie na sprzedaż. Meschke Rawicz (Wlkp.) Grunwaldzka 8 I. ng 5 516

Skrzypce
wartościowe zamienię na dobry mebel, tapczan, szafę lub sprzedam. Focha 39, m 8 zdg 29 078

Worki
używane większa ilość do oddania. Aleks Raczkowski, Poznań, Plac Wolności 17. zdg 29 220

5 KUPNA

Koń
dobry, silny do gospodarstwa najchętniej kary potrzebny zaraz. Oferty do nin. pisma pod zdg 28 837/8

Antyki
kupuje, sprzedaje Pocztowa 22. zdg 27 518

Używane gabinety męskie, jadalnie, sypialnie, kluby skórzane, gobelin.
oraz inne meble kupuje i płaci wysokie ceny Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 2442. Pg 4 586 38.97

Samochód
używany, dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 885

Cebulę
kupuje wagonowo, wyczerpujące oferty Kurjer Pozn zdg 28 980

Domek
5—6 pokoi z ogrodem i rolą 5—6 mórg na Pomorzu lub północnej części Poznańskiego kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod „Domek". ng 5515

Poszukuję
składu spożywczego z mieszkaniem, dobrem położeniu, może być próżny. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 955

200 wagonów ziemniaków
z terminem dostawy do 1 listopada, loco Królewska Huta — Śląsk, poszukuje ważny odbiorca za gotówkę. Oferty upraszamy nadesłać pod zdg 29 104 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Garnitur
klubowy kupię. Cena Kurjer Poznański zdg 29 048

Motocykl
kupię, dobry stan. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 087

Resztówkę
folwark, ca 60 ha, kupię przy wpłacie 35 000 złotych. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 29 234

Maszynę stolarską
do cynkowania, nutowania i zarzynania gratów, używana w dobrym stanie kupimy. Fabryka Mebli M. i W. Misiak, Pleszew, Wielkopolska ng 5 493

6 KAMIENICE

Kupię
dom przy wpłacie do 50 tys. bez pośrednictwa, proszę o szczegółowe oferty, roczny dochód, rozkład mieszkań. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 025

Kamienica
centrum, 2 składy wjazd, obszerne wolne śpichrze, dochód 10 tys., cena 80.— wpłaty 30 tys. Oferty do Kurjera Pozn zdg 28 489

Willa na Sołaczu
4 pokoje, kuchnia, łazienka, ogród owocowy, wolne od 1. X. do sprzedania. Wiadomość telefon 31 53, od godz. 10—11. zdg 28 878

Administratorka
rutynowana — przyjmie zarząd jeszcze kilku kamienic. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 144

Kamienicę
mieszkania komfortowe, dochód 9 500 sprzedam 75 000. Czarnecki, Marcina 62, II. zdg 29 211

7 PIENIĄDZ

Pożyczki
4—7 000 zł na I. hipotekę dwupiętrowego domu Leszno na rozbudowę Oferty Kurjer Poznański zdg 28 102

Oferta
posiadam 30 000 upraszam propozycje dobrego interesu. Kurjer Pozański zdg 28 214

4 000 — 5 000
na I. hipotekę 10 morgowe ogrodnictwa poszukuję. Procent według ugody. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 919

Hipoteka
reszta ceny kupna 26 000 zł w złocie na kamienicy w śródmieściu sprzedam Oferty Półwiejska 38a, m 8, Onuferko. zdg 28 016

Dam
na wsi od zaraz (śliczna okolica) wojskowemu, lekarzowi kupcowi wolne 1—2 pokoje, pięć litrów mleka dziennie i 100 (sto złotych) miesięcznie, za wypożyczenie mi 6 000 zł (sześciu tysięcy zł) od 1 lipca 1933 r. lub dłużej, które będą notarjalnie odpowiednio zagwarantowane. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 29 197

9 SZUKA MIESZK.

Urzędnik
poszukuje dwupokojowego, trzypokojowego dzierżawa zgóry poniosę koszta. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 164/5

Dwupokojowego
(3) komfortem do 100 złotych za miesięcznym gwarancja pewna, okolica obojętna od października, listopada Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 004

Poszukuję
pokoju z kuchnią parter lub I. piętro ewentualnie czynsz roczny zgóry wprost od gospodarza. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 855

Urzędniczki
studentki gimnazjastki na wspólny lub osobno z utrzymaniem lub bez i opieką przyjmię Iza Wichrowska. Nowy Rynek 5 II. m 3 od 10—12 i od 5—7 zdg 99 640

Słoneczny
elektryczność, telefon. Kwiatowa 3, mieszkanie 3. zdg 27 635

2 pokoje frontowe
przy Wielkich Garbarach na II. piętrze, nadające się na biura, słoneczne częściowem urządzeniem i telefonem zaraz wynajmę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 857

Śródmieście
słoneczny frontowy elektryczność Kręta 23 II lewo. zdg 28 872

Na ogłoszenia szyfrowane

w których podano „Zgłoszenia" lub „Oferty Kurjer Poznański nr....." należy zgłaszać się piśmiennie, osobno na każde ogłoszenie — nigdy zbiorowo na kilka w jednym liście. Oferty należy adresować do nas. W dolnym lewym narożniku koperty czy pocztówki dopisać wyraźnie numer odnośnego ogłoszenia, byśmy wiedzieli bez otwierania listu, komu wręczyć ofertę. Oto wzór:

Kurjer Poznański
Poznań,
zdw 57 675 *św. Marcin 70*

Przestrzegamy przed dołączaniem do ofert oryginalnych dokumentów, świadectw itp., gdyż wydawnictwo nasze nie odpowiada za ich zaginięcie, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta posiadamy i wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko wówczas, jeśli w ogłoszeniu powiedziano „Wiadomość" lub „Adres wskaże Kurjer Poznański nr.....".

Administracja.

Poszukuję
spiesznie pożyczki 7.000 zł spłacalnej 500 zł miesięcznie zabezpieczenie na nieruchomości. Procent według ugody. Oferty Kurjer Pozn. zdg 27 244

Za
udzielenie pożyczki na I hipotekę 15 000 zł oddam 3 pokojowe mieszkanie w willi Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 008

Hipoteka
na sumę 675.67 dolarów U. S. A., wpisana na I. miejscu na dom mieszkalny wartości 10 000 zł z odpowiedniem damnem do sprzedania. Oferty uprasza się pod nr. 39.2 do „Par". Poznań. Pg 4 601-32.2

8 DO WYNAJĘCIA

Portjerstwo
za małe mieszkanie oddam solidnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 217

Dwupokojowe
kuchnia komfort Ostroroga 13. zdg 27 .68

Mieszkanie
komfortowe 4 pokoje z balkonami, tarasem willa I. piętro. — Grunwaldzka 40. zdg 26 619

Skarbowa 16
5 pokojowe mieszkanie parterowe z szósta ubikacją z osobnem wejściem na pokój lub składnicę od 1. X. do wynajęcia od właściciela domu. zdg 27 404

Sprzedam
dwupokojowe kuchnią, meblami wejście bramy. Spokojna 18, m. 8 zdg 28 763

Dwupokojowe
mieszkanie, wygody, nowy dom ogrodowy, czynsz naprzód gospodarz. Ul. Dąbrowskiego 4. zdg 29 015

2
pokoje kuchnia, czynsz zgóry. — Sikorski, Chełmońskiego 10. zdg 28 978

Dwupokojowe
ogrodem, 50 miesięcznie. Adres Kurjer Pozn. zdg 29 113

2
próżne, duże pokoje używaniem kuchni zamożnym kulturalnym w willi przy ul. Grodziskiej. — Adres Kurjer Pozn. zdg 29 111

Trzypokojowe
dwupokojowe wskaże Ratajczak, Plac Sapieżyński 4. zdg 29 166

Trzypokojowe
komfort, dzierżawa miesięczna, dwupokojowe za dzierżawę zgóry. Wskaże Metelski, Zielona 3 mieszkanie 21. zdg 29 168

Pokój
kuchnią wynajmie gospodarz. — Adres Kurjer Pozn. zdg 29 084

2
pokoje z kuchnią do wynajęcia. Wiadomości Dąbrowskiego 45, (Prasowalnia). zdg 29 191

Pięciopokojowe
od właściciela domu II., Kraszewskiego 8 od 1 listopada, telefon 67-04, oglądać godz 15-17. zdg 29 222

Mieszkania
2 do 3 pokoi w centrum poszukuję. Płacę czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 847

Poszukuję
pokoju z kuchnią wprost od gospodarza lub próżnego używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 926

Urzędnik państwowy
poszukuje mieszkania 4—5 pokojowego z komfortem od 1. 11 r. b. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Pozn. ng 5 502

Ślusarz
poszukuje portjerstwa. Załatwia wszelkie reparacje Oferty Kurjer Poznański zdg 28 995

Urzędnik
stały, kawaler, poszukuje 1 poszukuje 1 pokoju z kuchnią wzgl. 2 wprost od gospodarza, czynsz zgóry wzgl pewne odszkodowanie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 043

Dużego
pokoju ewentl. dwóch kuchnią, wygody poszukuje Gospodarze ofetry Kurjer Poznański zdg 28 419

2 pokoje kuchnia
lub jeden duży słoneczny kuchnia poszukuję od zaraz, zapłacę czynsz rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 118

Urzędnik państwowy
poszukuje mieszkania komfortowego 2—3 pokojowego od 1. 11. Oferty Kurjer Pozn zdg 29 116

Poszukuję
2 pokoje z kuchnią, płacę zgóry Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 190

2 lub 3
pokojwe mieszkanie poszukuje. — Zapłacę zgóry i gwarancja dalszej dzierżawy. Oferty Kurjer Poznański zdw 29 200

2 — 3
pokojowego mieszkania centrum, elektryczność. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 208

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana mieszkania
6 pokoi przy Matejki na 4 pokoje w śródmieściu Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 862

11 POKOJE UMEBL.

Dwupokojowe
umeblowane kuchnia, spiżarnia, łazienką wspólną, solidnym, inteligentnym. Oferty Kurjer Pozn. rg 3 335/6

2-osobowy
pościel pożądana. Śniadeckich 21, m. 4. zdg 27 786

2-osobowy
utrzymanie lub bez. Małeckiego 21, m. 6. zdg 27 787

Komfortowy
utrzymaniem lub bez. Drużbackiej 7, m. 8. zdw 27 973

Umeblowane
czyste, tanie stałym solidnym sublokatorem. Św. Marcin 4, II. piętro, mieszkanie 4. zdg 28 897

Dwuosobowy
słoneczny. Skryta 1 mieszkanie 5 zdg 28 880

Frontowy
elektryczność I. piętro. Wierzbięcice 65, mieszkanie 8. zdg 28 921

Pani
na wspólny pokój. Półwiejska 3, mieszkanie 25. zdg 28 901

Pokój
słoneczny zaraz. Jackowskiego 39, mieszkanie 6. zdg 28 903

Umeblowany
pokój. Małeckiego 33 I., prawo zdg 28 865

Studentkę
utrzymaniem przyjmę. Kręta 5, mieszkanie 4 zdrg 28 860

Pokój
elektryczność. Wszystkich Świętych 8, m. 5. zdw 28 755

Centrum
lepszy, duży utrzymaniem. Kręta 6, wysoki parter, lewo. zdg 28 910

Jednoosobowy
dwuosobowy pokój dobre obiady. Skarbowa 4, mieszkanie 14. zdg 28 981

Frontowy
dwuosobowy. Rybaki 12, m. 24. zdg 28 914

Frontowy
dwuosobowy Marcina 58, m. 8. zdg 28 896

Pokój
jeden, dwuosobowy. Aleje Marcinkowskiego 17 a, III., prawo. zdg 28 888

Wynajmię
pokój Działyńskich 8, III., lewa. zdg 28 886

Pana
na wspólny. Ratajczaka 11a, I., wejście, nr. 57. zdg 28 895

Pokój
frontowy, umeblowany. Szewska 9, m. 8. zdg 28 938

Pokój
wynajmę małżeństwu. Żydowska 30, m. 10. zdg 28 923

Niekrępujący
czysty, dla 2 panów. Dolina 3, m. 7. zdg 28 924

Pokój
2 studentkom studentom utrzymaniem tanio elektryczność — Małeckiego 19 m. 3 zdg 28 929

Pokój
frontowy, niekrępujący panom. Szyperska 3, m. 13. zdg 28 933

Elegancki
dwom panom niekrępujący tanio dobrem utrzymaniem. Szewska 20, mieszkanie 7. Obejrzeć 4—5. zdg 28 966

Dwuosobowy
Strzelecka 11, mieszk. 8. zdg 29 001

Elegancki
pokój utrzymaniem lub bez. — Różana 4 a, m. 20. zdg 29 003

Pokój
Al. Marcinkowskiego 20 podwórze, prawo, m. 36. zdg 28 971

Pokój
Śniadeckich 22, m. 1. zdg 29 009

Przecznica 4, mieszk. 7
Pokój z utrzymaniem na 1 lub 2 osoby zdg 28 972

Dwuosobowy
utrzymaniem, Św. Marcin 27, m. 5 zdg 28 975

Pokój
dwuosobowy Św. Marcin 64 m. 34 zdg 28 913

Strusia
2. 10. zdg 28 983

Pokój
duży, umeblowany, małżeństwu. Adres Kurjer Pozn. zdg 28 985

3
panienki z utrzymaniem, opieka, dobra kuchnia, tanio od 1go — Aleje Marcinkowskiego 11, wejście 7, m. 20 zdg 28 986

Bardzo ładny
pokój życiem bez, centr ogrz., łazienka Drużbackiej 7 m 8, róg Spokojnej (Łazarz). zdg 28 987

Dwuosobowy
elektryczność, kuchnia Wielkie Garbary 33 I., prawo. zdg 28 991

Dwuosobowy
bezdzietne małżeństwo utrzymanie bez Skarbowa 19, mieszkanie 7 Wasielewski. zdg 29 017

Pani
niekrępujący. Rybaki 20a m. 8. zdg 29 000

Pokój
osobnem wejściem panu, zaraz. Św. Wojciech 1. I. wprost. zdg 28 942

Pokoje
Słowackiego 39, m. 9. zdg 28 943

Skromny
dwom panom, paniom. Św. Marcin 41, m. 12. zdg 28 952

Dwuosobowy
Piekary 20/21 m. 7 zdg 28 957

Pokoje
klatki 1—2 osobowy elektryczność dobrem utrzymaniem. Półwiejska 7, m. 7. zdg 29 044

Pokój
bez pościeli 2 panom. Słowackiego 42, mieszkanie 4. jg 1771

Pokój
dwuosobowy, elektryczność. — Kraszewskiego 8, I prawo. jg 1670

Kraszewskiego
19, mieszkanie 10 jg 1767

Pokój
czysty Szamarzewskiego 19 a, m. 18. jg 1766

Czysty
elektryka, łazienka, Słowackiego 35, IV jg 1764

Pokój
dwuosobowy Poznańska 8/10, m. 4 jg 1763

Przy Kaponierze
dla 1 lub 2 panów lepszy pokój, Bukowska 9 m. 1. zdg 29 112

Dwuosobowy
miły, niezależny telefon, weranda, utrzymaniem, bez studentów (tkom). Zgłoszenia telef. 77-43. zdg 29 110

Pokój
dla 2—3 osób. Skryta 8, mieszk. 4. zdg 29 109

Pokój
dla pana lub studenta. Żydowska 33 zdg 29 094

Pierwszorzędny
pokój słoneczny — jednej, dwom paniom kulturalnym. Seweryna Mielżyńskiego 23 mieszkanie 14. zdg 29 169

Dwuosobowy
fortepian elektryczność. Wojciecha 14, mieszkanie 7. zdg 29 137

Pokoje
w śródmieściu I. piętro, telefon, z doskonałym utrzymaniem. Zabłocka Marcinkowskiego 1. zdg 29 135

Niekrępujący
dwuosobowy lub małżeństwu bez pościel 1. 10. Przemysłowa 1, mieszkanie 3 Rynku Wildeckim. zdg 29 134

Dwuosobowy
także dobrem utrzymaniem. — Młyńska 3 9. Pg 4 597 37.90

Odnowiony
fortepian telefon ewentl. z utrzymaniem. Długa 3, mieszk. 9. dg 1 249

Umeblowany
dla małżeństwa z dzieckiem w śródmieściu Oferty Kurjer Poznański zdg 29 201

Dwuosobowy
dobrze umeblowany Wodna 25, mieszkanie 9 zdg 29 020

Dwuosobowy
utrzymaniem bez. Fredry 3 prawe skrzydło, parter. zdg 29 021

Pokój
umeblowany od 1. X. Wodna 25, mieszkanie 7. rg 3 347

Niekrępujący
Wroniecka 1/2 II m. 17. rg 3341

Dwa
pokoje wszelkiemi wygodami. — Wielkie Garbary 18 m. 11 małżeństwu lub młodzieży. rg 3344

Frontowy
elektryka z utrzymaniem dobrem lepszej pani lub panu odnajme. Piekary 3. m. 2. zdg 29 209

Lepszy
pokój panu. Wrocławska 5. m. 5 zdg 29 206

Pokój
dwuosobowy. Śniadeckich 24, mieszkanie 9. zdg 29 204

Słoneczny
frontowy czysty, ewentualnie z dobrem utrzymaniem. Łazienka elektryka, telefon. Reja 3. II. m. 8. zdg 29 156

Pokój
umeblowany Janowski, Matejki 52. zdg 29 192

Pokój
1—2 osobowy, utrzymaniem. — Fredry 4. m. 6. zdg 29 193

Przyjmę
na pokój 2 panów w Głównej, blisko fabryki Maggi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 29 186

Pokój
elektr. światło ewentl. ogrzewanie wynajmę. Krasińskiego 8 b. zdg 29 062

Śródmieście
dwuosobowy, Wrocławska 3. m. 5. zdg 29 069

2 studentkom
centrum, oddzielny, klatki schodowej, utrzymaniem 80 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 29 065

Klatki
elegancki. Prusa 17, mieszkanie 3. zdg 29 073

Wspólny
dla pana. Górna Wilda 17, I., lewo. zdg 29 079

Centrum
jedno i dwuosobowy utrzymaniem bez. centr. ogrz. kulturalny. — Mielżyńskiego 26/27. m. 9. zdg 29 081

Elegancki
panu. Rosada. Wierzbięcice 13. zdg 29 083

Pokój
Jeżycka 41, parter, lewo. zdg 29 085

Frontowy
słoneczny, dwuosobowy, utrzymaniem u samotnej. Mostowa 5 a. m. 9. zdg 29 093

Pokój
panom. Łąkowa 4-a II. prawo. zdg 29 184

Pokój
utrzymaniem tanio. St. Rynek 58 m. 5. zdg 29 178

2
umeblowane pokoje z loggią — z używaniem kuchni, elektryczność, zaraz, później. Solacz, plac Spiski 1. I. zdg 29 175

Frontowy
panu. Wielka 11 m. 6. zdg 29 176

Dwie panie
na pokój. Św. Marcin 15, mieszkanie 14. zdg 29 132

Pokoik
(35 zł) niestudjującym. Kręta 4, II. prawo. zdg 29 059

Pokoje
przejściowo. Drużbackiej 8, mieszkanie 10. zdg 29 058

Czysty
frontowy solidnemu panu. Działyńskich 2, m. 5. zdg 29 051

Pokój
Rynek Łazarski, wejście: Lodowa 1, m. 9. zdg 29 057

Pokój
jednej, dwom, elektryczność. Różana 12, Sobkowiak. zdg 29 049

Pokój
z pianinem lub bez. Kręta 6 m. 11 zdg 29 045

Duży
Rzeczypospolitej 8 mieszkanie 11 zdg 29 152

Mickiewicza
13, m. 4., lepszy zdg 27 468

Słoneczny
elegancki, utrzymaniem, bez. Jackowskiego 21 mieszkanie 11. zdg 29 228

Wspólny
panience. Wojciecha 21, mieszk. 3 zdg 29 170

Pokoik, pokoje
elektrycznością. Górna Wilda 15, m 6. zdg 29 030

1—2
pokoje z praniem lub bez. Małeckiego 23 pater, prawo. zdg 29 033

Telefonem
centralnem utrzymaniem lub bez. pokój wynajmę. Adres Kurjer Poznański zdg 29 036

Pokój
Ratajczaka 11 a, mieszkanie 101. zdg 29 038

Pokój
do wynajęcia Rybaki 4. Nędzewicz zdg 29 040

Pokój
dla 2 lub 1 osoby, centralne ogrzewanie. Śniadeckich 24., mieszk. 20. zdg 29 218

Pokoje
utrzymaniem, bez. paniom, studentom, fortepian. Focha 27, m. 7 I. zdg 29 216

12 SZUKA POKOJU

Niekrępującego
pokoju poszukuje u samotnej pani na kilka dni w miesiącu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 214

Pokoju
na biuro centrum poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdrg 28 319

Spokojnego
niekrępującego w centrum poszukuje urzędnik na stanowisku. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 904

Pokoju
elegancko umeblowanego, niekrępującego o ile możności z używalnością fortepianu dla młodej pani od 1 października poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 28 867

Dwaj
studenci szukają pokoju ładnego, taniego, niekrępującego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 869

Skromnego
pokoiku poszukuje pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 898

Pokoju
swobodnego, centrum 1 10. poszukuje książkowa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 935

Spokojnego
czystego, zupełnie niekrępującego, elektryka śródmieście szuka urzędniczka. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 28 939

Pokoju
niekrępującego klatki schodowej okolicy Wyspiańskiego Matejki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 962

Małżeństwo
poszukuje małego skromnego pokoju z używaniem kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 982

Pokoju
czystego centrum szuka pan. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 984

Pokoju
niekrępującego, elektryczność śródmieście poszukuje pan własną pościelą do 25 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 988

Pokoju
niekrep. ewentl. używaniem kuchni, pościel własna pani, 8-letnim synem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 38 997

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje skromnego umeblowanego pokoju okolica obojętna Oferty Kurjer Pozn. jg 1769

Bezdzietne
szuka pokoju (cena) do Kurjera Poznańskiego jg 1768

Taniego
pokoju z klatki poszukuje student. Wyczerpujące oferty z ceną do Kurjera Pozn. pod zdg 29 105

Pokoiku
szuka student z wszystkiem do 35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 174

Panienka
szuka pokoju skromnego 20 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 188

Skromny
tani dla 2 pań. Oferty cena, Kurjer Poznański zdg 29 153

Szukam
pokoiku, cena 20.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 229

Bezdzietne
pokoju z kuchnią. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 29 024

Pokoju
Jeżyce-Łazarz zaraz Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 29 203

13 LOKALE

Ubikacji
suchej do przechowania jabłek poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 123/4

Lokal
mniejszy odstąpię z mieszkaniem. Stary Rynek 16/17. skład kapeluszy. zdg 28 853

Wynajmiemy
magazyn suchy, z światłem dziennem ca. 50—100 m² na parterze. R. Martinek i Ska Garcarska 1. zdg 28 882

Duży
pokój biurowy, jeden lub dwa, z telefonem. Skarbowa 17, parter, prawa. zdg 28 927

Skład
na towary spożywcze Focha 114 wydzierżawi właściciel. zdg 28 992

Duży lokal ze składnicą
i urządzeniem składu kolonjalno-spożywczego, przy ruchliwej ulicy w Ostrowie Wlkp. do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 101

Ubikacja
80 kwm. na składnicę, warsztat. Żydowska 33. zdg 29 095

Ubikacje
na warsztat, składnicę, biuro do wynajęcia. „Primarus". Skośna 17 (naprzeciw Zamku). zdg 29 150

14 DZIERŻAWY

Rzeźnictwo
wydzierżawię zaraz. Informacje Kurjer Poznański zdg 29 202

Przedsiębiorstwo kamieniarskie
w Chodzieży (Wlkp.). Aleje Kościuszki 27 do wydzierżawienia z mieszkaniem lub bez. Narzędzia i towary można nabyć na dogodnych warunkach. Także do wydzierżawienia ogród ca. 3½ morgi, nadający się na ogrodnictwo. zdg 29 102

15. LETNISKA i UZDROWISKA

Pani
młoda poszukuje zdrowego pobytu w majątku lub leśniczówce, niedaleko Poznania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 140

16. OSOBISTE

Podejrzenie
odnośnie do p. Rozalji Łuczakówny które po zbadaniu okazało się mylnem — odwołuję. — Bernard Cheś, Nowy Tomyśl. zdg 29 139/40

Starsza
panna przyjmie jako towarzyszkę życia emerytowana panna lub bezdzietna wdowa z gotówką. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 774/5

M. G.
Pragnę Panią bliżej poznać. Odpowiedź Kurjer Poznański zdg 28 891/2

Zagubioną
książkę wojskową na nazwisko Stanisław Karafus, unieważniam. zdg 29 016

Branzoletkę
łańcuszkową złotą zgubiono sobotę wieczorem Komedji Muzycznej lub w ulicach Kaponiera, Gwarna, pl. Wolności, Al. Marcinkowskiego, pl. Działowy. Oddać za wynagrodzeniem. Św. Wojciecha nr. 16 m. 8. zdg 29 172

Ostrzeżenie
Ostrzega się przed kupnem maszyny systemu Orzeł 14 4856, która skradziono z biura naszego. Wielkopolskie Zakłady Izolacyjne A. Raczkowski, Poznań, Plac Wolności 17. zdg 29 219

75
manicur, farbowanie. Zamkowa 7, I. piętro. rw 3338

Chiromant Ryszard Morawski - Kalwini
Poznań, Hotel Monopol, pokój 10. Pozostaje tylko na krótki czas; odsłania naukowo zgodnie rzeczywistością o czem zaświadczyć mogą poważne osobistości sfer naukowych, literackich, publicystycznych — nietylko wydarzenia jego przeszłości, ale przepowiada przyszłość odgaduje najskrytsze myśli zamiary ze znakomitym wynikiem, udziela wskazówek najrozmaitszych kwestjach życiowych. Dyskretne, niekrępujące przyjęcia od 9 rana do 10 wieczorem. zdg29 039

21 ZGUBY

Pies
buldog, szaro, centkowaty zaginął oddać za wynagrodzeniem. Grottgera 5. Preis. zdg 29 163

22 ROZMAITE

Akumulatory
tanio i dokładnie ładujemy, na czas ładowania wypożyczamy bezpłatnie własne. Ogniwo. Poznań, W. Garbary 19, telef. 38-01 Pw 4 464 37 130

Akuszerka
Kleinwächterowa. Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 89 975/6

1 zł 20 gr
najpraktyczniejsza kompletna latarka Mig-Mig z żarówką. Baterje świeże Rekord i Extra znane z dobroci po 55 i 60 groszy — „Ogniwo". Poznań Wielkie Garbary 19 Pg 4 461-37.144

Pierwszorzędne całodzienne utrzymanie sześć lat Poznaniu
przy udziale 1 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 798

Futra
damskie, męskie wszelkiego rodzaju wykonuje podług najnowszych modeli solidnie, tanio pod gwarancją. Warszawski Salon Mód, Matejki 51. zdg 91 613

Każda
pani może mieć najpiękniejszy model kapelusza od Kempińskiej, Poznań, 27 Grudnia 19. zdg 92 351

Krawcowa
wykonuje elegancko suknie od 8, płaszcze, kostjumy 16, znam kuśnierstwo. Gwarna 18 mieszkanie 7. zdg 28 574

Kapelusze
fasonuję. — Maciejewska, Stary Rynek 16/17. zdg 28 852

Skórki
na obsady i kapelusze damskie, najtaniej u P. Szczawińska S-ka, Wodna 1. Przyjmujemy asygnaty Kredytu Pg 4161/2-35 96/7

Na nagrobki
fotografje porcelanowe wykonuje. Dąbrowski, Półwiejska 20. zdg 28 920

Płótna, Inlety

Adamaszki pościelowe, batysty białe i kolorowe Nansuki. Linony, Toile de Soie, surówka, oksfordy, płótna czysto lniane, białe, półbiałe i kolorowe, surowe, pościelowe w kraty, Koeper, spodkowy, zefiry panamy. Popeliny jedwabne. Marguisetty jedwabne na koszule wierzchnie, barchany koszulowe, flanele bieliźniane, flanele piżamowe, fartuchowe, alpaki i satyny becki na fartuchy i suknie, zakonne poleca w wszystkich szerokościach i jakościach, w wyborze wielkim, po cenach najniższych. Dom Płócien i Fabryka Bielizny J. Schubert, ul. Wrocławska 3. Specjalność: Wyprawy gotowe, na zamówienie i z metra. Pw 4 179-36.12

Dziecko
oddam na własne (chłopczyk. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 117

Koncesję
tytoniową przejmie za miesięcznem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 979

Chcesz
sprzedać lub kupić maszynę do pisania, daj ogłoszenie z rysunkiem gdyż podpadnie każdemu. Potrzebne klisze do drobnych ogłoszeń dla wszelkich branż po 3 zł za sztukę dostarcza Chemigrafja, Aleksy Gonia Poznań Ratajczaka 13 telefon 30 46. Pg 4 602-39,3

Futer
naprawa, modernizacja. Wierzbięcice 13. parter. zdg 29 122

Manicure
farbowanie brwi i rzęs po 50 gr. Szkolna 9. m. 5. zdg 29 099

Od 1,90
powleczenia na poduszkę z mereżką od 2.90, z klocką od 3.90; z falbaną od 3.90 z falbaną i klocką od 5.90, jasiek z mereżką od 1.30, podpięcie gładkie od 7.90 z mereżką od 8.90, z klocką od 10.90. Prześcieradła od 2.90 pościele od 6.90, ręczniki od 45 gr adamaszkowe od 1.20, frotte od 75 gr. Garnitur pościelowy (1 pościel, 1 poduszka gładką i poduszka strojna z jedwabnem wyszyciem) razem 11.50. Inlety do najwyższych gatunków gotowe i z metra poleca w bardzo wielkim wyborze po cenach najniższych Dom Płócien i Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Specjalność: Wyprawy gotowe, na zamówienie i z metra. Trykoty zimowe. Pg 4458-37.76

23 OŻENKI

Kawaler
rzemieślnik 7.500, pozna panią ze składem lub nieruchomością do lat 37 celem ożenku. Oferty Orędownik zd 28 632

Wdowiec
lat 50, niższy emerytowany urzędnik państwowy poszukuje starszej panny wdówki, lat 45 celu matrymonjalnym Oferty Kurjer Poznański zdg 28 874

Wdowiec
lat 45, kupiec, poszukuje towarzyszki życia. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 108

Która
pani dopomoże panu lat 25, gotówką 3 tysięcy usamodzielnić się. Posiadam 12 tysięcy. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 129

24 NAUKA

Profesor
matematyki i fizyki rutynowany pedagog przygotowuje do klas wyższych lub do matury. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 485

Nauczycielka
dzielna wychowawczyni, przyjmie obowiązku do jednego lub dwojga dzieci w wieku szkolnym przygotowuje do szkoły średniej, także z językiem niemieckim. — Oferty skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 28 070

Kursy
stenografji pisania maszyną rozpoczynam 5 października. Kantaka 1 II. zdg 26 848

Uczę
tanio pisania na maszynie. Adres Kurjer Pozn. zdw 28 679

Niemki
inteligentnej na godziny popołudniowe do dzieci poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 28 831

Foné
kursy angielskie 27 Grudnia 5. zdg 99 769

Kursu
kroju-szycia udziela Nowak, ul. Wrocławska 35. dg 1 164

Poszukuję
magistra matematyki ewentl. studenta ostatniego roku dla 7 klasisty. Oferty podaniem honorarjum Kurjer Pozn. zdg 29 070

Rodowita Francuzka
wróciła i udziela nadal lekcyj konwersacji, literatury, gramatyki, korepetycji do wszystkich klas. Młyńska 2, m. 7. zdg 28 873

Parisienne
Diplôme supérieur leçons donne de français Grammaire — Conversation — Littérature Préparation au baccalauréat s'adresser Ogrodowa 12 log. 28. Pour les enfants (de 6 a ans) cours spécial. zdg 28 809

Szkoła tańców - plastyki Baletmistrza Szczurka
Przyjmuję zgłoszenia Dom Rzemieślniczy — Ratajczaka. zdg 28 965

Angielka
rekomendowana: lekcji, początkujących i postępujących. 27 Grudnia 10 m. 2. zdg 29 171

Gimnazjastkę 80 zł
fachowa pomoc, najtroskliwsza opieka, przyjmę. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 29 064

Lekcje
śpiewu solowego. Ul. Sołacka 19. 1. ng 5495

Szkoła Tańców Średzińskiego Strzelecka 3
nowe kursy rozpoczyna. zdg 29 207

25 MUZYKA

Na fortepianie
udzielam lekcji gruntownie i sumiennie o każdej porze dnia — Ulica św. Józefa 9 a m. 1. parter zdw 25 655

Absolwentka
Konserwatorjum udziela lekcyj muzyki — fortepian. Dolna Wilda 71. m. 2. zdg 27 880

Lekcje
gry fortepianowej udziela dypl. nauczycielka muzyki. Rybaki 6 I. m. 5., 13—16 zdg 28 223

Duet
potrzebny. Oaza. Dąbrowskiego 53/55. zdg 28 905

Kwartet
potrzebny. Podać instrumenty, gaże. Utrzymanie bez pokoju. Winiarnia, Rawicz (Pozn.). Rynek 8. zdg 29 106

Fortepian
wypożyczę w dom nauczycielce lub urzędniczce, 20 miesięcznie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 142

Lekcyj
gry na fortepianie udziela dyplomowana nauczycielka muzyki. — Aleje Marcinkowskiego 1, III p. Dom Król. Jadwigi. zdg 29 182

Pianista
accordeon potrzebny pospiesznie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 226

26 ROZRYWKA

Kino „Orzeł"
„Prawo Pięści" Gary Cooper, Bebe Daniels. zdg 28 947

Kino „Corso"
Lotnik zdg 29 028

Miły
pobyt poleca „Paryżanka". Półwiejska 30. Koncert. zdg 29 027

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Dziewczyna
wiejska zdrowa szuka posady zaraz do wszystkich prac domowych cośkolwiek gotowania. — Oferty Kurjer Pozn zdg 28 989/90

Lekarz dentysta
poszukuje praktyki u stomatologa lekarza dentysty. Wymagania niewielkie. Łaskawe zgłoszenia: Miedzylesie 12 poczta Dąbrowa k/Damasławka. zdg 27 284

Panienka
z dobrej rodziny szuka jakiejkolwiek posady. Adres skierować: M. Łupówna, Budzyń pow Chodzież. zdg 27 808

Bona
rutynowana, pierwszorzędne świadectwa i referencje poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 27 785

Gospodyni
samodzielna, wiek średni, poszukuje posady w majątku lub probostwie od 1. 10. lub później. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 607

Zecer
(szwajcerdegen) kierownik, z kapitałem 2.000 zł poszukuje posady wzgl. jako wspólnik Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 332

Posługi
poszukuję 2—3 razy w tygodniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 325

Gospodyni
samodzielna poszukuje posady, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 499

Dizewczyna
uczciwa z długoletniem świadectwem skromnem gotowaniem — przyjmie posadę od 1. do 2—3 osób. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 28 612

Początkująca
biuralistka poszukuje posady. — Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 139

Gosposia
średnim wieku z dobrem gotowaniem nawskroś uczciwa, czysta, lubiąca porządek dobrze polecona, poszukuje posady do samotnej osoby lub bezdzietnego małżeństwa od 1. 10. lub później. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 153

Starsza służąca
poszukuje posady, najchętniej u starszego państwa za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 177

1 000 zł kaucji
złożę za otrzymanie posady książkowego-kasjera w poważnem przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 915.

Dziewczyna
samodzielnie gotująca do wszystkiego przyjmie posadę od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 401

Rządca
kawaler, lat 38, poszukuje od 1 stycznia na intensywnym majątku posady 15 letnia praktyka, w tem 4 lata we Francji. Na życzenie służy większą kaucją. — Zgłoszenia do Kurjer Pozn. zdw 28 608

Leśniczy
z 1 000 zł kaucji lat 31, kawaler, z 12 letnią praktyką, szuka posady zaraz lub później. Łaskawe oferty uprasza: Fr. Słomiński, Nowy Tomyśl, Poznańska 6. zdg 28 605

Magazynier
samodzielny fachowiec branży elektrotechnicznej, samochodowej długoletnią praktyką, znajomość prac biurowych kalkulacji, poszukuje posady. Łaskawe Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 28 813

Cukiernik
samodzielny, pewny w swym zawodzie, młodszy, znający dobrze obsługę gości przyjmie posadę także bufet na rachunek. Na życzenie kaucja. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 28 735

Zdolna ręczniarka
szuka pracy u krawca lub krawcowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 861

Biuralistka
prowadząca książkowość i maszynę poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 875

Stenotypistka
początkująca przyjmie posadę za skromnem wynagrodzeniem. Marta Wojciechowska, Ostrów Krępa, Kaliska 1. zdg 28 877

Kucharka
starsza, dobrem gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny, poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 879

Elewka
poszukuje posady początkującej gospodyni lub innej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 883

Służąca
skromna uczciwa szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 917

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 906

Poszukuję
pracy do wszystkiego. Znajomość szycia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 864

Chłopiec
uczciwy do posyłek z szkołą handlową. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 868

Nauczycielka
wychowawczyni, — znająca robótki, 7-letnią praktykę, zamiłowanie zawodu, przyjmie posadę w mieście lub na wsi. Zofja Blachowska, Kochuń (Chalin) per Dobrzyń, nad Wisłą. zdg 28 871

Osoba
zaufana poszukuje posługi na cały dzień, gotowaniem, praniem, prasowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 908

Dziewczyna
do prac domowych poszukuje posady za niskiem wynagrodzeniem od 2—4 osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 909

Dziewczyna
uczciwa, chętna poszukuje posady do wszelkiej pracy z gotowaniem. Ofetry Kurjer Pozn. zdg 28 912

Starsza
panna, sierota, przyjmie posadę z gotowaniem szyciem jednej lub dwoje osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 936

Inteligentna
dziewczyna z dobrem gotowaniem dobremi świadectwami, poszukuje posady, zaraz lub od 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 937

Dziewczyna
młoda, skromna, chętna, 8-letn. świadectwem szuka posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 28 940

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 928

Osoba
kochająca dzieci z cośkolwiek szyciem, znająca wszelkie prace domowe szuka posady od 1. lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 932

Kucharka
z dobrem gotowaniem, dobremi świadectwami i długoletnią praktyką poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 964

Sierota
z lepszej rodziny poszukuje posady do wszystkiego od 1. 10. 32. Oferty Kurjer Pozn. dg 1 246

Sierota
uczciwa, kochająca dzieci, poszukuje posady do wszystkiego od 1. 10. 32. w religijnym domu. Oferty Kurjer Pozn. dg 1 247

Krawcowa
pierwszorzędna szuka pracy po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 012

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 014

Szofer
poszukuje posady lub jakąkolwiek pracę 80 zł. miesięcznie. — Oferty Kurjer Pozn zdg 28 967

Osoba
dobrem gotowaniem wszelkich prac domowych, dobremi świadectwami szuka posady od 1. 10. Zgłoszenia: Za Bramką 11, m. 1 u pani Hundert zdg 28 968

Służąca
samodzielnem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 969

Pomocnik
pozłotniczy do prac kościelnych, salonowych poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 28 970

Dziewczyna
uczciwa z długoletniemi świadectwami z gotowaniem poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 973

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego, cośkolwiek z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 974

Inteligentna
panienka, pół sierota, lat 18, bardzo porządnej rodziny, zdrowa, sumienna, czysta, poszukuje posady dobrem gotowaniem do małej rodziny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 976

Posługaczka
poszukuje posługi lub prania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 998

Służąca
uczciwa poszukuje posady gotowaniem do dwojga osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 018

Dziewczyna
ze wsi chętna, uczciwa poszukuje posady najchętniej na majątek, zaraz lub od pierwszego. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 019

Młoda
silna dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego, najchętniej do samotnej osoby od zaraz lub 1. 10. 32. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 999

TEATRY

Teatr Polski: Z powodu przygotowań do rozpoczęcia zimowego sezonu, teatr zamknięty do 1. 10. b. r.

Teatr Nowy: Dziś — „Wesele Arletty" z Antonim Różyckim.
Wtorek, 27. 9. — „Wesele Arletty" z Antonim Różyckim.
Środa, 28. 9. — „Wesele Arletty" z Antonim Różyckim.

Komedja Muzyczna: Dziś — „Sen nocy letniej".
Wtorek, 27. 9. — „Sen nocy letniej".
Środa, 28. 7. — „Sen nocy letniej".

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Dzikie Pola".
Aurora: „Djabelski reporter".
Corso: „Lotnik".
Colosseum: „Czterech djabłów".
Metropolis: „Miłość Żorżety".
Muza: „Kobieta, która cię nigdy nie zapomni".
Odeon: „Głód miłości".
Orzeł: „Prawo pięści".
Roxy: „Żeński Bataljon Śmierci".
Renaissance: Żebrak z Stambułu.
Sfinks: „Czego mężatce nie wolno" oraz „Harold Lloyd na scenie".
Słońce: „Niepotrzebna".
Tęcza: „Naszyjnik Królowej".
Wilson: „Ostatnia Kompanja"

Młodsza
dziewczyna z dobremi poleceniami szuka posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 941

Kucharka
restauracyjna, sumienna, oszczędna szuka posady do restauracji lub do większych domów. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 945

Kelner
fachowiec poszukuje posady za kaucje od zaraz lub przejmie bufet na własny rachunek. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 28 946

Osoba
starsza poszukuje posady do 2 osób lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 949

Panienka
z prowincji dobrze polecona szuka pracy do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 951

Pokojówka
młoda, dobrze polecona z dobrem świadectwem szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 953

Dziewczyna
uczciwa, sumienna, poszukuje posady od 1-go. Zgłoszenia Kurjer Poznański jg 1765

Dziewczyna
uczciwa, chętna poszukuje posady z dobrem gotowaniem i dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 918

Freblanka
wykwalifikowana, dzielna wychowawczyni, doskonała praktyka, czysta, akuratna i sumienna, wesołego usposobienia, miłej powierzchowności, przyjmie posadę do dzieci zaraz, 3—8 lat. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 115

Inteligentna
dobrze polecona osoba, lat 26, zajmie się całkowicie i sumiennie gospodarstwem domowem w domu samotnej osoby. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 29 107

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady bez gotowania, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn zdg 29 100

Gospodyni kucharka
poszukuje posady 1. 10. 32 do samodzielnego prowadzenia, znam pieczenie ciast, prasowanie sztywnej bielizny, chów drobiu. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 149

Gosposia
inteligentna, uczciwa, samodzielna poszukuje posady do wszystkiego w lepszym domu. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 29 148

Służąca
umie gotować szuka pracy 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 133

Student
filozofji szuka posady biurowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 047

Uczennica
poszukuje pracy do piekarza lub rzeźnika. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 046

Posługaczka
na przedpołudnie poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 173

Mistrz
piekarski, długoletni pracownik A. Łapińskiego w Warszawie, — przyjmie kierownictwo większej piekarni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 177

Poszukuję
posady do składu rzeźnickiego jako uczennica. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 181

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego szuka posady z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 086

Posługi
szuka dobrze polecona z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 082

Szukam
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 080

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady z gotowaniem do wszelkich prac. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 077

Krawcowa
poszukuje pracy po domach. — Oferty proszę kierować do Kurjera Pozn. zdg 29 075

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem szuka posady na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 074

Strzelec - służący
nawskroś uczciwy, posiada dobre świadectwa poszukuje posady od każdego czasu. Obecnie po wojskowości. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 205

Kucharka
poszukuje posady z gotowaniem do wszelkich prac. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 026

Przyjmę
posadę samodzielnem gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 022

Poszukuję
posady dobrem gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 023

Praczka
poszukuje prania. Półwiejska 35. rg 3 346

Panienka
inteligentna ze szkołą gospodarczą z bardzo dobrem szyciem szuka posady na majątku lub małem mieście do dzieci z szyciem, wyręczycielki, także prasowania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 037

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 225

Dziewczyna
kucharką, czysta, sumienna, szuka posady od 1 tylko w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 230

KINO RENAISSANCE
Kantaka 8/9.
Pierwszy turecki film dźwiękowy p. t.
Żebrak z Stambułu
Przepych pałaców muzułmańskich, smętne piosenki tureckie oraz bogactwo wschodu — znakomicie oddaje powyższy film. Pg 4 603-39,1

Dziewczyna
starsza do wszystkiego z samodzielnem gotowaniem i praniem poszukuje posady od 1. 10. 1932. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 161

Dziewczyna
uczciwa do wszelkich prac z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 162

Książkowa
maszynistka poszukuje pracy bezgotówkowo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 158

Kucharka
młodsza, samodzielna szuka posady do dworu od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 29 159

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego lub posługi od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 160

Starsza
dziewczyna uczciwa, z dobrem gotowaniem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 072

Dziewczyna
młoda, z długoletniemi świadectwami, poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn zdg 29 071

Panna
z dobremi świadectwami szuka do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 068

Młodsza
służąca uczciwa poszukuje posady do 1 lub 2 osób. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 204

Dziewczyna
z gotowaniem, dobrem poleceniem, poszukuje posady od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 060

Sierota
znająca wszystkie prace domowe oraz wykwintne gotowanie kuchnie warszawska długoletnie świadectwo poszukuje posady od 1. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 198

Służąca wiejska
z dobrej rodziny zmieni posadę do samotnych lub starszych państwa, ostatnio 5 lat na miejscu. Własna pościel. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 199

Starsza uczciwa dziewczyna
prowadząca samodzielne gospodarstwo z gotowaniem poszukuje posady od 1. 10. do jednej osoby lub dwóch starszych osób. Świadectwa długoletnie i bardzo dobre polecenia i zaufana. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 151

Krawcowa
samodzielnaz dobrem krojem szuka pracy. 3 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 154

Młodsza
dziewczyna szuka posady do dzieci i wszelkich prac domowych bez gotowania od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 29 155

Biegła
maszynistka niemieckim poszukuje posady ewentl. dorywczo. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 504

Inteligentna
przyjmie posadę do dzieci wyręczenia pani pomoc w lekcjach, język niemiecki, francuski, muzyka. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 526

Panienka
z średniem wykształceniem muzyką, szuka posady do dzieci (pomoc w lekcjach etc.) za utrzymanie i mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 430

Panienka
do dzieci z udzielaniem lekcji gry fortepianowej szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 465

Kucharka - gosposia
skromna pragnie przyjąć posadę 1. 10. w dworze lub probostwie. Oferty Kurjer Pozn zdg 28 440

Kucharka - gospodyni
skromna pragnie przyjąć posadę na majątku lub probostwie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 436

Stenotypistka
biegła stenografją polską, niemiecką, samodzielna korespondentka, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 573.

Poszukuję
pracy, książkowości tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 596.

Który
z panów mistrzów fryzjerskich douczy ucznia. Zgłoszenia Kaleniba Staszica 4. zdg 28 413

Ekspedjentka
z branży jubilerskiej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 411

Kierowniczka
filji z kilkoletnią praktyką dobremi świadectwami szuka odpowiedniej posady może złożyć kaucję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 524

Krawcowa
poszukuje pracy. 2.— dziennie, także bieliznę. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 508

Posługi
z dobrem gotowaniem poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 505

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego w lepszym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 619

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje posady z gotowaniem od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 636

Krawcowa
z dobrym krojem 2.50 dziennie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 637

Gospodyni-kucharka
poszukuje posady od 1. 10. 32. do samodzielnego prowadzenia, znam dobrą kuchnię, pieczenie ciast, prasowanie sztywnej bielizny, chów drobiu. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 643

Poważna
panna wykształcona sympatyczna przyjmie posadę jako wychowawczyni do 1 lub 2 dzieci również zajmie się gospodarstwem najchętniej tam gdzie brak matki. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 28 644

Bufetowa
z kaucją 100 zł szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 308

Krawcowa
wykonuje płaszcze, suknie, kostjumy, dziecięcą garderobę przyjmuje w dom, poza dom wyjeżdża na wieś. Wtorkowska, Ratajczaka 9, front. zdg 28 621/2

Polecam
moje 2 służące, czyste uczciwe gotowaniem, dobremi świadectwami. Roehrowa, Pensjonat Sielanka, Puszczykowo. zdg 28 594

Posługaczka
młoda, sumienna, uczciwa i czysta poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 192

Absolwentka
szkoły handlowej przyjmie posadę początkującej do biura. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 196

Sierota
szuka posługi najchętniej Łazarz Jeżyce Świadectwa bardzo dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 206

Praczka
rzetelna, uczciwa, czysta niedrogo poszukuje prania. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 28 209

Uczeń piekarski
2 lata nauki, szuka dalszej, najchętniej na prowincje. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 217

Szukam
posady u 1 lub 2 osób z gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 28 227

Gospodyni - kucharka
w średnim wieku przyjmie posadę zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 244

Panna
ukończone gimnazjum, — 3 letni kurs architektury, biegła stenografistka, szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 28 254

Inteligentna
panienka, 6 klas gimn., poszukuje posady biurowej lub innego odpowiedniego zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 255

Dyplomowany
młody nauczyciel — dobre kwalifikacje — poszukuje posady w swoim zawodzie lub jakiejkolwiek innej biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 185

Prośba
Które szlachetne państwo pomoże młodej kobiecie złamanej życiem jakąkolwiek pracą. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 187

Gospodyni
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 190

Monter
zdolny bez posady w krytycznem położeniu ma dwoje małoletnich dzieci prosi o jakąkolwiek pracę Oferty Kurjer Poznański zdw 27 701

Stenotypistka
młodsza znająca registraturę adwokacką. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 996

Książkowy-
bilansista długoletnią praktyką poszukuje jakiejkolwiek posady, wymagania skromne Oferty Kurjer Poznański zdg 27 963

Pisarz
praktykant gospodarczy, ukończone 6 kl. gimnazjum z dwuletnią praktyką w wzorowych majątkach, obeznany z hodowlą księgowością i solectwem poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 27 878.

28 WOLNE MIEJSCA

Biuralistka
wspólniczka dobrego przedsiębiorstwa posada stała kaucja 300 złotych Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 586.

Fryzjerka
dobra siła od zaraz potrzebna. — Maleckiego 14 zdg 28 692

Poszukuję
inwalidy z pełną koncesją od zaraz. Stary Rynek 53/54, mieszkanie 10, od 1—3. zdg 28 854

Krawcowa
i hafciarka na pierwszorzędną robotę damską potrzebna Berwińskiego 5, tel. 66-68. godz. 3—5. zdg 29 006

Aptekarską
siłę żeńską egzaminem województwa na zastępstwo poszukuję. Skarbowa 3 III., lewo, 3—5. zdg 29 007

Uczennica
do składu piekarskiego. Marsz. Focha 93 zdg 29 011

Dziewczyna
dobrem gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny i do wszystkiego z dobrem poleceniem, najchętniej wiejska, może się zgłosić. Michaelis, Wrocławska nr. 22. zdg 28 948

Dziewczyna
potrzebna od zaraz z dobremi świadectwami. Żydowska 12 mieszkanie 6. zdg 28 963

Uczennica
inteligentna, nie młodsza 16 lat do branży tow. kolonjalnych na prowincję zaraz. Zgłoszenia świadectwami, E. Rzepczyński Przemysłowa 22. zdg 28 961

Fryzjerka
potrzebna. Matejki 48. zdg 28 899

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Górna Wilda 29, skład rzeźnicki. zdg 29 130

Czeladnik
krawiecki zgłosić Ratajczaka 3. Szynkowski. zdg 28 966

Na ból głowy tylko proszek z żabką
Pw 3554/31.5

Freblanka
do 4-letniej dziewczynki, tylko z pierwszorzędnemi referencjami, poszukiwana od 1. 10 lub 15. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 061

Maszynistkę
i zarazem kasjerkę przyjmę od zaraz z kaucją 300 zł Zgłoszenia Strumykowa 11, m 7 (Wilda). zdg 29 235

Dziewczyna
skromne wymagania gotowanie pranie do wszystkiego. Piekary 3, m. 2 potrzebna. zdg 29 216

Dziewczę
porządnych rodziców do posyłek potrzebne. J. Rozmarynowicz, Stary Rynek 93. rg 3343

Marszantkę
dzielną sprzedawczynię Stary Rynek 16/17. rg 3342

Krawcowe
na płaszcze damskie przyjmie — Kocmer, Szewska 12. rg 3340

Fryzjerka
dzielna na stałą posadę potrzebna. Szewska 19. rg 3 345

Kucharz
lub kucharka który dobrze gotuje i wypieka ciasta. Podanie pensji Przyjmie od 1. 10 32. Ig. Piotrowski Wolsztyn Grand Hotel. zdg 28 887

Kołdry
specjalistka potrzebna. Berwińskiego 5 tel 66 68. zdg 29 005

Nauczycielki
poszukuję na majątek do dwóch chłopców około 7 lat. z dobrym francuskim i muzyką. Radzymińska, Mały Garc, poczta Subkowy (Pomorze). zdg 29 103

Chcesz
otrzymać posadę, naucz się stenografji pisania na maszynie, korespondencji. „Wzór". Szkolna 9. II. zdg 29 098

Dziewczyna
potrzebna. Wielkie Garbary 8, m. 5. zdg 29 096

Filet
wszelkich haftów, ręcznych robót włóczkowych abażurów malowania na tkaninach wyuczam. — Miesięcznie 6.— Sosińska, Półwiejska 10, mieszkanie 23. zdg 29 066

Pokojową
zdrową, dobrze poleconą z zamiłowaniem do dzieci poszukuję. — Mickiewicza 27, m. 1 zdg 28 954

Potrzebny
uczeń piekarski od zaraz. Chmielnik św. Wojciech 25. zdg 28 889/90

Służąca
wszelkich prac gotowanie, pranie do miasteczka zaraz, dobre polecenia, podaniem wynagrodzenia. Oferty Kurjer Pozn zdg 29 215

Służąca
czysta i pracowita może się zgłosić. Chełmońskiego 8 mieszkanie 2. zdg 29 097

Panna
do dzieci z niemieckim i szyciem (przychodnia) może zgłosić się między 10—14 na Słowackiego 42, m. 8. zdg 29 147

Humor zagraniczny

Także pociecha.

— Mój Boże! będziemy musieli zginąć z głodu!
— Nie obawiaj się, — mam jeszcze przeszło 1000 zł. w kieszeni.

(Ric et Rac, Paryż). S. F.

Przedpłata na miesiąc październik 1932 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1 łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.